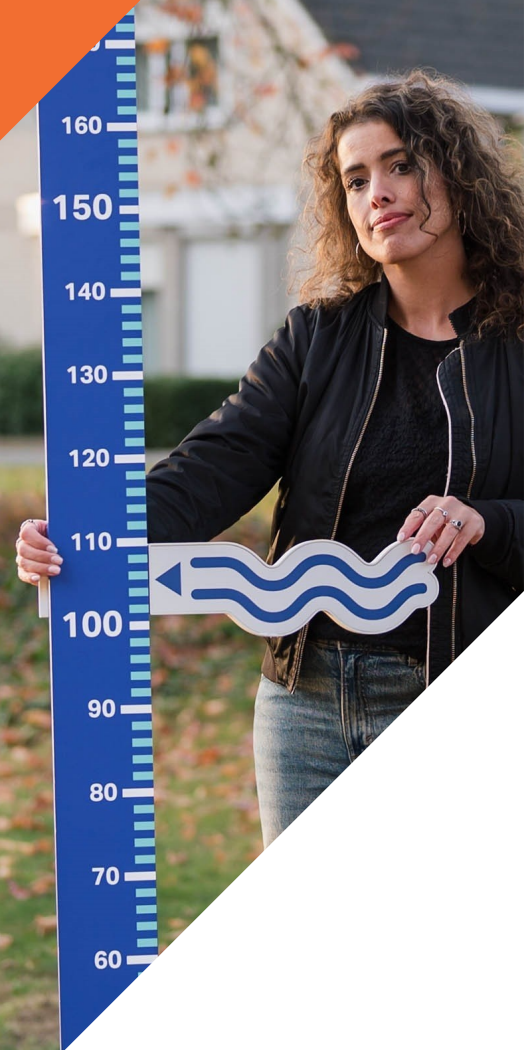

Inwonersonderzoek waterbewustzijn en waterweerbaarheid Limburg (2026)

Rapport Ipsos I&O

www.ipsos-publiek.nl

Colofon

Uitgave

Ipsos I&O
Zuiderval 70
7543 EZ Enschede

Amstelveenseweg 760
1081 JK Amsterdam

Ericssonstraat 2
5121 ML Rijen

Rapportnummer

2026/113

Datum

juli 2026

Opdrachtgever

Programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg

Auteurs

Juul Priester
Rosan Nijkamp
Laurens Klein Kranenburg

Copyright

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1 Inleiding	9
1.1 Aanleiding	9
1.2 Onderzoeksvragen	9
1.3 Onderzoeksmethode	9
1.4 Leeswijzer	13
2 Urgentiebesef	14
2.1 Ervaring met wateroverlast	14
2.2 Risicoperceptie	18
2.3 Zorgen over wateroverlast in eigen omgeving	23
3 Waterweerbaarheid	28
3.1 Individuele maatregelen als voorbereiding op wateroverlast	28
3.2 Plannen voor voorbereiding op wateroverlast	31
3.3 Handelen bij extreme neerslag	41
3.4 Voorbereiding met de buurt	42
3.5 Hulp overheid en verdeling van verantwoordelijkheden	46
4 Communicatie	51
4.1 Informatie over voorbereiden op wateroverlast	51
4.2 Informatie over dreigende wateroverlast	55
4.3 Bekendheid programma WRL en websites	61
A Bijlagen	68
A.1 Overzicht respons	68

Samenvatting

Aanleiding, vraagstelling en methode

In de zomer van 2021 werd Limburg getroffen door extreme neerslag en overstromingen. Door klimaatverandering neemt dit soort buien in frequentie en intensiteit toe. Na de overstromingen is het programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg (WRL) gestart. In WRL werken de Limburgse gemeenten, Waterschap Limburg, Provincie Limburg en het Rijk samen om Limburg beter voor te bereiden en te beschermen tegen (extreme) wateroverlast. Hoewel de overheden werken aan oplossingen, kan wateroverlast nooit helemaal worden voorkomen. Daarom wil WRL graag het waterbewustzijn en de waterweerbaarheid van de inwoners van Limburg vergroten. Hier hoort het in kaart brengen en weten hoe inwoners aankijken tegen communicatie rondom het thema wateroverlast bij.

In opdracht van WRL voerde Ipsos I&O een onderzoek uit over dit onderwerp met als centrale vraag: *‘Hoe voorbereid zijn de inwoners van Limburg op wateroverlast?’*. Deze hoofdvraag is uitgewerkt in drie deelvragen:

- 1 Wat is het urgentiebesef van Limburgers als het gaat om het risico op wateroverlast in de provincie?
- 2 In welke mate zijn de inwoners van Limburg weerbaar tegen wateroverlast in de provincie?
- 3 Welke verwachtingen en behoeften hebben Limburgers met betrekking tot de communicatie over wateroverlast in de provincie?

Dit onderzoek is de tweede meting van een monitor die jaarlijks wordt herhaald. Op deze manier is het mogelijk om trends in het waterbewustzijn van Limburgers en de weerbaarheid tegen wateroverlast in de tijd te volgen en waar mogelijk te vergroten. De eerste meting vond plaats in mei 2025.

De resultaten van dit onderzoek worden op hoofdlijnen besproken aan de hand van drie thema's: (1) urgentiebesef, (2) waterweerbaarheid en (3) communicatie. Waar relevant splitsen we de uitkomsten uit naar de vier werkgebieden van WRL (Maastricht-Heuvelland, Parkstad en Westelijke Mijnstreek, Midden-Limburg en Noord-Limburg).

Methode van het onderzoek

Voor het onderzoek is een vragenlijst uitgezet in het I&O Research Panel onder inwoners uit de provincie Limburg van 18 jaar en ouder. In totaal zijn 2.447 panelleden benaderd om deel te nemen. Hiervan hebben 1.183 inwoners de vragenlijst ingevuld, een respons van 48 procent. De dataverzameling vond plaats van woensdag 29 april 2026 tot maandag 11 mei 2026. Op de data is een weging toegepast naar geslacht, leeftijd, opleidingsniveau en werkgebied op basis van de Gouden Standaard van het CBS. Op deze manier zijn de uitkomsten op deze kenmerken representatief voor alle inwoners van Limburg.

Hoofdvraag: Hoe voorbereid zijn de inwoners van Limburg op wateroverlast?

In Limburg is wederom een duidelijke kloof zichtbaar tussen hoe inwoners hun eigen risico op wateroverlast inschatten en het bredere risico voor de provincie. Veel Limburgers verwachten dat de provincie binnen vijf jaar met wateroverlast te maken krijgt, terwijl maar een klein deel denkt hier persoonlijk mee geconfronteerd te worden. Vooral de ligging van de woning speelt hierin een rol. Klimaatverandering zorgt daarentegen volgens een deel van de inwoners voor een groter risico op wateroverlast. Hoewel er relatief meer inwoners zijn die zich individueel hebben voorbereid, blijft er een groep die niet of beperkt voorzorgsmaatregelen heeft getroffen. Daarnaast blijft de collectieve voorbereiding op buurniveau zeer beperkt. De verwachtingen en behoeften van Limburgers lopen uiteen als het gaat om communicatie over wateroverlast. Voor informatie over het voorbereiden op wateroverlast weten Limburgers de website Wachtnietopwater.nl vaker te vinden. Voor veel inwoners is het echter nog niet de voornaamste informatiebron. Verder valt op dat de bekendheid met het WRL-programma licht is gestegen. Bij daadwerkelijk dreigende wateroverlast is de informatiebehoefte anders: dan geven Limburgers de voorkeur aan waarschuwingsberichten via hun telefoon of informatie via radio en televisie.

Deelvraag 1: Wat is het urgentiebesef van Limburgers als het gaat om het risico op wateroverlast in de provincie?

Afname in persoonlijke risicoperceptie, met name in Parkstad en Westelijke Mijnstreek

De inwoners van Limburg schatten het risico dat zij persoonlijk te maken krijgen met wateroverlast duidelijk lager in dan het risico voor de provincie als geheel. Zes op de tien inwoners (63%) achten de kans (heel) groot dat Limburg de komende vijf jaar te maken krijgt met wateroverlast. Daar staat tegenover dat slechts een achtste (12%) denkt dat de kans (heel) groot is dat ze in deze periode *zelf* wateroverlast zullen ervaren. Zowel de persoonlijke risicoperceptie als de risico-inschatting voor Limburg is ten opzichte van 2025 afgenomen.¹ De afname in persoonlijke risicoperceptie concentreert zich in Parkstad en Westelijke Mijnstreek.

Een kwart van de Limburgers geeft aan dat ze daadwerkelijk wel eens wateroverlast hebben meegemaakt. De persoonlijke risicoperceptie is het hoogst onder de inwoners van het werkgebied Maastricht-Heuvelland (16%) en Noord-Limburg (14%). Zij schatten de kans op wateroverlast in hun eigen omgeving hoger in dan in Parkstad en Westelijke Mijnstreek (7%). De risicoperceptie voor Limburg verschilt echter niet per werkgebied.

Ligging woning en klimaatverandering van belang voor risicoperceptie

Voor inwoners die denken dat de kans (heel) klein is dat zij zelf wateroverlast meemaken, is de ligging van hun woning veruit de meest genoemde reden hiervoor (87%). Inwoners die aangeven dat de kans op wateroverlast voor hen (heel) groot is, noemen klimaatverandering (62%) als belangrijkste reden.

Een derde maakt zich zorgen over wateroverlast in de omgeving, vooral over schade

Een derde inwoners van Limburg (33%) maakt zich enige tot veel zorgen over wateroverlast in de omgeving. Bijna de helft van de inwoners (48%) maakt zich niet zoveel zorgen over wateroverlast in hun omgeving en 19 procent maakt

¹ Een mogelijke verklaring voor deze daling is terug te vinden in de wetenschappelijke literatuur (Egli, 2002; Lechowska, 2018). De curve van risicoperceptie volgt een bekend patroon over de tijd: direct na een ingrijpende overstroming piekt het bewustzijn, waarna er een geleidelijke daling inzet naarmate er meer tijd verstrijkt zonder nieuwe incidenten. Na gemiddeld zeven jaar is de risicoperceptie weer volledig teruggezaakt naar het basisniveau van voor de ramp.

zich helemaal geen zorgen. Het aantal inwoners dat zich veel of enige zorgen maakt is gedaald ten opzichte van 2025 (van 37% naar 33%).

Van de Limburgers die zich zorgen maken over wateroverlast, maakt ruim de helft (55%) zich zorgen om klimaatverandering. Ook maken inwoners zich zorgen over mogelijke schade, zoals schade aan hun woning en tuin (48%) en aan spullen in hun huis, garage of schuur (47%). De meest genoemde reden dat inwoners zich zorgen maken over wateroverlast is dat ze de gevolgen niet goed kunnen overzien (48%). Een derde maakt zich zorgen, omdat ze eerder wateroverlast hebben meegemaakt (36%) of omdat ze vinden dat de overheid nog onvoldoende maatregelen heeft genomen (35%).

De jongere leeftijdsgroepen maken zich meer zorgen over woning- en tuinschade, persoonlijke en omgevingsgevaaren, en bereikbaarheid van hun woongebied dan oudere groepen. Echter, ouderen maken zich meer zorgen over klimaatverandering dan jongeren.

Deelvraag 2: In welke mate zijn de inwoners van Limburg weerbaar tegen wateroverlast in de provincie?

De weerbaarheid van de inwoners van Limburg tegen wateroverlast kan op drie niveaus plaatsvinden: op individueel niveau, op buurtniveau of op het niveau van beleid. Ten opzichte van 2025 treffen meer Limburgers (73% ten opzichte van 63%) één of meerdere typen maatregelen om zich voor te bereiden. Het voorkomen van schade is, net als in 2025, daarvoor de belangrijkste motivatie. Op buurtniveau is de weerbaarheid van Limburgers tegen wateroverlast onverminderd laag gebleven. Er is daarnaast nog steeds geen sterke sociale norm onder buurtbewoners om zich voor te bereiden. Minder dan de helft van de inwoners (43%) heeft behoefte aan hulp vanuit de overheid om zich voor te bereiden, een behoefte die gelijk is gebleven vergeleken met vorig jaar. Inwoners vinden dat de overheid voornamelijk verantwoordelijk is voor goede informatievoorziening. Wel vinden inwoners zichzelf vaker dan in 2025 verantwoordelijk voor het beperken van de gevolgen en het weten wat ze moeten doen tijdens wateroverlast.

Meer individuele maatregelen

In totaal neemt bijna driekwart (73%) van de Limburgers één of meerdere typen maatregelen op individueel niveau om voorbereid te zijn op wateroverlast. Dit is een stijging ten opzichte van 2025 (63%). Deze toename is ook te zien bij het aandeel dat minimaal twee maatregelen neemt (van 35% naar 47%). Zo hebben meer inwoners spullen in huis waarmee ze zich kunnen redden tijdens extreme wateroverlast of een overstroming (37% t.o.v. 26%) en hebben zij meer aanpassingen gedaan in hun tuin of erf (29% t.o.v. 23%). Ook kunnen meer inwoners makkelijk hun spullen in veiligheid brengen (54% t.o.v. 43%), de maatregel die in beide jaren het meest wordt toegepast.

Hoewel de individuele voorbereiding is toegenomen, geldt echter nog steeds dat minimaal de helft van de inwoners bepaalde maatregelen niet heeft getroffen. Van de inwoners die zich nu (nog) niet hebben voorbereid, is een derde (33%) van plan om dit op termijn te gaan doen, wat een daling is ten opzichte van 2025 (42%). Ook de intentie om dit al binnen twaalf maanden te doen is afgenomen (16% t.o.v. 21% in 2025).

Voorkomen van schade belangrijkste motivatie

De meest genoemde reden voor inwoners om zich voor te bereiden op wateroverlast is het voorkomen van schade (71%). De redenen voor inwoners om zich voor te bereiden zijn in de afgelopen periode niet veranderd. Als men zich niet voorbereidt, komt dat vooral door de inschatting dat het risico klein is.

Klein deel van de inwoners bereidt zich met de buurt voor op wateroverlast

Een relatief klein deel van de Limburgers, namelijk 5 procent, heeft zich samen met de straat of buurt voorbereid op wateroverlast. Dit is niet veranderend in vergelijking met 2025. De intentie om dit in de toekomst alsnog met de buurt te doen, ligt met 6 procent nog steeds zeer laag. Ook in de manier waarop inwoners zich met de buurt (willen) voorbereiden op wateroverlast, verschilt niet van vorig jaar.

Geen sterke sociale norm in Limburg om je voor te bereiden op wateroverlast

Een klein deel van de inwoners denkt dat hun burens het (heel) belangrijk vinden dat zij zichzelf hebben voorbereid op wateroverlast (7%). In 2025 was het deel dat verwacht dat hun burens hier neutraal tegenover staan iets groter dan nu (29% t.o.v. 25%). Voorbereiden op wateroverlast is bovenal nog steeds geen veelvoorkomend gespreksonderwerp: meer dan de helft (58%) weet niet of hun burens zich hebben voorbereid.

Minder dan de helft wil hulp van de overheid

In totaal heeft 43 procent van de inwoners van Limburg behoefte aan hulp vanuit de overheid bij de voorbereiding op wateroverlast. Tussen 2025 en 2026 zijn er geen verschillen waargenomen in specifieke hulpbehoeften. De grootste behoefte betreft informatie over wat er allemaal mogelijk is (29%) of een (gedeeltelijke) vergoeding van de kosten (20%). Jongere leeftijdsgroepen en inwoners met een hoge risicoperceptie hebben een aanzienlijk grotere behoefte aan hulp.

Toename individueel gevoel van verantwoordelijkheid, zoals aanpassingen in woning

Inwoners vinden dat de meeste verantwoordelijkheid voor de overheid ligt bij goede informatie over mogelijke wateroverlastrisico's in hun omgeving. De verantwoordelijkheid ligt volgens hen het meest bij henzelf als het gaat om zichzelf minstens drie dagen te kunnen redden bij wateroverlast. Opvallend is dat meer inwoners zichzelf verantwoordelijk vinden dan in 2025. Dat komt met name tot uitdrukking in het gevoel van verantwoordelijkheid voor het aanpassen van de eigen woning om de gevolgen te beperken, voor goede informatie over risico's op wateroverlast in de eigen omgeving en voor de kennis wat je moet doen tijdens wateroverlast.

Deelvraag 3: Welke verwachtingen en behoeften hebben Limburgers met betrekking tot de communicatie over wateroverlast in de provincie?

Als Limburgers meer willen weten over hoe ze zich kunnen voorbereiden op wateroverlast, zoeken ze met name informatie via de website van het waterschap of de gemeente of zoekmachines en AI-toepassingen. Bij een acute dreiging van wateroverlast ontvangen inwoners daarentegen het liefst een pushbericht op hun telefoon of krijgen zij informatie via de regionale televisie of radio.

De bekendheid van een aantal specifieke informatiebronnen is toegenomen, zoals de website Wachtnietopwater.nl. De WaterhoogteWijzer (voor het eerst gevraagd in 2026) is bij ongeveer een op de vijf Limburgers bekend. Tot slot is de inhoudelijke bekendheid met het programma WRL licht gestegen (van 6% naar 8%), en kent bijna een kwart van de Limburgers het programma inmiddels van naam.

De helft zoekt informatie op over hoe ze zich kunnen voorbereiden op wateroverlast

In totaal geeft 51 procent van de inwoners aan dat zij informatie (zouden) opzoeken over hoe ze zich kunnen voorbereiden op wateroverlast. Dit zouden zij het meest doen via de website van Waterschap Limburg (20%), via zoekmachines of AI-toepassingen (18%) en via de website van de gemeente (17%). Een klein deel van de inwoners gebruikt Wachtnietopwater.nl (7%) om informatie te zoeken over dit onderwerp. Inwoners van 75 jaar en ouder kiezen, in vergelijking met Limburgers van 25-34 jaar, vaker voor de websites van

decentrale overheden, traditionele media als de landelijke of regionale krant en het bezoeken van informatiebijeenkomsten. De 75-plussers gebruiken echter minder vaak een zoekmachine of AI-toepassing als Google of ChatGPT.

Communicatie over dreigende wateroverlast liefst via pushbericht of regionale televisie of radio

Als wateroverlast dreigt, ontvangen Limburgers bij voorkeur informatie en waarschuwingen via een direct bericht op hun telefoon (64%) of via de regionale televisie of radio (59%). Zij willen dan vooral weten *waar* en *wanneer* het water hoog komt te staan (dit geldt voor ongeveer 80%). Jongere inwoners hebben meer behoefte aan informatie over wanneer het water te hoog komt te staan. Inwoners van 55-plus hebben minder dan jongere inwoners behoefte aan een pushbericht op hun telefoon. Het valt op dat de voorkeur voor informatie en waarschuwingen via een brief het grootst is bij jongere inwoners (25-34 jaar).

Ouderen minder moeite met onterechte waarschuwing voor dreigende wateroverlast

Het kan voorkomen dat inwoners een waarschuwing ontvangen voor dreigende wateroverlast, maar er vervolgens toch geen wateroverlast komt. De meeste inwoners vinden dit niet erg: zij worden het liefst te vaak gewaarschuwd dan dat ze risico lopen (68%). Twee op de vijf Limburgers vinden het ook niet erg, maar zouden de volgende keer wel langer wachten met het treffen van voorbereidingen (21%). Elf procent zou de waarschuwing de volgende keer minder vertrouwen. Oudere inwoners hebben minder moeite met een onterechte waarschuwing voor dreigende wateroverlast dan jongeren.

Inhoudelijke bekendheid met programma WRL licht gestegen

Een iets groter deel van de Limburgers (8%) weet wat het programma WRL inhoudt in vergelijking met 2025 (6%). Met name in het werkgebied Noord-Limburg is de inhoudelijke bekendheid gestegen. Bijna een kwart van de inwoners (23%) kent het programma alleen van naam. Vier op de tien inwoners (39%) zijn niet op de hoogte van het programma, maar willen er wel meer over weten. Drie op de tien Limburgers (30%) zijn niet bekend met het programma en hebben ook geen behoefte aan meer informatie hierover. De bekendheid van het programma is verder vergelijkbaar met 2025. Van de inwoners die weten wat WRL inhoudt, is een ruime meerderheid (zeer) positief over het programma (81%).

Ook bekendheid met Wachtnietopwater.nl gestegen

Op de website Wachtnietopwater.nl is informatie te vinden hoe je je kunt voorbereiden op wateroverlast en schade kunt verminderen. Wachtnietopwater.nl is bij 15 procent van de inwoners bekend. Zes procent van de Limburgers heeft deze website daadwerkelijk bezocht. Zowel de bekendheid als het gebruik van de website is gestegen ten opzichte van 2025. Hierbij merken we op dat het daadwerkelijke gebruik van de website niet is gemeten; het gaat om zelfrapportage door inwoners.

Ruim een op de vijf inwoners bekend met WaterhoogteWijzer

Dit jaar is ook gevraagd naar de bekendheid van de WaterhoogteWijzer. Dit is een tool op wachtnietopwater.nl waarmee inwoners kunnen nagaan hoe hoog het water op hun adres kan komen en tips krijgen om zich hierop voor te bereiden. De WaterhoogteWijzer is bij 22 procent van de Limburgers bekend. Veertien procent van de inwoners geeft aan dat ze de tool ook hebben geraadpleegd.

Twee op de tien Limburgers kennen Waterklaar.nl

Een andere website is Waterklaar.nl. Op Waterklaar.nl is informatie te vinden over hoe mensen hun eigen terrein kunnen inrichten zodat deze beter is aangepast op een veranderend klimaat. Op deze manier is het mogelijk om overlast door water, droogte en hitte te verminderen. Waterklaar.nl is bij ongeveer 21 procent van de Limburgers bekend. Negen procent van de inwoners geeft aan dat ze de website ook hebben bezocht. Deze percentages zijn vergelijkbaar met 2025.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In de zomer van 2021 werd Limburg getroffen door extreme neerslag en overstromingen. Door klimaatverandering neemt dit soort buien in frequentie en intensiteit toe. De impact van deze overstromingen maakte duidelijk dat er meer moet gebeuren om Limburg beter bestand te maken tegen (extreme) wateroverlast. Hiervoor is het programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg (WRL) gestart. In WRL werken de Limburgse gemeenten, Waterschap Limburg, Provincie Limburg en het Rijk samen om Limburg beter voor te bereiden en te beschermen tegen (extreme) wateroverlast. Hoewel de overheden werken aan oplossingen kan wateroverlast nooit helemaal worden voorkomen. Daarom wil WRL graag het waterbewustzijn en de waterweerbaarheid van de inwoners van Limburg over de jaren in kaart brengen en weten hoe inwoners aankijken tegen communicatie rondom het thema wateroverlast. Ipsos I&O heeft daarom een monitor opgezet over dit onderwerp, waarvan dit de tweede meting is. De eerste meting vond plaats in mei 2025.

1.2 Onderzoeksvragen

De hoofdvraag van het onderzoek luidt:

Hoe voorbereid zijn de inwoners van de provincie Limburg op wateroverlast?

Voor het beantwoorden van de hoofdvraag zijn drie deelvragen geformuleerd:

- 1 Wat is het urgentiebesef van Limburgers als het gaat om het risico op wateroverlast in de provincie?
- 2 In welke mate zijn de inwoners van Limburg weerbaar tegen wateroverlast in de provincie?
- 3 Welke verwachtingen en behoeften hebben Limburgers met betrekking tot de communicatie over wateroverlast in de provincie?

1.3 Onderzoeksmethode

1.3.1 Ontwikkeling monitor

Voor de ontwikkeling van de vragenlijst zijn er voorafgaand aan de eerste meting in 2025 acht cognitieve interviews uitgevoerd met mensen uit de doelgroep (inwoners van Limburg). Iedere cognitieve test duurde 60 minuten en vond plaats via Microsoft Teams. De deelnemer vulde de vragenlijst hardop in onder begeleiding van een onderzoeker van Ipsos I&O. Er was aandacht voor formuleringen, leesbaarheid, duidelijkheid van het taalgebruik en de volledigheid van de antwoordopties. Alle opmerkingen en verbeter suggesties vanuit de cognitieve interviews zijn gebundeld in één document. Op basis hiervan zijn in overleg met WRL aanpassingen doorgevoerd in de vragenlijst, zoals in vraagformuleringen, toelichtende teksten en antwoordmogelijkheden. In de meting van 2026 zijn nog enkele vragen aangepast of toegevoegd, naar aanleiding van voortschrijdend inzicht en een check op de open antwoorden uit 2025. Hierdoor verschilt de vergelijkbaarheid per onderdeel. In de rapportage is waar mogelijk de vergelijking met vorig jaar gemaakt, en waar dit door de gewijzigde vraagstelling niet kan, is dit expliciet bij de vraag vermeld.

1.3.2 Dataverzameling

Voor dit onderzoek is een online vragenlijst uitgezet in het I&O Research Panel onder inwoners uit de provincie Limburg van 18 jaar en ouder.

1.3.3 Respons

In totaal zijn 2.447 panelleden uit de provincie Limburg benaderd voor het onderzoek. Hiervan hebben 1.183 inwoners de vragenlijst ingevuld. Dit levert een responspercentage op van 48 procent. Tabel A.1 in Bijlage A.1 bevat de responsverdeling naar geslacht, leeftijd, opleidingsniveau en werkgebied. De dataverzameling vond plaats van woensdag 29 april 2026 tot en met maandag 11 mei 2026.

1.3.4 Weging

Op de data is een weging toegepast naar geslacht, leeftijd, opleidingsniveau en werkgebied op basis van de Gouden Standaard van het CBS. Met deze weging corrigeren we voor groepen die onder- of oververtegenwoordigd zijn in de respons. Met de weging zijn de uitkomsten van het onderzoek op deze kenmerken representatief voor de gehele bevolking van Limburg van 18 jaar en ouder.

1.3.5 Analyse

In het rapport splitsen we de uitkomsten waar relevant uit naar de volgende achtergrondkenmerken:

- werkgebied (regio);
- leeftijd;
- persoonlijke ervaring met wateroverlast;
- risicoperceptie (zorgen over wateroverlast);
- woningtype.

Werkgebied

Het programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg heeft vier werkgebieden: Maastricht-Heuvelland, Parkstad en Westelijke Mijnstreek – Echt – Susteren, Midden-Limburg en Noord-Limburg. Waar relevant splitsen we de uitkomsten uit naar deze werkgebieden. Tabel 1.1 bevat voor ieder werkgebied een overzicht van de gemeenten die hier onder vallen. Om de leesbaarheid te bevorderen korten we in het rapport de benaming van het werkgebied ‘Parkstad, Westelijke Mijnstreek – Echt – Susteren’ af tot ‘Parkstad en Westelijke Mijnstreek’.

Tabel 1.1 – Indeling van werkgebieden van het programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg naar gemeenten.

Werkgebied	Gemeente
Werkgebied Maastricht-Heuvelland	Eijsden-Margraten
	Gulpen-Wittern
	Meerssen
	Maastricht
	Simpelveld
	Vaals
	Valkenburg aan de Geul
	Voerendaal (6311, 6312)
Werkgebied Parkstad en Westelijke Mijnstreek – Echt-Susteren (Parkstad en Westelijke Mijnstreek).	Beek
	Beekdaelen
	Brunssum
	Echt-Susteren
	Heerlen
	Kerkrade
	Landgraaf
	Sittard-Geleen
Werkgebied Midden-Limburg	Stein
	Voerendaal (overig)
	Roerdalen
Werkgebied Noord-Limburg	Roermond
	Beesel
	Bergen
	Gennep
	Horst aan de Maas
	Leudal
	Maasgouw
	Mook en Middelaar
	Nederweert
	Peel en Maas
	Venlo
	Venray
	Weert

Leeftijd

We splitsen de uitkomsten van dit onderzoek daarnaast uit naar leeftijd. In principe gebruiken we daarvoor een indeling van leeftijd in zeven categorieën:

- 18 t/m 24 jaar;
- 25 t/m 34 jaar;
- 35 t/m 44 jaar;
- 45 t/m 54 jaar;
- 55 t/m 64 jaar;
- 65 t/m 74 jaar;
- 75 jaar en ouder.

Voor alle uitsplitsingen naar leeftijd geldt dat we de uitkomsten voor de groep 18 t/m 24 jaar als indicatief moeten beschouwen. Deze resultaten zijn namelijk gebaseerd op een relatief klein aantal waarnemingen (n=61). Bij de uitkomsten waar dit het geval is, noteren we dat met een asterisk (*). Bij vragen die zijn gesteld aan een deel van de respondenten (zoals verdiepende vragen over ervaringen met wateroverlast), zijn de aantallen te klein om de resultaten uit te splitsen naar zeven leeftijdsgroepen. In dat geval hanteren we een indeling naar vier leeftijdsgroepen (18 t/m 34 jaar, 35 t/m 49 jaar, 50 t/m 64 jaar, 65 jaar en ouder).

Ervaring met wateroverlast

We splitsen de uitkomsten in het rapport daarnaast waar relevant uit naar ervaring met wateroverlast. Hiervoor hebben we de inwoners ingedeeld in twee groepen: inwoners die zelf overlast hebben meegemaakt en inwoners voor wie dit niet het geval is. Tot de laatste groep behoren in dit geval ook de inwoners die in de vragenlijst hebben aangegeven dat iemand in hun buurt ooit een ervaring heeft gehad met wateroverlast.

Risicoperceptie

Bij de uitkomsten van enkele vragen maken we een onderscheid tussen inwoners met een hoge (persoonlijke) risicoperceptie en inwoners met een lage (persoonlijke) risicoperceptie. Risicoperceptie is in dit geval gebaseerd op het antwoord dat inwoners hebben gegeven op de vraag: 'Hoe groot is volgens jou de kans dat jij zelf wateroverlast meemaakt binnen nu en 5 jaar?' Inwoners die deze kans als (heel) klein inschatten, hebben een lage risicoperceptie en inwoners voor wie deze kans (heel) groot is, hebben een hoge risicoperceptie.

Woningtype

Ten slotte splitsen we de uitkomsten bij sommige vragen uit naar woningtype. Inwoners zijn hiervoor ingedeeld in drie groepen: woonachtig in een koopwoning, huurwoning in vrije sector of sociale huurwoning. In enkele gevallen maken we ook een uitsplitsing naar hoog- of laagbouw of de aanwezigheid van een kelder of kruipruimte in de woning.

1.3.6 Presentatie van de uitkomsten

In dit rapport bespreken we alleen de verschillen tussen groepen als deze verschillen statistisch significant zijn. Significantie betekent dat we met 95 procent zekerheid kunnen zeggen dat het verschil niet gebaseerd is op toeval en ook aanwezig is in de populatie. Wanneer we een verschil bespreken dat niet statistisch significant is, geven we dit expliciet aan.

Bij sommige vragen tonen we tabellen voor de uitkomsten. In deze tabellen worden groepen tegen elkaar afgezet. We geven met kleuren aan welke groepen significant van elkaar afwijken. De groepen die blauw gekleurd zijn, hebben een significant hogere score dan de groepen die roze gekleurd zijn.

Tot slot nog enkele andere opmerkingen over de notatie van de uitkomsten. Als de percentages bij een vraag niet optellen tot 100 procent, is dit het gevolg van afrondingsverschillen. We bespreken in het rapport daarnaast de uitkomsten op verschillende open vragen. Hierbij beschrijven we de belangrijkste thema's in de open vragen, maar laten we in verschillende gevallen ter illustratie ook citaten van gegeven antwoorden zien. Citaten noteren we cursief (schuingedrukt) en tussen aanhalingstekens en zien er als volgt uit:

“Mijn winkel is overstroomd. Stond vol water.”

1.4 Leeswijzer

We beginnen het rapport met een hoofdstuk over het thema urgentiebesef (hoofdstuk 2). Hierin komen de ervaringen van inwoners van Limburg met wateroverlast en hun risicoperceptie aan bod. In hoofdstuk 3 gaan we vervolgens in op de waterweerbaarheid van inwoners. Dit bespreken we op drie niveaus: individueel, buurt en beleid. Hoofdstuk 4 richt zich ten slotte op communicatie. We beginnen met de informatie over voorbereiden op wateroverlast. Daarna volgt het onderdeel informatie over dreigende wateroverlast. Ten slotte komt de naamsbekendheid van het programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg en een aantal websites aan bod. De bijlage van het rapport bevat een overzicht van de respons (Bijlage A.1).

2 Urgentiebesef

In dit hoofdstuk staat het thema urgentiebesef centraal. We bespreken eerst de mate waarin inwoners zelf of personen in hun omgeving wateroverlast hebben meegemaakt. Daarna staan we stil bij de risicoperceptie van Limburgers: in hoeverre denken zij zelf getroffen te worden door wateroverlast in de nabije toekomst? En wat is hun inschatting voor de provincie Limburg als geheel? Tot slot gaat dit hoofdstuk in op de zorgen van Limburgers: waarover maken zij zich zorgen en om welke redenen?

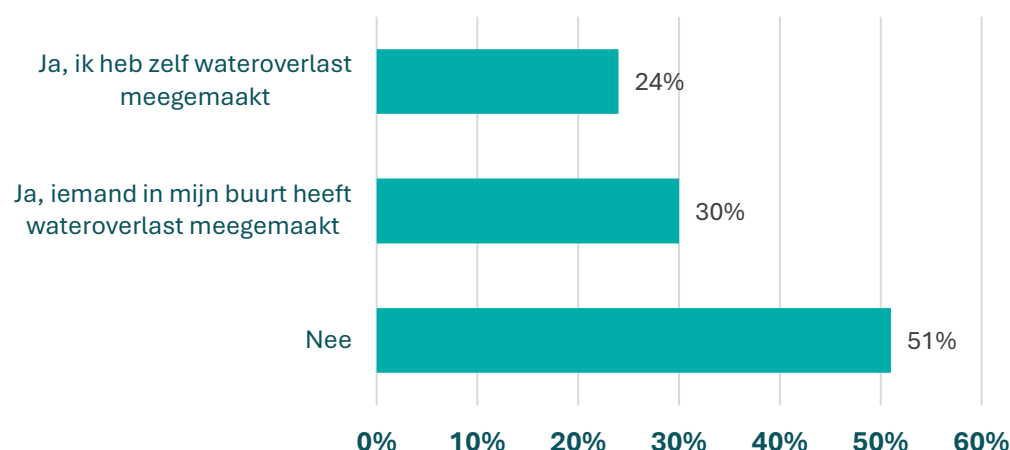
2.1 Ervaring met wateroverlast

We vroegen aan inwoners of zij, of iemand in hun buurt, wateroverlast hebben meegemaakt. Van de inwoners van Limburg heeft een kwart (24%) zelf wel eens wateroverlast meegemaakt (Figuur 2.1). Drie op de tien inwoners geven aan dat iemand in hun buurt (ook) wateroverlast heeft meegemaakt. De helft (51%) geeft aan dat noch zichzelf, noch mensen in hun omgeving wateroverlast hebben meegemaakt. De ervaring met wateroverlast is niet veranderd ten opzichte van 2025.

Figuur 2.1 – Heb jij, of heeft iemand in jouw buurt, wateroverlast meegemaakt?

Meerdere antwoorden mogelijk.

Basis: inwoners van Limburg (n = 1.183).

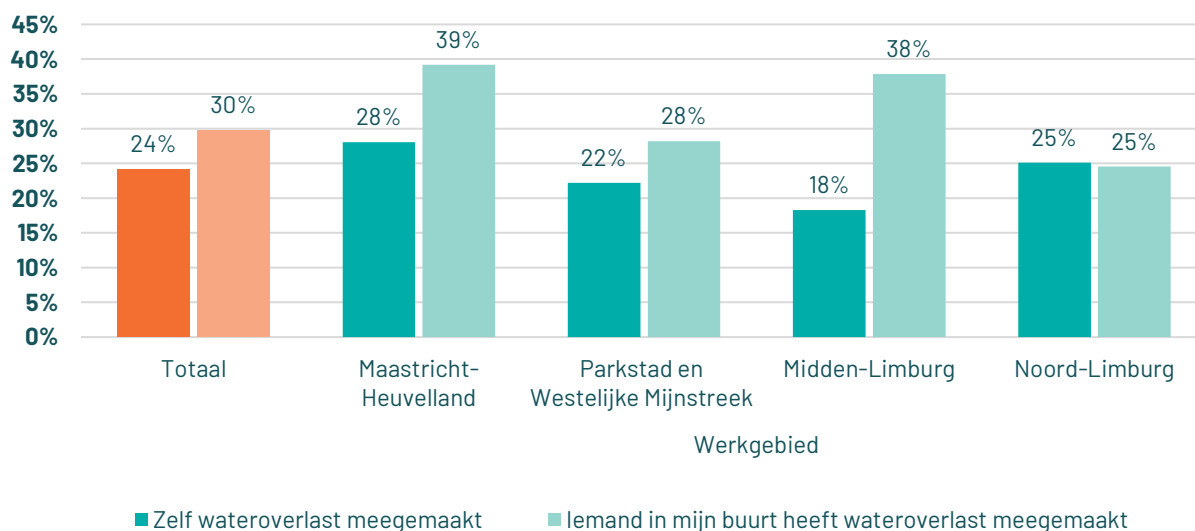

Groot verschil in Midden-Limburg tussen het zelf meemaken van wateroverlast en iemand kennen die wateroverlast heeft meegemaakt

Met name in Maastricht-Heuvelland en Midden-Limburg zijn er naar verhouding meer inwoners die zich zeggen dat hun burens wateroverlast hebben meegemaakt dan dat zij zelf ervaring hebben met wateroverlast. In Noord-Limburg en Parkstad en Westelijke Mijnstreek liggen deze percentages dichterbij elkaar. Als we inzoomen op de persoonlijke ervaring met wateroverlast, is er weliswaar enige variatie in het percentage inwoners dat zelf wateroverlast heeft meegemaakt (dit varieert van 18% in Midden-Limburg tot 28% in Maastricht Heuvelland), maar verschillen de werkgebieden in dit opzicht niet significant van elkaar (Figuur 2.2). Bij het aandeel inwoners waarvan iemand in de buurt wateroverlast heeft meegemaakt, is er wel een verschil zichtbaar. Het percentage inwoners dat aangeeft dat iemand in diens buurt wateroverlast heeft meegemaakt, is in Maastricht-Heuvelland hoger dan in de werkgebieden Parkstad en Westelijke Mijnstreek en Noord-Limburg (39% ten opzichte van 28% en 25%).

Figuur 2.2 – Percentage inwoners dat ooit zelf wateroverlast heeft meegemaakt en percentage inwoners waarvan iemand in de buurt wateroverlast heeft meegemaakt. Naar werkgebied.

Basis: inwoners van Limburg (n = 1.183).

Type woning

Inwoners met een koopwoning geven vaker aan zelf wateroverlast meegemaakt te hebben dan inwoners in een sociale huurwoning (26% tegenover 18%). Ook hebben inwoners met een laagbouw woning vaker zelf wateroverlast ervaren dan personen wonend in hoogbouw (26% tegenover 14%).

Leeftijd

Er zijn relatief weinig verschillen naar leeftijd wat betreft de persoonlijke ervaring met wateroverlast. Het aandeel inwoners dat te maken heeft gehad met wateroverlast is het hoogst bij 45- t/m 54-jarigen (33%). Dit percentage is hoger dan bij inwoners in de leeftijdsgroepen van 18 t/m 24 jaar (12%) en 25 t/m 34 jaar (15%).

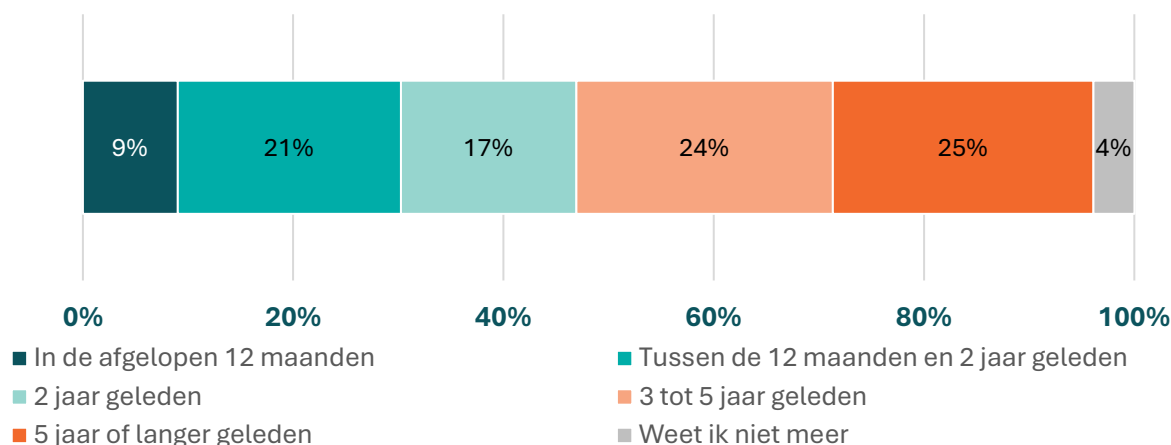
Voor een op de tien was de laatste ervaring met wateroverlast in het afgelopen jaar

Ongeveer een op de tien inwoners (9%) die zelf wateroverlast hebben meegemaakt, heeft dit in de afgelopen twaalf maanden ervaren (Figuur 2.3). Voor één op de vijf inwoners (21%) speelde dit tussen de één en twee jaar geleden. Een kwart (24%) heeft tussen de drie en vijf jaar geleden voor het laatst wateroverlast meegemaakt. Tot slot heeft een kwart meer dan vijf jaar geleden voor het laatst zelf wateroverlast meegemaakt.

Het percentage inwoners dat in de afgelopen twaalf maanden wateroverlast heeft ervaren, is afgenomen (van 25% naar 9%) en het percentage waarbij de overlast twee jaar geleden was, is toegenomen (van 6% naar 17%).

Figuur 2.3 – Wanneer heb je voor het laatst wateroverlast meegemaakt op de plek waar je woont?

Basis: inwoners die zelf wateroverlast hebben meegemaakt (n = 306).

De sterke afname van het aandeel inwoners dat aangeeft in de afgelopen twaalf maanden wateroverlast te hebben meegemaakt (van 25% in 2025 naar 9% in 2026) lijkt samen te hangen met het beperkte aantal wateroverlastsituaties in Limburg in de periode tussen beide metingen. In tegenstelling tot de periode voorafgaand aan de meting van 2025 deden zich tussen mei 2025 en mei 2026 vrijwel geen situaties voor waarbij sprake was van wateroverlast vanuit het regionale watersysteem. Hierdoor hebben minder inwoners recent persoonlijke ervaring opgedaan met wateroverlast. Wel zijn er enkele lokale situaties van wateroverlast vanuit het rioolsysteem geweest.

Uit de open antwoorden die inwoners konden geven bij de vraag: 'Kun je vertellen wat je de laatste keer hebt meegemaakt?' blijkt dat veel inwoners wateroverlast ervoeren in de kruipruimte of kelder. Daarnaast worden vaak het blank staan van straten en tuinen en het overstromen van beken of rivieren zoals de Maas genoemd. Het overstromen van regenpijpen en -goten door extreme regenval heeft eveneens veel overlast veroorzaakt. Bovendien geven inwoners aan dat er evacuatieplaatsvonden vanwege dreigende overstromingen. Lekkages, vooral aan daken en overkappingen, worden regelmatig genoemd als gevolg van de wateroverlast. Hierover enkele citaten van wat inwoners hebben meegemaakt:

“Water in de kelder door hoge grondwaterstand.”

“Overstroming van de Geul waarbij onze straat ook is getroffen.”

“Straten overstroomd door hevige regenval.”

“Doordat de riolering het regenwater niet afgevoerd kreeg, stroomde er water terug de kelders in. Gevolg was enkele centimeters water in de kelders.”

“We hebben twee dagen achter elkaar moeten evacueren uit ons huis nadat we verscheidene maatregelen hadden getroffen tegen het water. Denk aan plaatsen van zandzakken en verplaatsen van auto's en meubels.”

“Lekkage aan garagedak door te veel regen.”

“Water liep niet weg in de tuin, overkapping stond blank.”

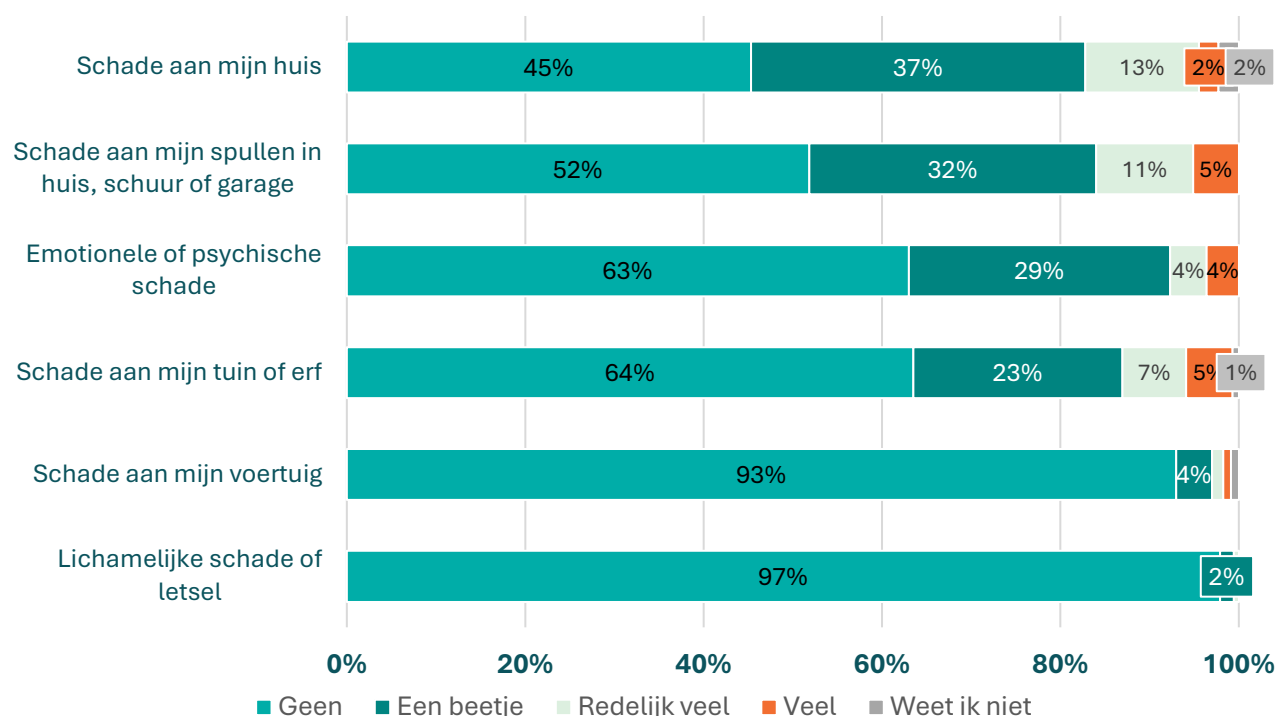
“Bij een hoge stand van de Maas liep bij ons de straat vol circa 10cm hoog.”

Acht op de tien inwoners die wateroverlast hebben ervaren, heeft schade of letsel opgelopen

In totaal geeft 79 procent van de inwoners die wateroverlast hebben meegemaakt aan dat ze hierdoor een vorm van schade of letsel hebben opgelopen. Dit is een vergelijkbaar percentage als bij de vorige meting in 2025. Meest genoemd zijn vormen van materiële schade, zoals schade aan het huis, spullen of het perceel. Zo heeft 16 procent ‘redelijk veel’ tot ‘veel’ schade aan spullen in huis, schuur of garage en heeft nog eens 32 procent ‘een beetje’ schade hieraan opgelopen (Figuur 2.4). Vijftien procent van de inwoners geeft aan (redelijk) veel schade te hebben opgelopen aan hun huis en 37 procent heeft hieraan ‘een beetje’ schade opgelopen. Daarnaast heeft 12 procent (redelijk) veel schade opgelopen aan hun tuin of erf. Schade aan een voertuig, in welke mate dan ook, komt relatief weinig voor (6%). Meer dan een derde van de inwoners (37%) die zelf wateroverlast hebben meegemaakt, zegt hiervan enige mate van emotionele of psychische schade te hebben ondervonden. Lichamelijke schade of letsel overkwam 3 procent van de inwoners in enige mate.

Figuur 2.4 – Hoeveel schade of letsel heb je opgelopen bij de laatste keer dat je wateroverlast hebt meegemaakt?

Basis: inwoners die zelf wateroverlast hebben meegemaakt (n = 306).

Zes procent van de inwoners die zelf wateroverlast hebben meegemaakt, heeft naar eigen zeggen nog een andere vorm van schade of letsel ondervonden tijdens de laatste keer dat wateroverlast plaatsvond. De meeste zaken die zij benoemen, vallen onder een van bovenstaande categorieën van schade of letsel, zoals schimmel en vocht in kelders en aan muren. Daarnaast was er sprake van beschadigde houten vloeren, evenals schade aan het dak door de hevige regenval. Enkele citaten:

“Schimmel door vocht via muren in kelder.”

“Kelder stond onder water, spullen nat.”

“Houten vloer stond bol.”

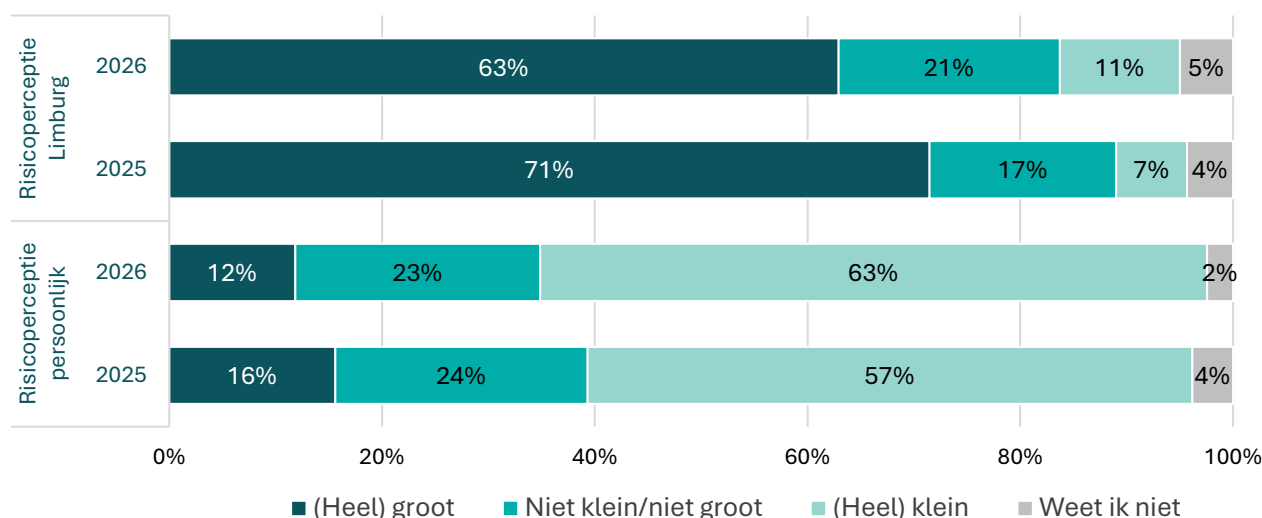
“Veel last gehad van schimmel.”

2.2 Risicoperceptie

Afname in risicoperceptie wateroverlast, met name in Parkstad en Westelijke Mijnstreek

Ruim zes op de tien inwoners (63%) achten de kans (heel) groot dat Limburg in de komende vijf jaar opnieuw te maken krijgt met wateroverlast. Dit staat – net als in 2025 – in sterk contrast met de persoonlijke risico-inschatting: slechts 12 procent denkt dat de kans (heel) groot is dat zij persoonlijk binnen nu en vijf jaar te maken krijgen met wateroverlast. Ruim zes op de tien inwoners (63%) schatten deze kans als (heel) klein in, waar dit voor Limburg als geheel om 11 procent gaat (Figuur 2.5). Zowel de persoonlijke risicoperceptie als de risico-inschatting voor Limburg is ten opzichte van 2025 afgenomen. Zo is het aandeel inwoners dat de kans (heel) groot acht dat Limburg de komende vijf jaar opnieuw te maken krijgt met wateroverlast gedaald van 71 procent naar 63 procent. Een vergelijkbaar beeld is te zien bij de persoonlijke risico-inschatting. De afname in persoonlijke risicoperceptie concentreert zich in het werkgebied Parkstad en Westelijke Mijnstreek (zie Figuur 2.6).

Figuur 2.5 – Hoe groot is volgens jou de kans dat Limburg in de komende 5 jaar opnieuw te maken krijgt met wateroverlast? Hoe groot is volgens jou de kans dat jij zelf wateroverlast meemaakt binnen nu en 5 jaar?
Basis: inwoners van Limburg (n = 1.183).

Een mogelijke verklaring voor de gedaalde daling risicoperceptie is terug te vinden in de wetenschappelijke literatuur.² De curve van risicoperceptie volgt een bekend patroon over de tijd: direct na een ingrijpende overstroming piekt het bewustzijn, waarna er een geleidelijke daling inzet naarmate er meer tijd verstrijkt zonder nieuwe incidenten. Na gemiddeld zeven jaar is de risicoperceptie weer volledig teruggezak naar het basisniveau van voor de ramp.

² Lechowska, E. (2018). What determines flood risk perception? A review of factors of flood risk perception and relations between its basic elements. *Natural Hazards* 94, 1341-1366. <https://doi.org/10.1007/s11069-018-3480-z>; Egli, T. (2002). *Non-structural flood plain management: measures and their effectiveness*. Koblenz: International Commission for the Protection of the Rhine (ICPR).

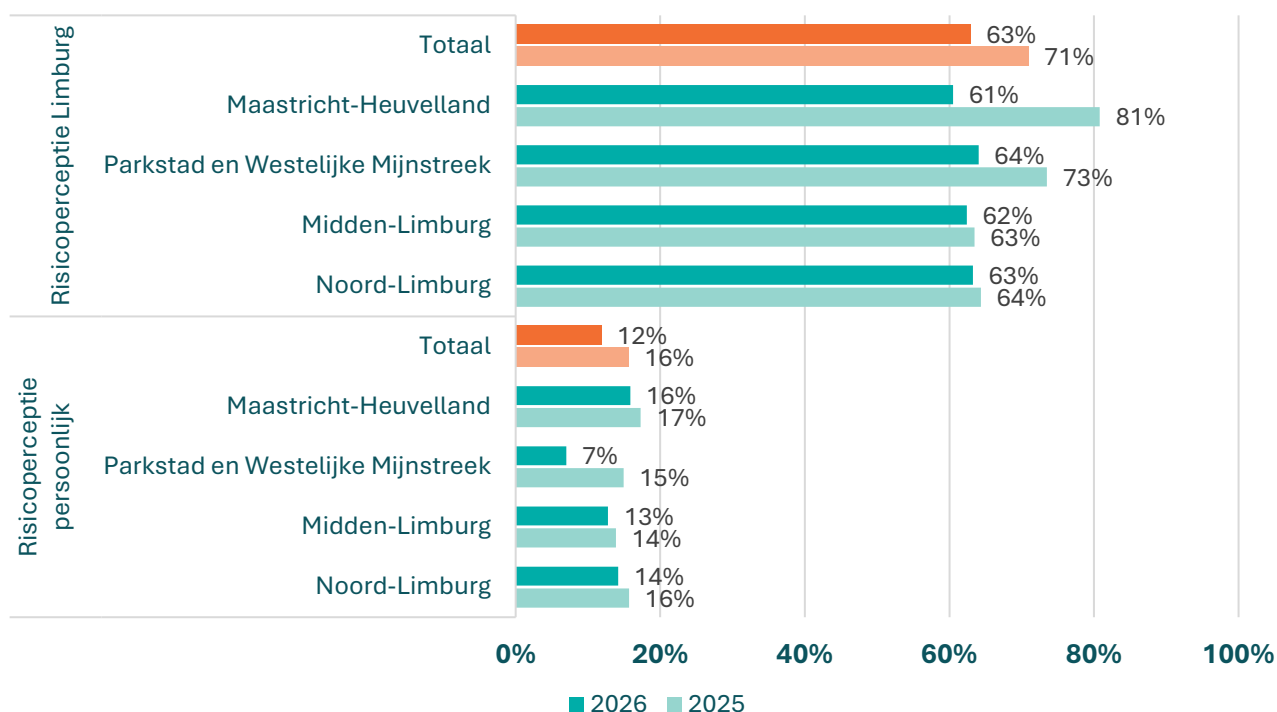
In Maastricht-Heuvelland denken inwoners het vaakst dat zij zelf te maken krijgen met wateroverlast

De mate waarin inwoners verwachten zelf in de komende vijf jaar met wateroverlast te maken krijgen, verschilt per werkgebied. De risicoperceptie in Maastricht-Heuvelland en Noord-Limburg wijkt af van die in Parkstad en Westelijke Mijnstreek. Zo denkt 16 procent van de inwoners van werkgebied Maastricht-Heuvelland dat zij zelf in de komende vijf jaar met wateroverlast te maken krijgen (Figuur 2.6). In Noord-Limburg denkt 11 procent dat de kans (heel) groot is dat zij te maken zullen krijgen met wateroverlast. In Parkstad en Westelijke Mijnstreek ligt dit met respectievelijk 7 procent significant lager. Midden-Limburg zit hier met 13 procent tussen in. In tegenstelling tot de persoonlijke risicoperceptie verschilt de risico-inschatting voor de provincie Limburg niet per werkgebied.

In vergelijking met 2025 laten Midden- en Noord-Limburg een stabiel beeld zien op beide vormen van risicoperceptie. In Maastricht-Heuvelland is de algehele risicoperceptie gedaald (van 81% naar 61%); dit geldt niet voor de persoonlijke risicoperceptie. Bij Parkstad en Westelijke Mijnstreek laten beide indicatoren een daling zien (zie Figuur 2.6). De daling van persoonlijke risicoperceptie in dit gebied veroorzaakt de gemiddelde daling binnen Limburg. De overige gebieden laten immers geen afname zien.

Figuur 2.6 – Risicoperceptie wateroverlast Limburg en risicoperceptie wateroverlast persoonlijk. Naar werkgebied (% (heel) groot).

Basis: inwoners van Limburg (n = 1.183).

Jongere inwoners hebben een hogere risicoperceptie

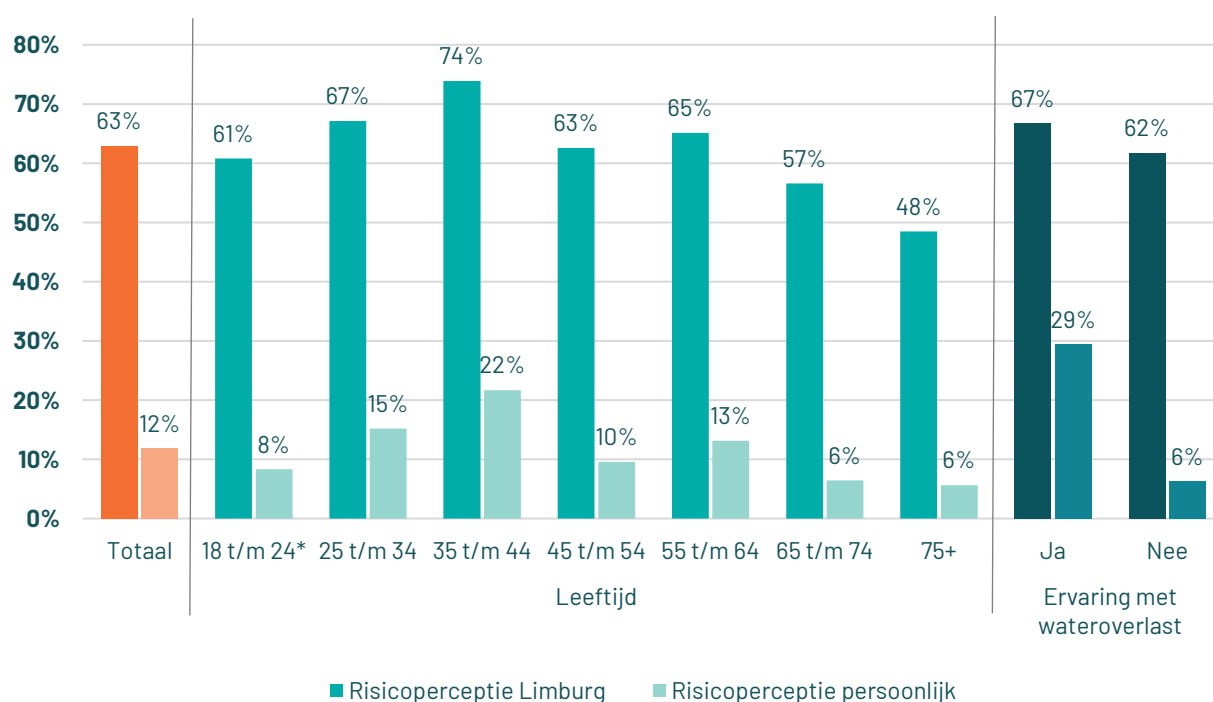
Als we kijken naar de verschillende achtergrondkenmerken blijkt dat de perceptie van het risico op wateroverlast in Limburg binnen de aankomende vijf jaar varieert per leeftijdsgroep. Inwoners van 25 t/m 34 jaar en 35 t/m 44 jaar hebben een grotere risicoperceptie voor Limburg in vergelijking met inwoners van 55 t/m 64 jaar en 75-plussers (67% en 74% tegenover 57% en 48%). Deze verschillen tussen leeftijdsgroepen

waren in 2025 niet te zien.³ Eerdere ervaringen met wateroverlast blijken geen significante invloed te hebben op de risicoperceptie in Limburg, zoals ook in 2025 het geval was.

Persoonlijke risicoperceptie toont eveneens verschillen tussen de leeftijdsgroepen. Zo beschouwen inwoners van 25 t/m 34 jaar en 35 t/m 44 jaar vaker het risico dat zij persoonlijk wateroverlast zullen meemaken in de komende vijf jaar als (zeer) groot, in vergelijking met 65- t/m 74-jarigen en 75-plussers (15% en 22% tegenover 6%). Dit verschil in risicoperceptie tussen jongeren en ouderen deed zich ook in 2025 voor. Van degenen die al eens wateroverlast hebben ervaren, acht 29 procent de kans (zeer) groot dat zij dit opnieuw zullen meemaken binnen vijf jaar, in tegenstelling tot 6 procent van de inwoners zonder eerdere ervaring met wateroverlast (Figuur 3.7). In 2025 was het verschil tussen beide groepen nog iets groter (38% vs. 8%).

Figuur 2.7 - Risicoperceptie wateroverlast Limburg en risicoperceptie wateroverlast persoonlijk. Naar leeftijd en ervaring met wateroverlast.

Basis: inwoners van Limburg (n = 1.183).

*De resultaten voor de leeftijdsgroep 18-24 jaar zijn indicatief, vanwege het relatief kleine aantal waarnemingen (n=32).

Ligging van de woning voornaamste factor bij gepercipieerde kans op wateroverlast

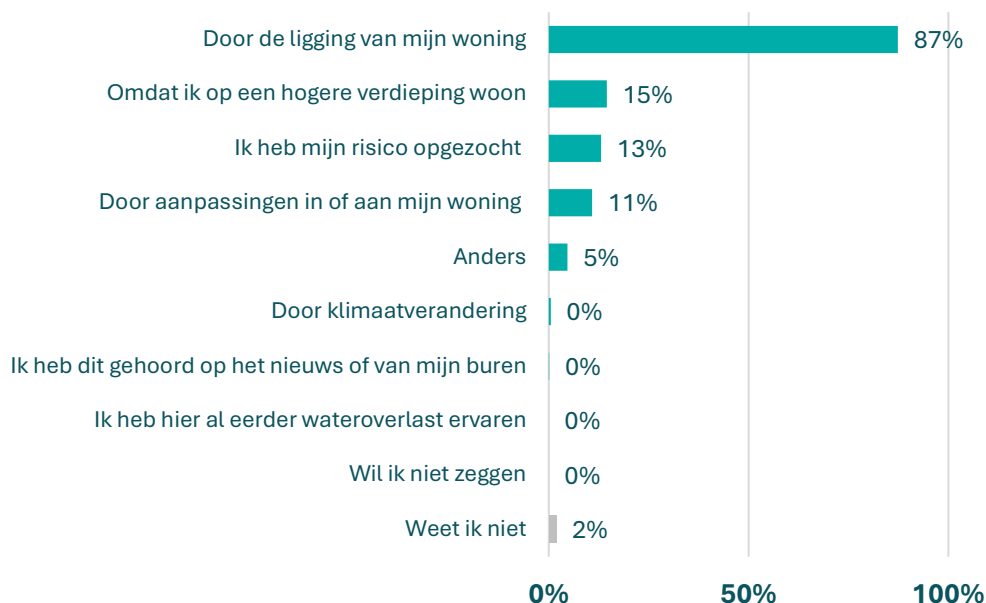
Bijna negen op de tien inwoners geven aan dat de ligging van hun woning de reden is waarom zij denken dat de kans (heel) klein is dat zij wateroverlast meemaken in de toekomst (Figuur 2.8). De overige redenen worden door kleinere groepen inwoners genoemd. Vijftien procent schat de kans op wateroverlast als (heel) klein in doordat hun woning zich op een hogere verdieping bevindt. Dertien procent geeft aan dat zij hun risico hebben opgezocht, bijvoorbeeld op een risicokaart. Voor 11 procent is het risico (heel) laag door aanpassingen in of aan hun woning. Tot slot is er voor 5 procent nog een andere reden waarom zij de kans op wateroverlast (heel) klein achten. Zo worden aanpassingen aan het riool en de straatinrichting als reden genoemd. Andere redenen voor een lage risico-inschatting zijn aanpassingen aan het huis, dijkversterkingen

³ De procentuele verschillen tussen leeftijdsgroepen waren in 2025 niet significant.

en het feit dat inwoners verhuisd zijn. De redenen voor de verwachte kans op wateroverlast zijn niet veranderd ten opzichte van 2025.

Figuur 2.8 – Waarom denk je dat de kans dat je wateroverlast meemaakt (heel) klein is?
Meerdere antwoorden mogelijk.

Basis: inwoners die de kans dat ze zelf wateroverlast meemaken als (heel) klein inschatten (n = 792).*

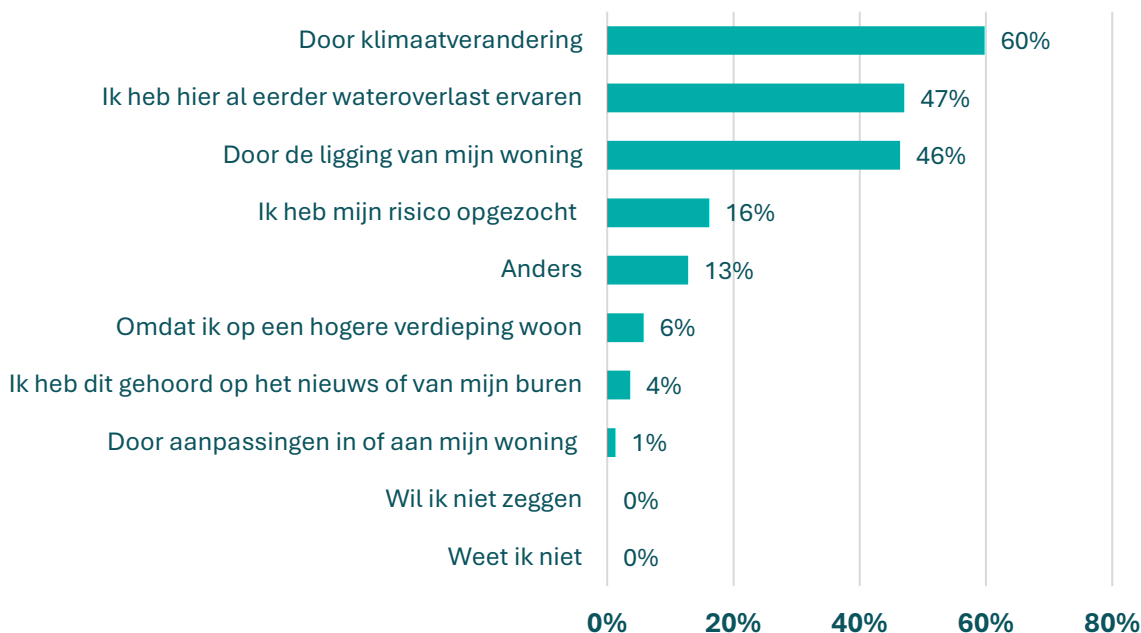
* Vanwege een verandering in de antwoordcategorieën is een vergelijking met 2025 niet mogelijk.

Grotere kans op wateroverlast door klimaatverandering, ligging en eerdere ervaringen

Bij de inwoners die inschatten dat de kans op zelf wateroverlast meemaken (heel) groot is, speelt klimaatverandering de belangrijkste rol (60%, zie Figuur 3.9). Iets minder dan de helft (47%) zegt dat hun eerdere ervaringen met wateroverlast bijdragen aan deze perceptie. Bij een vergelijkbaar aandeel speelt de ligging van de woning een rol (46%). Zestien procent geeft aan dat zij hun risico hebben opgezocht. Voor 13 procent speelt een andere reden, zoals een verstopte riolering en een verhoogd waterpeil.

Figuur 2.9 - Waarom denk je dat de kans dat je wateroverlast meemaakt (heel) groot is?
Meerdere antwoorden mogelijk.

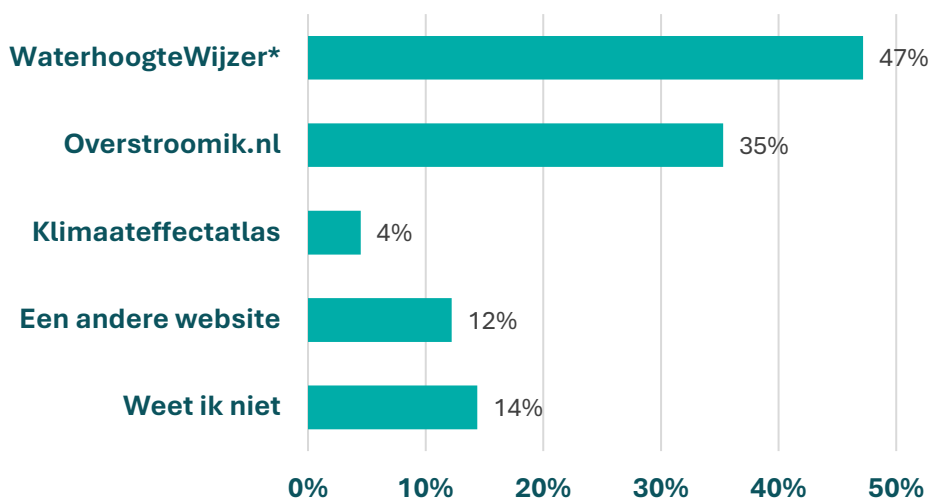
Basis: inwoners die de kans dat ze zelf wateroverlast meemaken als (heel) groot inschatten (n = 129).

Aan de 154 inwoners die aangeven hun risico te hebben opgezocht, is gevraagd waar zij dit hebben gedaan. Inwoners zoeken hun risico het vaakst op via de WaterhoogteWijzer (47%), gevolgd door Overstroomik.nl (35%). De Klimateffectatlas (4%) wordt in mindere mate genoemd. Daarnaast heeft 12 procent informatie op andere websites gezocht, zoals de site van de gemeente, het waterschap en Rijkswaterstaat.

Figuur 2.10 - Waar heb je je risico opgezocht?
Meerdere antwoorden mogelijk.

Basis: inwoners die hun risico hebben opgezocht (n = 154).

*Deze antwoordopties is alleen in 2026 uitgevraagd.

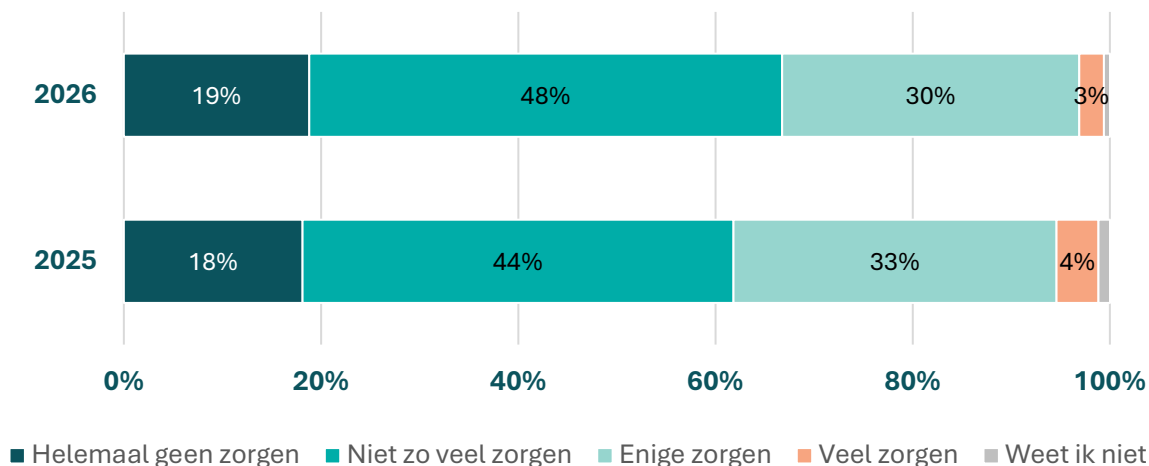
2.3 Zorgen over wateroverlast

Een derde van de Limburgers heeft enige of veel zorgen over wateroverlast in de eigen omgeving

Drie op de tien inwoners van Limburg (30%) maken zich enige zorgen over wateroverlast in de eigen omgeving (Figuur 2.11). Daarnaast maakt 3 procent zich veel zorgen. Het aantal inwoners dat zich veel of enige zorgen maakt, is gedaald ten opzichte van 2025 (van 37% naar 33%).

Figuur 2.11 – Maak jij je zorgen over wateroverlast in je eigen omgeving?

Basis: inwoners van Limburg (n = 1.183).

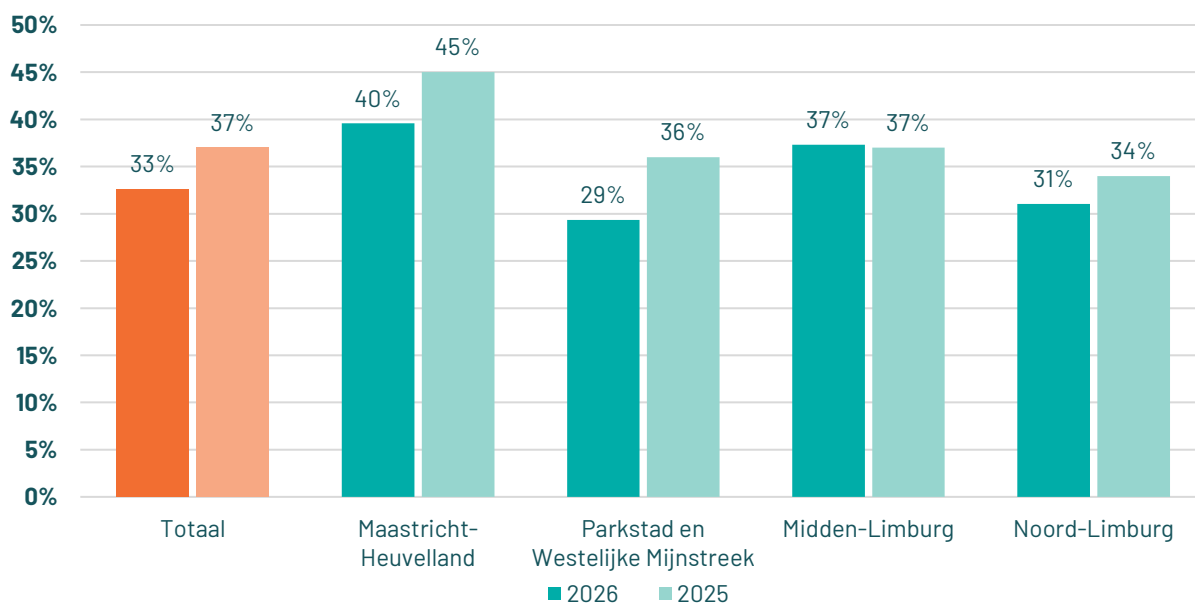

In Maastricht-Heuvelland meeste zorgen over wateroverlast

Gemiddeld in Limburg maakt 33 procent zich enige tot veel zorgen over wateroverlast in de eigen omgeving. In het werkgebied Maastricht-Heuvelland ligt dit aandeel met 40 procent het hoogst (Figuur 2.12). In Parkstad en Westelijke Mijnstreek maken de minste inwoners zich in enige mate zorgen over wateroverlast in de eigen omgeving (29%). Er is geen verandering in zorgen in de werkgebieden sinds 2025.

Figuur 2.12 - Zorgen over wateroverlast in eigen omgeving (% enige of veel zorgen). Naar werkgebied.

Basis: inwoners van Limburg (n = 1.183).

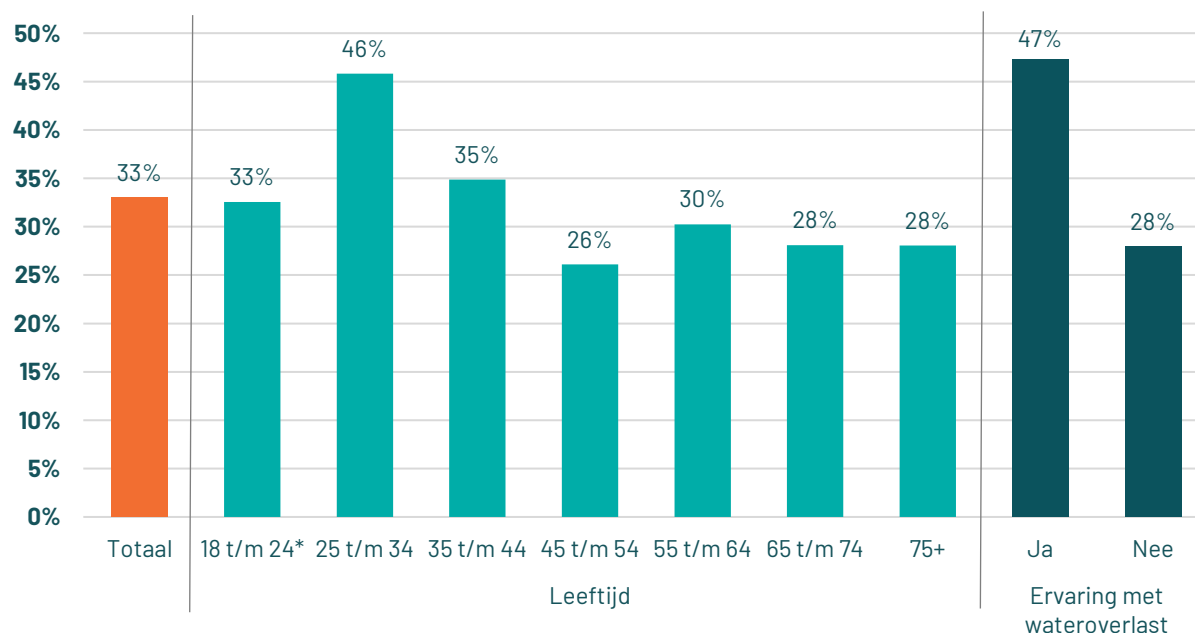
Eerdere ervaring met wateroverlast sterke indicator voor zorgen over wateroverlast

Inwoners van 25 t/m 34 jaar maken zich de meeste zorgen over wateroverlast in de eigen omgeving (46%) (Figuur 2.13). Dit aandeel ligt in deze leeftijdsgroep significant hoger dan bij inwoners van 45 t/m 54 jaar (26%), inwoners van 55 t/m 64 jaar (30%) en inwoners van 65 t/m 74 jaar (28%). Daarnaast maken Limburgers die zelf al eens wateroverlast hebben meegemaakt, zich vaker zorgen over wateroverlast in de eigen omgeving (47%) dan de inwoners die niet eerder zelf wateroverlast hebben meegemaakt (28%).

Figuur 2.13 – Zorgen over wateroverlast in eigen omgeving (% enige of veel zorgen).

Naar leeftijd en ervaring met wateroverlast.

Basis: inwoners van Limburg (n = 1.183).

*De resultaten voor de leeftijdsgroep 18-24 jaar oud zijn gebaseerd op een relatief klein aantal waarnemingen (n=32).

De lezer dient deze uitkomsten daarom als indicatief te beschouwen.

Woningtype

Opvallend is dat inwoners wonend in hoogbouw zich vaker zorgen maken dan inwoners wonend in laagbouw (45% tegenover 31%). Daarnaast maken inwoners wonend in een sociale huurwoning zich vaker zorgen dan inwoners met een koopwoning (39% tegenover 30%).

Klimaatverandering grootste zorg van Limburgers

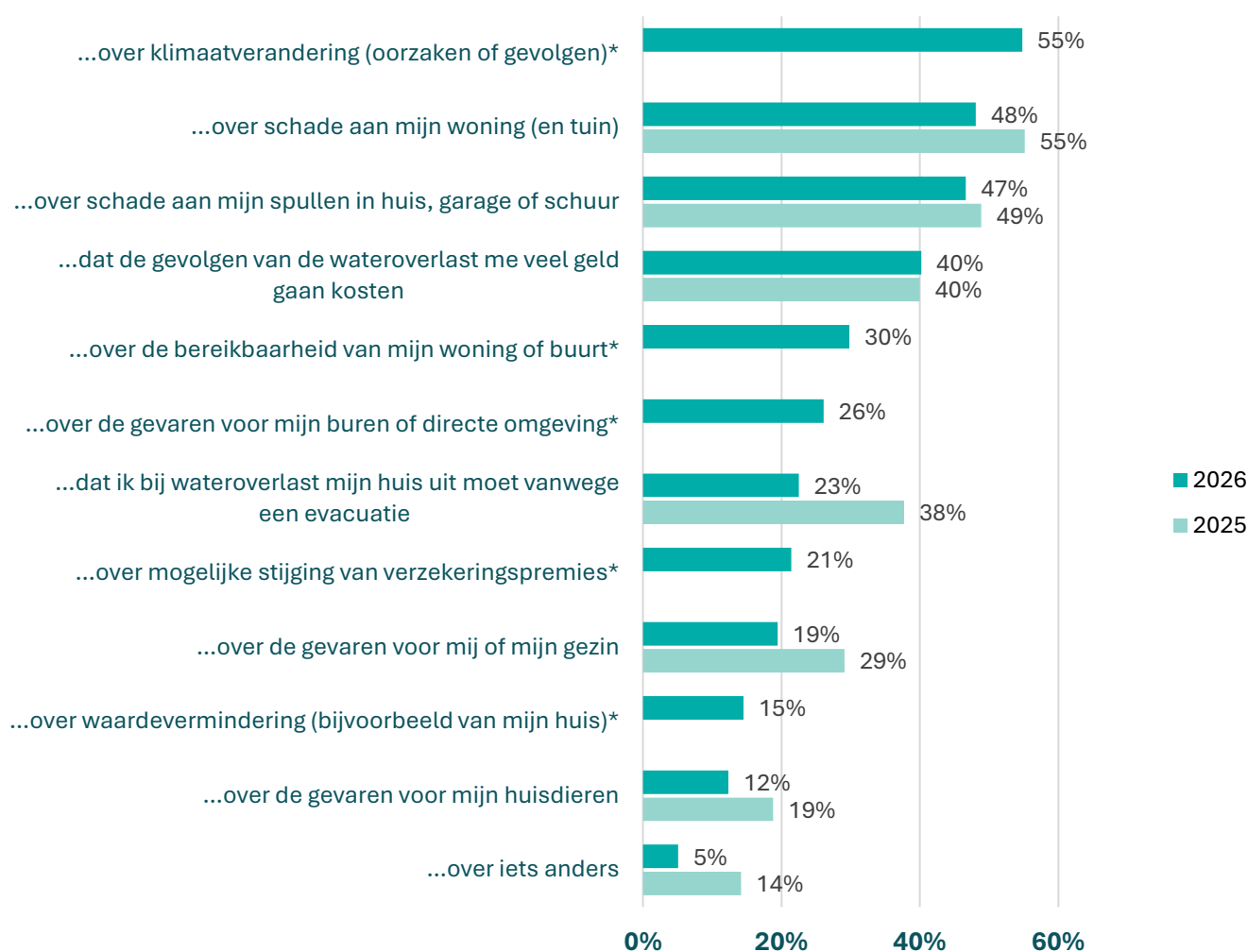
Van de inwoners van Limburg die zich zorgen maken over wateroverlast, maakt ruim de helft (55%) zich zorgen om klimaatverandering (Figuur 2.14). Dit is een van de categorieën die in 2026 zijn toegevoegd. Daarnaast maakt iets minder dan de helft zich zorgen over schade aan de woning en tuin (48%). Voor een vergelijkbaar aandeel (47%) is mogelijke schade aan spullen in huis, garage of schuur een reden tot zorg. Verder speelt bij vier op de tien (40%) mee dat zij denken dat de gevolgen van de wateroverlast hen veel geld gaat kosten. Drie op de tien inwoners (30%) maken zich zorgen om de bereikbaarheid van hun woning of buurt. Ook deze categorie is toegevoegd. Net zoals het zorgen maken over de gevaren voor hun burens of directe omgeving, die gekozen is door een kwart van de inwoners (26%). Iets minder dan een kwart (23%) maakt zich zorgen dat zij bij wateroverlast hun huis moeten evacueren.

Potentiële stijging van verzekeringspremies is een zorg voor een vijfde van de inwoners (21%, nieuwe categorie). Ook maakt 19 procent zich zorgen om de veiligheid van henzelf of hun gezin en 15 procent maakt zich zorgen over waardevermindering, zoals van hun huis (nieuwe categorie). Huisdieren vormen een zorg voor 12 procent van de inwoners. Vijf procent van de Limburgers met zorgen over wateroverlast maakt zich zorgen over 'iets anders' (5%). Zo noemt een deel zorgen om familie en vrienden en de bereikbaarheid van hun woning. Ook komen zorgen over schade voorbij in de open antwoorden, bijvoorbeeld over schade aan de omgeving en de natuur.

In vergelijking met 2025 zijn er verschillen te zien in het percentage inwoners dat zich zorgen maakt over schade aan de woning en tuin (van 55% naar 48%), evacuatie (van 38% naar 23%), gevaren voor zichzelf of gezin (van 29% naar 19%) en over huisdieren (van 19% naar 12%). Omdat in deze meting ook nieuwe categorieën zijn opgenomen, kan dit de zorgen over deze bestaande categorieën enigszins hebben 'gedempt' en vooral een meeteffect zijn.

Figuur 2.14 – Waarover maak jij je zorgen? Meerdere antwoorden mogelijk.

Basis: inwoners die zich enige of veel zorgen maken over wateroverlast in de eigen omgeving (n = 382). **

*Deze antwoordopties zijn alleen in 2026 uitgevraagd.

**Door een wijziging in de routing van de vragenlijst (de groep die 'niet zo veel zorgen' heeft, heeft deze vraag overgeslagen) zijn de percentages voor 2025 herberekend. Deze komen dus niet overeen met de percentages in het rapport van 2025.

Jongste inwoners maken zich de meeste zorgen over schade aan hun woning, tuin en spullen

Er zijn veel verschillen in zorgen terug te zien tussen de leeftijdsgroepen (Tabel 2.1). Inwoners van 18-49-jaar maken zich over het algemeen meer zorgen dan 50-plussers. Zo maken zij zich vaker zorgen over schade aan hun woning en tuin, gevaren voor zichzelf en hun gezin, gevaren voor hun burens of directe omgeving en de bereikbaarheid van hun woning of buurt. Een uitzondering zijn de zorgen om klimaatverandering. Hierover maken 50-plussers zich naar verhouding meer zorgen om dan de twee jongste leeftijdsgroepen (61% en 65% t.o.v. 52% en 54%).

Inwoners die ervaring hebben met wateroverlast, maken zich vaker zorgen over schade aan hun woning en tuin, schade aan spullen, kosten en waardevermindering dan inwoners die geen ervaring hebben met wateroverlast. Inwoners die hier geen ervaring mee hebben, maken zich dan weer meer zorgen om de gevaren voor hun burens of directe omgeving, de bereikbaarheid van hun woning en klimaatverandering.

Tabel 2.1 - Waarover maak jij je zorgen? Meerdere antwoorden mogelijk.

Naar leeftijd en ervaring met wateroverlast.

Basis: inwoners die zich enige of veel zorgen maken over wateroverlast in de eigen omgeving (n = 382).

	Leeftijd				Ervaring met wateroverlast	
	18-34 (n=63)	35-49 (n=52)	50-64 (n=98)	65+ (n=169)	Ja (n=148)	Nee (n=234)
Over schade aan mijn woning (en tuin)	56%	61%	40%	38%	65%	39%
Over schade aan mijn spullen in huis, garage of schuur	57%	53%	41%	35%	66%	36%
Dat de gevolgen van de wateroverlast me veel geld gaan kosten	41%	55%	41%	27%	52%	34%
Over waardevermindering	12%	16%	17%	14%	22%	10%
Over mogelijke stijging van verzekeringspremies	21%	24%	18%	23%	21%	22%
Dat ik bij wateroverlast mijn huis uit moet vanwege een evacuatie	28%	29%	21%	12%	23%	22%
Over de gevaren voor mij of mijn gezin	30%	27%	8%	12%	20%	19%
Over de gevaren voor mijn huisdieren	18%	14%	8%	9%	14%	11%
Over de gevaren voor mijn burens of directe omgeving	36%	31%	19%	18%	16%	31%
Over de bereikbaarheid van mijn woning of buurt	39%	40%	16%	25%	21%	35%
Over klimaatverandering	42%	54%	61%	65%	48%	59%
Over iets anders	2%	3%	6%	10%	4%	6%

*De kleuren in de tabel geven aan wat de significante verschillen tussen de groepen zijn. De groepen die blauw gekleurd zijn, hebben een significant hogere score dan de groepen die roze gekleurd zijn.

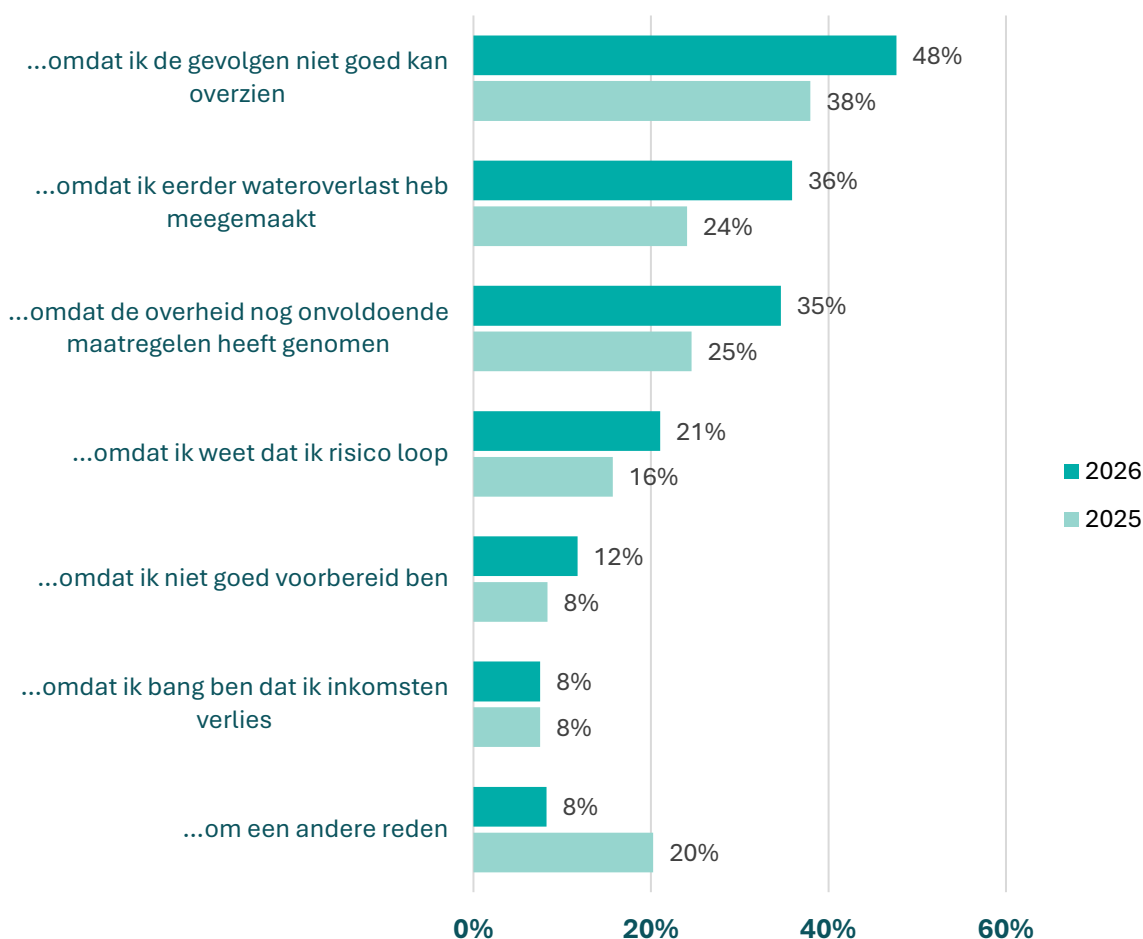
Gevolgen niet kunnen overzien voornaamste reden tot zorg

De voornaamste reden dat inwoners zich zorgen maken over wateroverlast, is dat ze de gevolgen niet goed kunnen overzien (48%, Figuur 2.15). Voor ruim een derde (36%) komen de zorgen (mede) voort uit eerdere ervaringen met wateroverlast. Voor een vergelijkbaar aandeel (35%) is de indruk dat de overheid nog onvoldoende maatregelen heeft genomen een reden tot zorg. Een vijfde maakt zich zorgen, omdat ze weten dat ze risico lopen (21%). Het aantal inwoners dat zich om deze vier redenen zorgen maakt, is het afgelopen jaar gestegen. Tot slot maakt 12 procent zich zorgen omdat ze niet goed zijn voorbereid en is 6 procent bang om inkomsten te verliezen. Deze percentages zijn vergelijkbaar met 2025.

Figuur 2.15 – Welke uitspraken passen bij jou? Ik maak me enige/veel zorgen...

Meerdere antwoorden mogelijk.

Basis: inwoners die zich enige of veel zorgen maken over wateroverlast in de eigen omgeving (n = 382).

3 Waterweerbaarheid

In dit hoofdstuk gaan we in op de waterweerbaarheid van de inwoners van Limburg. Eerst bespreken we hoe waterweerbaar de inwoners van Limburg zelf zijn op individueel niveau (paragraaf 3.1). Daarna komt aan bod of inwoners zich met hun buurt hebben voorbereid op wateroverlast (paragraaf 3.2). Tot slot behandelt dit hoofdstuk de waterweerbaarheid van inwoners op het niveau van beleid (paragraaf 3.3): Willen inwoners hulp ontvangen van de overheid om zich voor te bereiden op wateroverlast?

3.1 Individuele maatregelen als voorbereiding op wateroverlast

Meer inwoners treffen maatregelen om voorbereid te zijn op wateroverlast

In hoeverre bereiden Limburgers zich voor op wateroverlast? Welke maatregelen treffen zij? Bijna driekwart van de inwoners (73%) neemt één of meerdere typen maatregelen om voorbereid te zijn op wateroverlast, zoals spullen in huis halen of aanpassingen aan de tuin of het erf.⁴ Ruim vier op de tien (46%) Limburgers nemen minimaal twee van de zes mogelijke typen maatregelen. Dit zijn meer inwoners dan in 2025. Toen trof 63 procent minimaal één voorbereiding en ruime een derde (35%) minimaal twee voorbereidingen.

Van de zes verschillende categorieën van maatregelen die in de vragenlijst zijn voorgelegd, geven inwoners van Limburg het meest aan dat zij hun spullen makkelijk in veiligheid kunnen brengen (54%, zie Figuur 3.1). Dit betreft één van de lichtere typen maatregelen. Het gaat onder andere om waardevolle spullen hoog zetten en belangrijke documenten makkelijk bij elkaar leggen. Dit vraagt minder van inwoners dan andere typen maatregelen, zoals daadwerkelijke aanpassingen doen aan de woning of de tuin. Ruim een derde (37%) van de inwoners geeft aan spullen in huis te hebben waarmee ze zich tijdens extreme wateroverlast of een overstroming kunnen redden. Verder heeft 29 procent aanpassingen gedaan aan hun erf en/of tuin. Ongeveer een op de zes Limburgers heeft aanpassingen gedaan aan hun huis om het water buiten te houden of aanpassingen in hun huis om mogelijke schade te verminderen. Tot slot geeft 5 procent aan samen met de buurt of straat zich voorbereid te hebben. Vijfennegentig procent van de inwoners heeft dit *niet* gedaan. Figuur 3.1 laat zien dat bij bijna alle categorieën van maatregelen minimaal de helft van de inwoners deze nog *niet* heeft getroffen.

Vergelijkbaarheid uitkomsten met 2025

In 2025 was er een extra antwoordcategorie: niet van toepassing. Omdat deze categorie lastig is te interpreteren, is deze antwoordoptie in 2026 niet aangeboden. In beginsel kan namelijk elke inwoner aangeven of een maatregel wel of niet is genomen om beter voorbereid te zijn op wateroverlast. Zoals te zien is in figuur 3.1 lijkt het weglaten van deze categorie tot een hoger percentage 'nee' te hebben geleid. Het is onwaarschijnlijk dat inwoners van de categorie 'N.v.t.' naar de categorie 'Ja' zijn gegaan (als hun situatie niet is veranderd). Vandaar dat we de uitkomsten van beide jaren wel naast elkaar zetten.

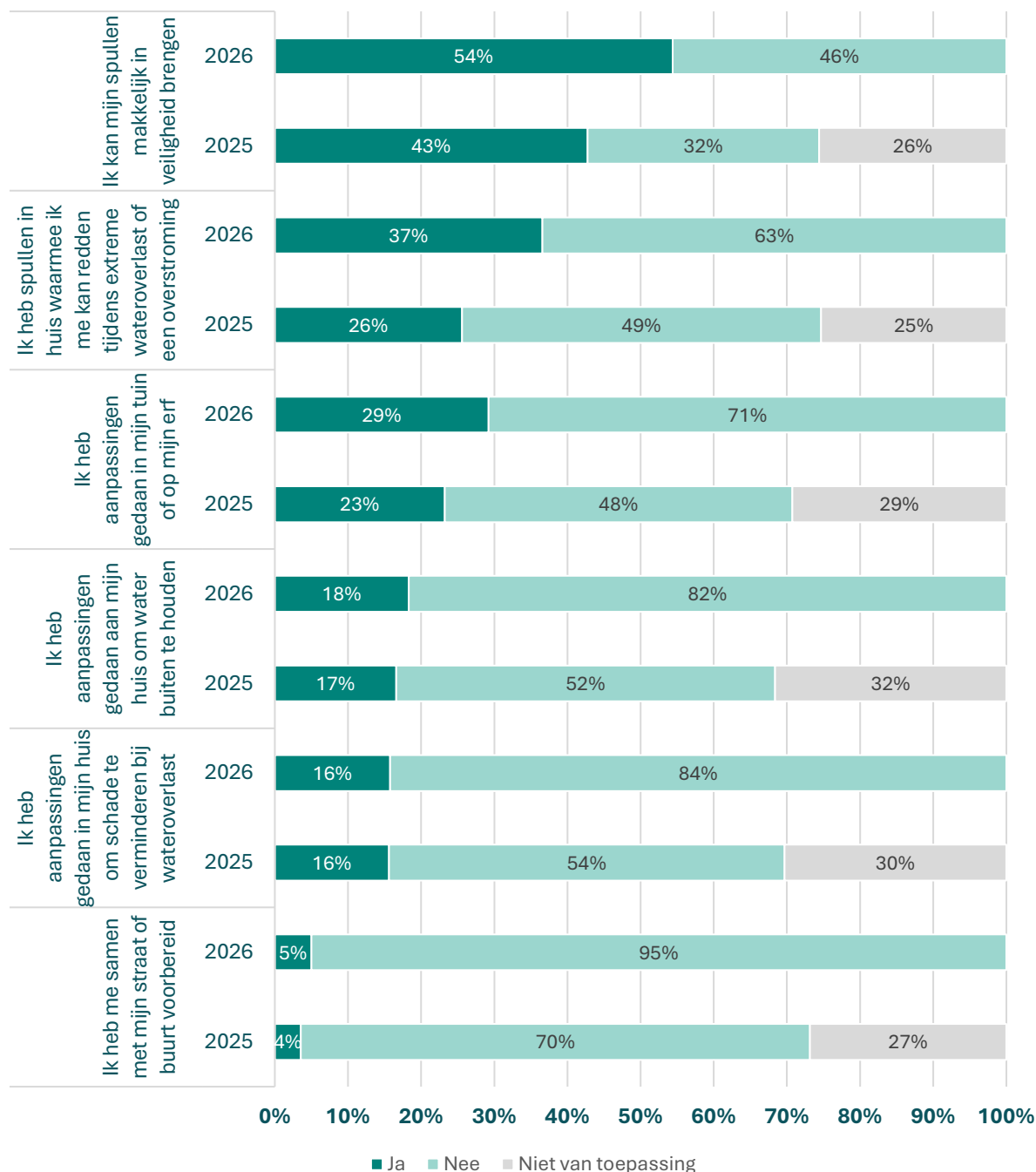
Inwoners van Limburg voeren een aantal maatregelen meer uit dan in 2025. Zo hebben meer inwoners spullen in huis waarmee ze zich kunnen redden tijdens extreme wateroverlast of een overstroming (37% t.o.v. 26%) en aanpassingen gedaan in hun tuin of erf (29% t.o.v. 23%). Ook kunnen meer inwoners makkelijk

⁴ In de vragenlijst zijn aan inwoners zes categorieën van maatregelen voor voorbereiding op wateroverlast voorgelegd (zie het kader op de volgende pagina). Binnen deze zes categorieën bestaan dus nog weer verscheidene opties aan maatregelen.

hun spullen in veiligheid brengen (54% t.o.v. 43%). Bij de andere maatregelen, zoals aanpassingen aan of in het huis of het samen voorbereiden met de buurt, is deze ontwikkeling niet te zien.

Figuur 3.1 – Wat doe je nu zelf al om voorbereid te zijn op wateroverlast?

Basis: inwoners van Limburg (n = 1.183).

In bovenstaande vraag konden inwoners door middel van een klikbare informatieknop per categorie specifieke voorbeelden van maatregelen zien:

- **Ik heb aanpassingen gedaan aan mijn huis om water buiten te houden.** *Bijvoorbeeld waterkerende schotten of zandzakken in huis gehaald, of de muren waterdicht gemaakt.*
- **Ik heb aanpassingen gedaan in mijn huis om schade te verminderen bij wateroverlast.** *Bijvoorbeeld waterbestendige vloeren of stopcontacten hoger geplaatst.*
- **Ik heb spullen in huis waarmee ik me kan redden tijdens extreme wateroverlast of een overstroming.** *Bijvoorbeeld een noodpakket of een pomp.*
- **Ik heb aanpassingen gedaan in mijn tuin of op mijn erf.** *Bijvoorbeeld de regenwaterafvoer afgekoppeld, de tuin groener gemaakt of een vijver aangelegd.*
- **Ik heb me samen met mijn straat of buurt voorbereid.** *Bijvoorbeeld door afspraken te maken om elkaar te helpen.*
- **Ik kan mijn spullen makkelijk in veiligheid brengen.** *Bijvoorbeeld waardevolle spullen hoog gezet en belangrijke documenten makkelijk bij elkaar gelegd.*

Zeven procent van de inwoners van Limburg geeft aan nog iets anders te hebben gedaan om voorbereid te zijn op wateroverlast. Zo zijn enkele inwoners verhuisd. Verder heeft een aantal inwoners (zelf) informatie opgezocht of weten ze waar ze naar toe moeten in geval van nood. Tot slot geven inwoners aan dat zij de gemeente hebben ingelicht of rekening hebben gehouden met wateroverlast in hun stemgedrag bij de gemeenteraadsverkiezingen.

Leeftijd

Twee van de zes maatregelen worden door 18- t/m 34-jarigen minder getroffen dan door 35-plussers: aanpassingen in de tuin en aanpassingen in huis om schade te verminderen. Dit hangt vermoedelijk deels samen met het verschil in woonsituatie (jongeren hebben minder vaak een woning met tuin).

Ervaring met wateroverlast

Het nemen van maatregelen tegen wateroverlast komt onder inwoners die zelf wateroverlast hebben meegemaakt, meer voor dan bij inwoners zonder ervaring met wateroverlast (86% neemt één of meerdere categorieën van maatregelen t.o.v. 69%). Zij nemen vijf van de zes categorieën van maatregelen vaker dan inwoners die geen eerdere ervaring hebben met wateroverlast. Dit geldt niet voor het in veiligheid brengen van spullen.

In 2025 was het verschil in het nemen van minimaal één maatregel tussen de groepen groter (82% t.o.v. 56%).

3.2 Plannen voor voorbereiding op wateroverlast

Een derde wil zich gaan voorbereiden op wateroverlast

Voor de maatregelen die inwoners (nog) niet hebben genomen, vroegen we of zij *van plan zijn* om deze maatregelen te treffen in de komende twaalf maanden om zich voor te bereiden op wateroverlast.

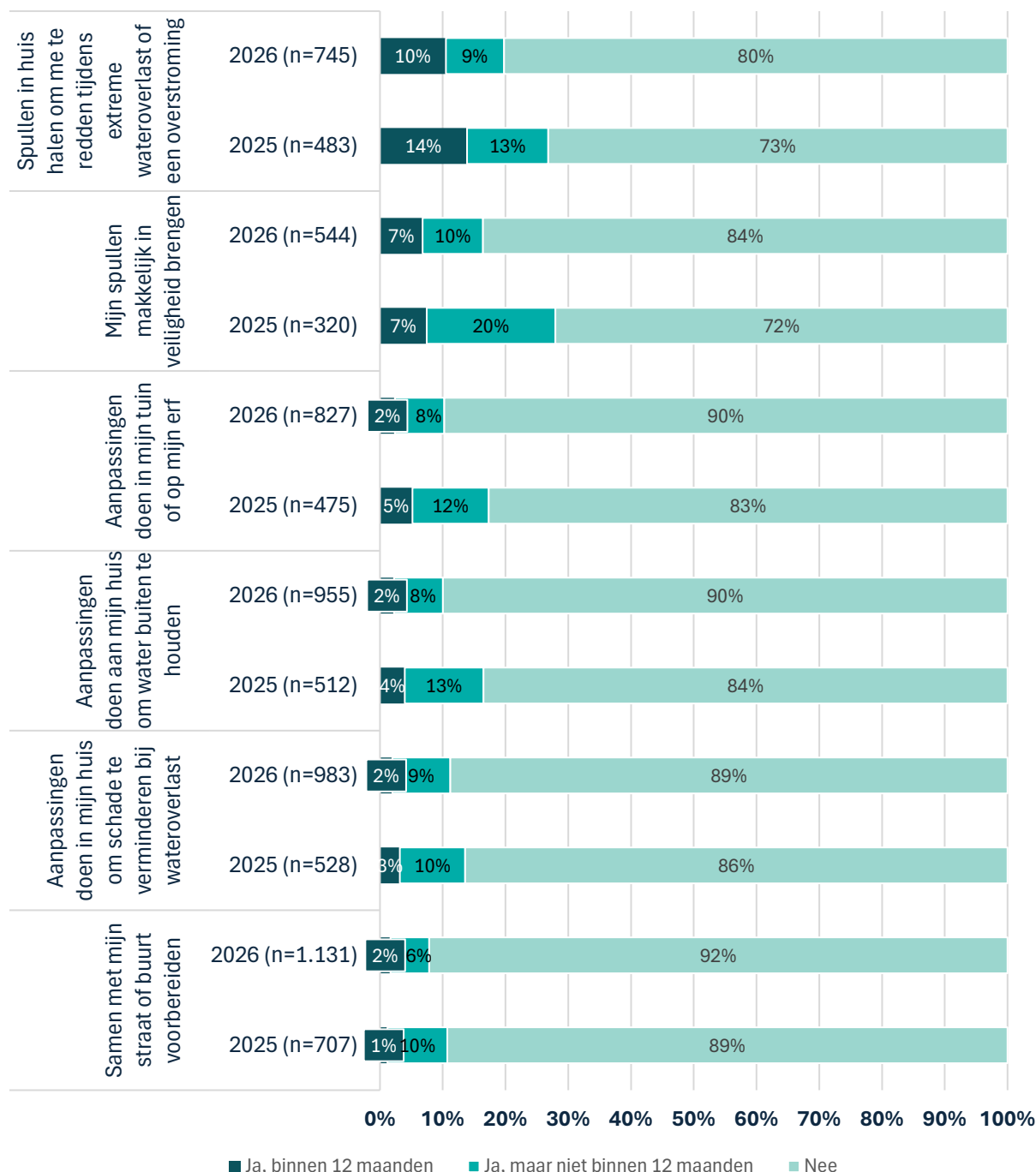
Een derde van de inwoners (33%) die zich nu nog niet hebben voorbereid op wateroverlast, zijn van plan om één of meerdere typen maatregelen te nemen. Een zesde (16%) is van plan om dit binnen twaalf maanden te doen. Minder inwoners zijn van plan om zich in de toekomst (33% t.o.v. 42%) of binnen twaalf maanden (16% t.o.v. 21%) voor te bereiden dan in 2025.

De intentie van Limburgers om een maatregel binnen twaalf maanden te nemen, is het grootst bij ‘spullen in huis halen om me te redden tijdens extreme wateroverlast of een overstroming’ (10%, zie Figuur 3.2). Bijna een tiende (9%) is wel van plan om dit te doen, maar niet binnen twaalf maanden. Zeven procent geeft aan er binnen twaalf maanden voor te zorgen dat ze hun spullen makkelijk in veiligheid kunnen brengen, een tiende (10%) is van plan om dit later te gaan regelen. Voor alle zes maatregelen geldt dat een groot deel, namelijk 80 tot 90 procent van de inwoners die de maatregel nog niet treffen, ook *niet* van plan is om dit te gaan doen. Dit aandeel is het grootst bij de maatregel ‘samen met mijn straat of buurt voorbereiden’ (92%).

Als we de uitkomsten vergelijken met de vorige meting, zien we dat minder inwoners van plan zijn om binnen twaalf maanden aanpassingen aan hun tuin of erf te doen dan in 2025. Dit aandeel is gedaald van 5 naar 2 procent. Dezelfde afname is te zien bij de intentie op langere termijn (afname van 12% naar 8%). De enige maatregel waarbij geen afname is te zien, betreft het aanpassingen doen in het huis om schade te verminderen bij wateroverlast. Bij de overige voorbereidende maatregelen zijn er relatief minder inwoners van plan om zich (binnen twaalf maanden) voor te bereiden.

Figuur 3.2 – Ben je van plan om de volgende dingen te doen in de komende 12 maanden om jezelf voor te bereiden op wateroverlast?

Basis: inwoners die de maatregel nog niet hebben genomen (n in figuur).

We vroegen ook aan inwoners of zij in de komende twaalf maanden van plan zijn om nog iets anders te doen om (beter) voorbereid te zijn op wateroverlast. Vier procent van de inwoners gaf aan nog iets anders te gaan doen. Een thema dat regelmatig terugkeert, is het in de gaten houden van de berichtgeving. Ook willen inwoners meer onderzoek doen en zichzelf informeren over de mogelijkheden. Verder komt ook de riolering en waterafvoering in dit kader voorbij, net zoals in 2025. Andere inwoners benoemen het aanschaffen van bepaalde zaken, zoals een noodpakket of zandzakken.

“Meer informatie en adviezen opzoeken.”

“Hemelwaterafvoer van riool afkoppelen.”

“Voortgang en resultaat volgen van de verbetering van de riolering door gemeente.”

Leeftijd

Inwoners in de leeftijd 18 tot 35 jaar (50%) en 35 tot 50 jaar (39%) zijn vaker dan 50-plussers (21% tot 27%) van plan om zich binnen de komende twaalf maanden of later voor te bereiden op wateroverlast. Minder 18- tot 35-jarigen zijn van plan om de maatregelen binnen twaalf maanden uit te voeren.

Ervaring met wateroverlast

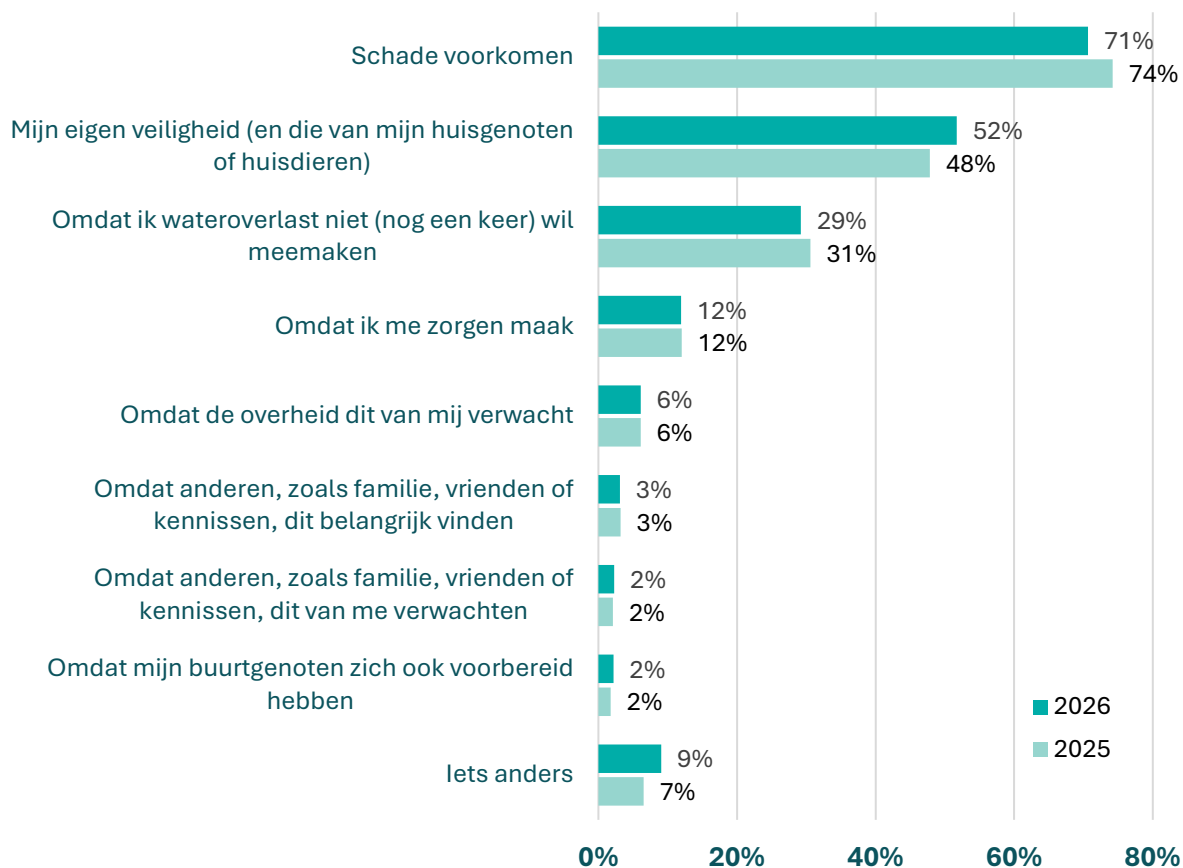
Inwoners die eerder wateroverlast hebben ervaren, zijn vaker (41%) van plan om maatregelen te treffen dan inwoners die geen eerdere ervaring hebben met wateroverlast (31%). Binnen twaalf maanden geldt dit voor aanpassingen doen in huis om schade te verminderen (4% t.o.v. 1%), aan de tuin of het erf (4% t.o.v. 2%) en samen voor te bereiden met de straat of buurt (3% t.o.v. 1%).

Voorkomen van schade opnieuw meest voorkomende reden voor het voorbereiden op wateroverlast

Aan inwoners die één of meerdere maatregelen hebben genomen ter voorbereiding op wateroverlast, of van plan zijn om dit te doen, vroegen we wat voor hen de belangrijkste redenen zijn om zichzelf voor te bereiden op wateroverlast. De meest genoemde reden is het voorkomen van schade: zeven op de tien inwoners (71%) benoemen dit als reden (Figuur 3.3). Daarna volgt de eigen veiligheid (en die van huisgenoten of huisdieren) en het niet (nog een keer) willen meemaken van wateroverlast (respectievelijk 52% en 29%). Twaalf procent van de inwoners zegt zich voor te hebben bereid op wateroverlast, omdat zij zich zorgen maken. De invloed van mensen in de omgeving is voor relatief weinig inwoners een reden om zich voor te bereiden op wateroverlast. Drie procent neemt één of meerdere maatregelen, omdat familie, vrienden of kennissen dit belangrijk vinden en twee procent omdat familie, vrienden of kennissen dit van ze verwachten. Een vergelijkbaar klein aandeel heeft zich voorbereid omdat hun buurtgenoten dat ook doen (2%). Er zijn geen verschillen in redenen om zich voor te bereiden op wateroverlast in vergelijking met 2025.

Figuur 3.3 – Wat zijn voor jou de belangrijkste redenen om jezelf voor te bereiden op wateroverlast?
Maximaal drie antwoorden mogelijk.

Basis: inwoners die één of meerdere maatregelen nemen of dit van plan zijn (n = 914).

In het open antwoordveld onder ‘andere redenen’ geeft een relatief groot deel aan dat het voorbereiden op wateroverlast niet op hen van toepassing is, bijvoorbeeld vanwege de ligging van hun woning of omdat zij hoog wonen.⁵ Enkele inwoners vinden dat de verantwoordelijkheid voor aanpassingen niet bij henzelf ligt, maar bijvoorbeeld bij de gemeente.

⁵ Deze inwoners hebben eerder in de vragenlijst wel bij minimaal één van de zes voorbereidingsmaatregelen aangegeven dat zij dit al doen of dat ze van plan zijn om dit binnen de komende 12 maanden of later te doen.

Leeftijd

Bij de reden 'ik bereid me voor op wateroverlast vanwege mijn eigen veiligheid (en die van huisgenoten of huisdieren)' zijn er verschillen naar leeftijd zichtbaar. Voor inwoners van 18-64 jaar is dit een belangrijke reden (51% tot 62%), voor 65-plussers minder (37%). Met name 18- tot 35-jarigen bereiden zich voor omdat ze wateroverlast niet (nog een keer) willen meemaken (44% t.o.v. 23%-29%) of omdat anderen het belangrijk vinden (7% t.o.v. 1%-2%).

Ervaring met wateroverlast

Inwoners die een ervaring hebben met wateroverlast geven ten opzichte van inwoners die geen ervaring hebben met wateroverlast vaker aan dat zij de volgende redenen hebben om zich voor te bereiden op wateroverlast:

- schade voorkomen (84% t.o.v. 65%);
- omdat ik wateroverlast niet (nog een keer) wil meemaken (45% t.o.v. 23%);
- omdat ik me zorgen maak (21% t.o.v. 9%).

Is er een relatie tussen de redenen van inwoners om zich voor te bereiden op wateroverlast en hun risicoperceptie? Er zijn twee redenen die voor inwoners met een hoge risicoperceptie, in vergelijking met inwoners met een lage risicoperceptie, belangrijker zijn (Tabel 3.1). Bijna negen op de tien inwoners (87%) met een hoge risicoperceptie bereiden zich voor om schade te voorkomen. Dit is een groter deel dan van inwoners met een lage risicoperceptie (65%). Daarnaast geeft bijna de helft van de inwoners met een hoge risicoperceptie aan zich voor te bereiden op wateroverlast omdat ze dit niet (nog een keer) willen meemaken (45%). Dit aandeel ligt eveneens hoger dan bij inwoners met een lage risicoperceptie (23%). Ook is 'omdat ik me zorgen maak' voor meer inwoners met een hoge risicoperceptie dan een lage risicoperceptie een reden om maatregelen te treffen tegen wateroverlast (31% tegenover 5%).

Tabel 3.1 – Belangrijkste redenen om jezelf voor te bereiden op wateroverlast X Risicoperceptie.
Maximaal drie antwoorden mogelijk.

Basis: inwoners die één of meerdere maatregelen nemen of dit van plan zijn (n in tabel).

	Risicoperceptie (persoonlijk)*	
	Lage risicoperceptie (n=533)	Hoge risicoperceptie (n=129)
Schade voorkomen	65%	87%
Mijn eigen veiligheid (en die van mijn huisgenoten of huisdieren)	49%	50%
Omdat ik wateroverlast niet (nog een keer) wil meemaken	23%	45%
Omdat ik me zorgen maak	5%	31%
Omdat de overheid dit van mij verwacht	6%	6%
Omdat anderen, zoals familie, vrienden of kennissen, dit belangrijk vinden	2%	1%
Omdat anderen, zoals familie, vrienden of kennissen, dit van me verwachten	3%	3%
Omdat mijn buurtgenoten zich ook voorbereid hebben	2%	2%
Iets anders	13%	3%

*De kleuren in de tabel geven aan wat de significante verschillen tussen de groepen zijn. De groepen die blauw gekleurd zijn, hebben een significant hogere score dan de groepen die roze gekleurd zijn.

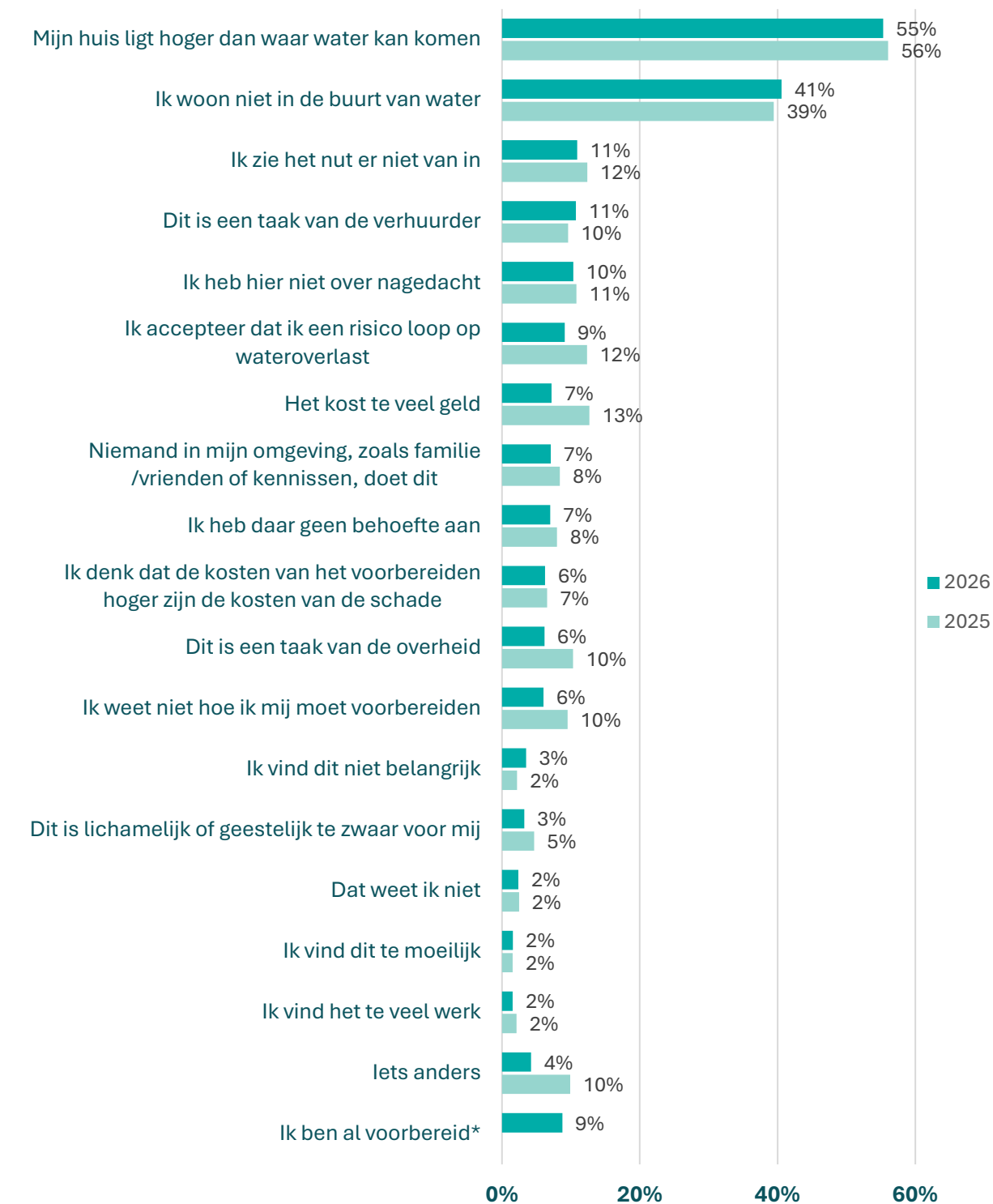
*Risicoperceptie is gebaseerd op de volgende vraag: Hoe groot is volgens jou de kans dat jij zelf wateroverlast meemaakt binnen nu en 5 jaar? (Lage risicoperceptie = kans is (heel) klein, hoge risicoperceptie = kans is (heel) groot). In de tabel zijn de categorieën 'niet klein/niet groot' (n=237) en 'weet ik niet' (n=25) niet getoond.

Meeste inwoners bereiden zich niet voor door verwachting dat het risico klein is

‘Mijn huis ligt hoger dan waar het water kan komen’ is voor inwoners van Limburg de belangrijkste reden om zich *niet* voor te bereiden op wateroverlast (Figuur 3.4). Ruim de helft van de inwoners (55%) heeft deze reden genoemd. Meer dan vier op de tien inwoners (41%) geven aan dat zij niet in de buurt wonen van water. Deze twee redenen hebben beide te maken met een inschatting dat het risico op wateroverlast relatief klein is. Wel geeft 9 procent aan dat zij accepteren dat ze een risico lopen op wateroverlast.

De andere redenen om je niet voor te bereiden, worden relatief minder vaak genoemd en liggen dicht bij elkaar. Zo zegt ruim een tiende (11%) dat ze het nut niet inzien van voorbereiding. Een vergelijkbaar deel vindt dit de taak van de verhuurder (11%) of heeft er niet over nagedacht (10%). Voor 2 procent is het voorbereiden op wateroverlast te veel werk of te moeilijk. In vergelijking met 2025 worden drie argumenten minder vaak als reden genoemd om het voorbereiden achterwege te laten: ‘Ik weet niet hoe ik mij moet voorbereiden’, ‘Het kost te veel geld’ en ‘Dit is een taak van de overheid’.

Figuur 3.4 – Wat zijn voor jou de belangrijkste redenen waarom jij je (nog) niet hebt voorbereid?
Maximaal vijf antwoorden mogelijk.
 Basis: inwoners die niet één of meerdere maatregelen nemen en dit ook niet van plan zijn (n = 816).

Voor 10 procent speelt er een andere reden waarom zij zich (nog) niet hebben voorbereid op wateroverlast. Een deel van deze groep geeft aan dat zij al hebben gedaan wat mogelijk is. Ook zien inwoners geen kans om zich beter te beschermen. Een inwoner verwoordt het als volgt: “*Het risico wordt gevormd door de stadswal die onze tuin omsluit. Ik zie behalve drainage geen mogelijkheden om me beter te beschermen tegen een mogelijk badkuipeffect*”. Enkele inwoners accepteren dat ze in het geval van wateroverlast schade zullen oplopen: “*Het gaat alleen om de garage*”.

Tabel 3.2 – Belangrijkste redenen waarom men zich (nog) niet heeft voorbereid.

Maximaal vijf antwoorden mogelijk. Naar leeftijd en ervaring met wateroverlast.

Basis: inwoners die niet één of meerdere maatregelen nemen en dit ook niet van plan zijn (n = 767).

	Leeftijd				Ervaring met wateroverlast	
	18-34 (n=138)	35-49 (n=145)	50-64 (n=225)	65+ (n=259)	Ja (n=164)	Nee (n=603)
Ik woon niet in de buurt van water	31%	45%	36%	47%	21%	46%
Mijn huis ligt hoger dan waar water kan komen	47%	46%	63%	59%	34%	61%
Ik heb daar geen behoefte aan	11%	4%	7%	7%	3%	8%
Ik vind dit te moeilijk	5%	1%	2%	0%	2%	1%
Ik vind het te veel werk	2%	3%	1%	1%	2%	1%
Ik weet niet hoe ik mij moet voorbereiden	13%	6%	4%	5%	6%	6%
Het kost te veel geld	13%	10%	5%	4%	10%	6%
Ik heb hier niet over nagedacht	27%	10%	7%	5%	8%	11%
Ik zie het nut er niet van in	15%	10%	9%	11%	3%	13%
Dit is lichamelijk of geestelijk te zwaar voor mij	1%	5%	2%	4%	4%	3%
Ik vind dit niet belangrijk	11%	3%	2%	1%	0%	4%
Ik accepteer dat ik een risico loop op wateroverlast	14%	9%	8%	8%	11%	9%
Dit is een taak van de overheid	14%	3%	5%	5%	7%	6%
Dit is een taak van de verhuurder	23%	9%	7%	9%	9%	11%
Ik denk dat de kosten van het voorbereiden hoger zijn de kosten van de schade	4%	8%	8%	5%	13%	5%
Niemand in mijn omgeving, zoals familie, vrienden of kennissen, doet dit	21%	5%	3%	4%	2%	8%

	Leeftijd				Ervaring met wateroverlast	
	18-34 (n=138)	35-49 (n=145)	50-64 (n=225)	65+ (n=259)	Ja (n=164)	Nee (n=603)
Ik ben al voorbereid	2%	13%	9%	9%	24%	4%
Dat weet ik niet	6%	2%	0%	2%	2%	2%
Iets anders	0%	0%	6%	7%	8%	3%

*De kleuren in de tabel geven aan wat de significante verschillen tussen de groepen zijn. De groepen die blauw gekleurd zijn, hebben een significant hogere score dan de groepen die roze gekleurd zijn.

Leeftijd

Er zijn vier redenen die voor inwoners van 18 t/m 34 jaar, in vergelijking met 35-plussers, belangrijker zijn voor waarom ze zich (nog) niet hebben voorbereid op wateroverlast:

- Ik heb hier niet over nagedacht (27%).
- Ik vind dit niet belangrijk (11%).
- Niemand in mijn omgeving, zoals familie, vrienden of kennissen, doet dit (21%).
- Dit is een taak van de overheid (14%).

Inwoners van 18 t/m 34 jaar geven ook vaker dan oudere inwoners aan dat de voorbereiding op wateroverlast een taak is van de verhuurder. Hierin speelt de woonvorm waarin deze jongere leeftijdsgroep meestal woont mogelijk mee.

Ervaring met wateroverlast

Inwoners die zelf ooit een ervaring hebben gehad met wateroverlast geven, in vergelijking met inwoners voor wie dit niet geldt, vaker aan dat zij zich (nog) niet hebben voorbereid omdat:

- Ze denken dat de kosten van het voorbereiden hoger zijn dan de kosten van de schade (13%).
- Ze al voorbereid zijn (24%).

Op welke manier is er een relatie tussen de risicoperceptie van inwoners en hun redenen om zich (nog) *niet* voor te bereiden op wateroverlast? Er zijn drie redenen die voor inwoners met een lage risicoperceptie belangrijker zijn dan voor inwoners met een hoge risicoperceptie (Tabel 3.3): 'mijn huis ligt hoger dan waar water kan komen' (64%), 'ik woon niet in de buurt van water' (47%) en 'ik zie het nut er niet van in' (13%). Deze redenen hangen waarschijnlijk samen met hoe groot volgens de inwoners de kans is dat zij zelf wateroverlast zullen ervaren (risicoperceptie). Er zijn vier redenen die inwoners met een hoge risicoperceptie vaker noemen dan inwoners met een lage risicoperceptie waarom ze zich niet hebben voorbereid op wateroverlast:

- 1 Het kost te veel geld (16% tegenover 5%).
- 2 Ik heb hier niet over nagedacht (23% t.o.v. 9%).
- 3 Dit is een taak van de overheid (18% t.o.v. 4%).
- 4 Dit is lichamelijk of geestelijk te zwaar voor mij (10% tegenover 3%).

Voor deze resultaten geldt wel dat we de uitkomsten als indicatief moeten beschouwen. De groep 'hoge risicoperceptie' is namelijk gebaseerd op een relatief klein aantal waarnemingen (n=38).

Tabel 3.3 - Belangrijkste redenen om jezelf (nog) niet voor te bereiden op wateroverlast X Risicoperceptie. Maximaal vijf antwoorden mogelijk.

Basis: inwoners die één of meerdere maatregelen nemen of dit van plan zijn (n in tabel).

	Risicoperceptie (persoonlijk)*	
	Lage risicoperceptie (n=567)	Hoge risicoperceptie (n=38) *
Mijn huis ligt hoger dan waar water kan komen	64%	21%
Ik woon niet in de buurt van water	47%	0%
Het kost te veel geld	5%	16%
Ik zie het nut er niet van in	13%	1%
Ik accepteer dat ik een risico loop op wateroverlast	7%	17%
Ik heb hier niet over nagedacht	9%	23%
Dit is een taak van de overheid	4%	18%
Dit is een taak van de verhuurder	8%	14%
Ik weet niet hoe ik mij moet voorbereiden	4%	12%
Niemand in mijn omgeving, zoals familie /vrienden of kennissen, doet dit	7%	0%
Ik heb daar geen behoefte aan	8%	3%
Ik denk dat de kosten van het voorbereiden hoger zijn de kosten van de schade	7%	8%
Dit is lichamelijk of geestelijk te zwaar voor mij	3%	10%
Ik vind dit niet belangrijk	4%	0%
Ik vind het te veel werk	1%	2%
Ik vind dit te moeilijk	1%	2%
Ik ben al voorbereid	6%	16%
Iets anders	4%	8%

*De kleuren in de tabel geven aan wat de significante verschillen tussen de groepen zijn. De groepen die blauw gekleurd zijn, hebben een significant hogere score dan de groepen die roze gekleurd zijn.

*Risicoperceptie is gebaseerd op de volgende vraag: Hoe groot is volgens jou de kans dat jij zelf wateroverlast meemaakt binnen nu en 5 jaar? (Lage risicoperceptie = kans is (heel) klein, hoge risicoperceptie = kans is (heel) groot). In de tabel zijn de categorieën 'niet klein/niet groot' (n=147) en 'weet ik niet' (n=14) niet getoond.

* Aangezien de uitkomsten voor de groep 'kans op wateroverlast is (heel) groot' is gebaseerd op een relatief klein aantal waarnemingen (n=38), beschouwen we deze resultaten als indicatief.

3.3 Handelen bij extreme neerslag

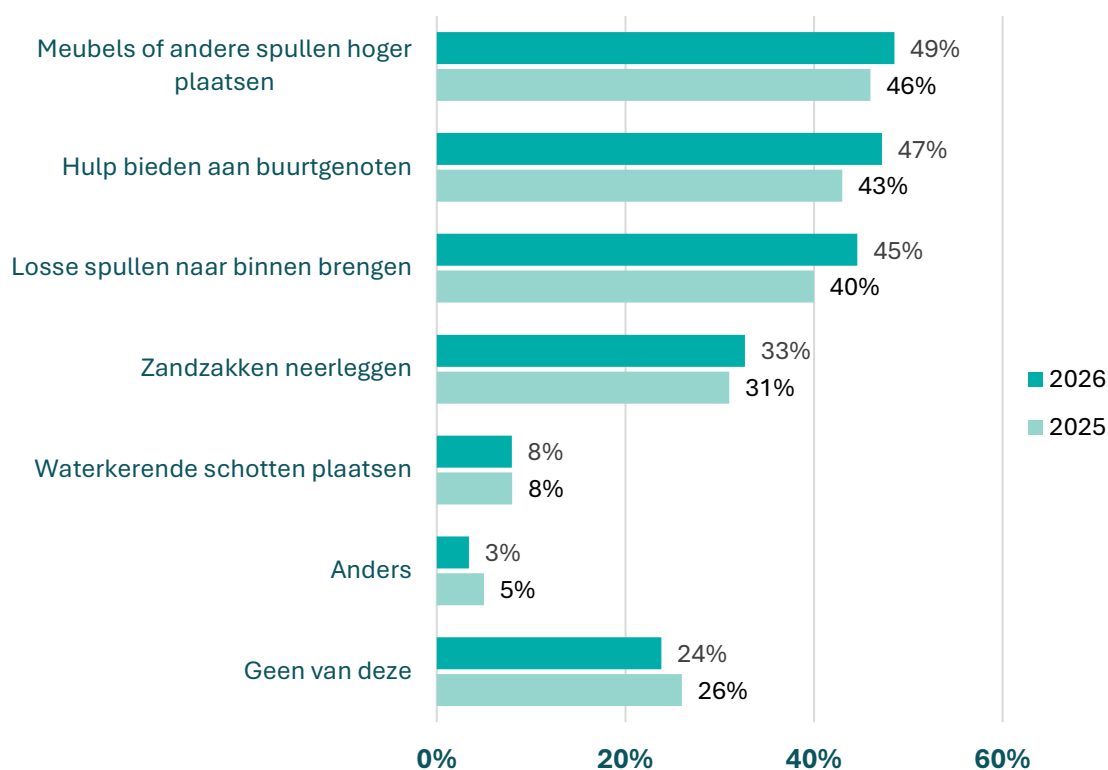
Meubels en spullen hoger plaatsen meest genoemde voorbereiding op extreme neerslag

We legden aan inwoners het volgende (crisis)scenario voor: wat zouden ze doen als er bij hen in de buurt extreme neerslag is voorspeld die kan leiden tot wateroverlast? Bijna de helft van de inwoners (49%) geeft aan dat zij meubels of andere spullen hoger zouden plaatsen. Een iets kleinere groep zou hulp bieden aan buurtgenoten (47%) en een vergelijkbaar deel zou losse spullen naar binnen brengen (45%). Een relatief klein deel van de inwoners, namelijk minder dan een tiende (8%), geeft aan dat zij in dit scenario waterkerende schotten zouden plaatsen. Bijna een kwart van de inwoners (24%) zegt dat zij geen van de genoemde maatregelen zouden nemen in het scenario van extreme neerslag (Figuur 3.5). In vergelijking met 2025 zouden meer inwoners losse spullen naar binnen brengen (45% t.o.v. 40%) en hulp bieden aan buurtgenoten (47% t.o.v. 43%).

Drie procent zegt dat zij in het geval van extreme neerslag iets anders zouden doen. De open antwoorden lopen ver uiteen. Er zijn weinig zaken die in meerdere antwoorden terugkeren. Voorbeelden van antwoorden zijn pompinstalleren, vervoersmiddelen verplaatsen en familie en naasten in veiligheid brengen. Ook geven meerdere mensen aan dat ze fysiek niet in staat zijn iets te doen.

Figuur 3.5 – Stel: er is extreme neerslag voorspeld die bij jou in de buurt kan leiden tot wateroverlast. Welke van de volgende dingen ga jij doen? Meerdere antwoorden mogelijk.

Basis: inwoners van Limburg (n = 1.183).

3.4 Voorbereiding met de buurt

In deze paragraaf bespreken we eerst of Limburgers zich met de straat of buurt voorbereiden op wateroverlast. Vervolgens behandelen we de mate waarin er sprake is van een sociale norm als het gaat om voorbereiden op wateroverlast.

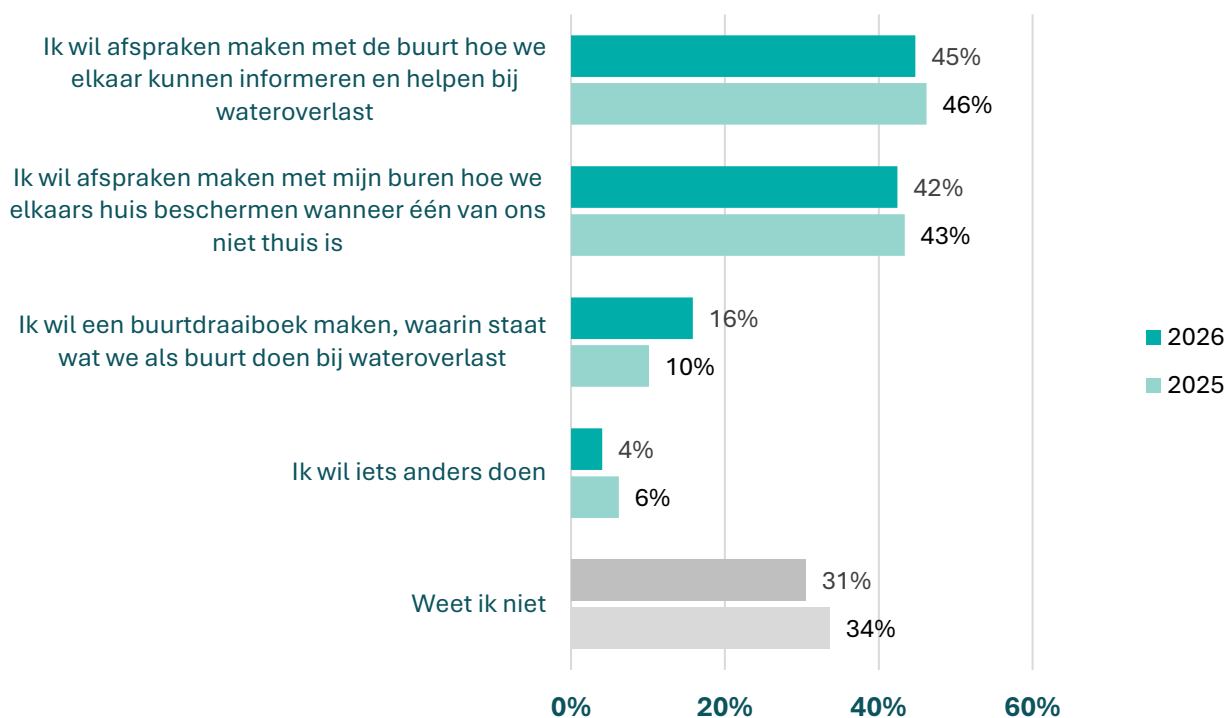
Klein deel van de inwoners bereidt zich met de buurt voor op wateroverlast

Naast individuele voorbereiding op wateroverlast kunnen inwoners ook samen met de buurt maatregelen treffen tegen wateroverlast. Paragraaf 3.1 liet zien dat een relatief klein deel van de inwoners, namelijk 5 procent, zich samen met hun straat of buurt heeft voorbereid op wateroverlast (Figuur 3.1). Van de inwoners die nog geen maatregelen hebben getroffen met de buurt, geeft een ruime meerderheid aan dat ze dit ook niet van plan zijn (92%, zie Figuur 3.2).

Als inwoners zich wel met hun straat of buurt hebben voorbereid op wateroverlast, hoe doen ze dit dan? De helft geeft aan dat ze weten waar de kwetsbare mensen in hun buurt of straat wonen en hoe ze hen kunnen helpen (50%), en meer dan twee op de vijf inwoners (44%) hebben afspraken gemaakt met burens hoe ze elkaars huis kunnen beschermen wanneer één van hen niet thuis is en ruim een derde (35%) heeft afspraken gemaakt in hun straat of buurt over hoe ze elkaar kunnen informeren bij wateroverlast. Omdat deze resultaten zijn gebaseerd op een relatief klein aantal waarnemingen (n=59), zijn deze uitkomsten indicatief. Er zijn geen verschillen in voorbereidingen die getroffen zijn met de buurt tussen 2025 en 2026.

Aan inwoners die zich nog *niet* met hun straat of buurt hebben voorbereid op wateroverlast maar dit wel van plan zijn, vroegen we ook op wat voor manier zij dit willen doen (Figuur 3.6). Ruim vier op de tien (45%) zeggen dat ze afspraken willen maken met hun buurt over hoe ze elkaar kunnen informeren en helpen bij wateroverlast. Een iets kleiner deel (42%) wil afspraken maken met hun burens over hoe ze elkaars huis kunnen beschermen wanneer één van hen niet thuis is. Een op de zes zegt een buurtdraaiboek te willen maken. Bijna een derde (31%) weet niet op wat voor manier ze zich met hun buurt willen voorbereiden op wateroverlast. Aangezien het aantal waarnemingen opnieuw relatief klein is (n=82), zijn deze resultaten als indicatief te beschouwen. Er zijn geen verschillen in voorbereidingen die inwoners van plan zijn te treffen met de buurt tussen 2025 en 2026.

Figuur 3.6 – Op wat voor manier wil jij je met jouw buurt voorbereiden? Meerdere antwoorden mogelijk.
 Basis: inwoners die van plan zijn om zich met hun buurt of straat voor te bereiden (n = 82).

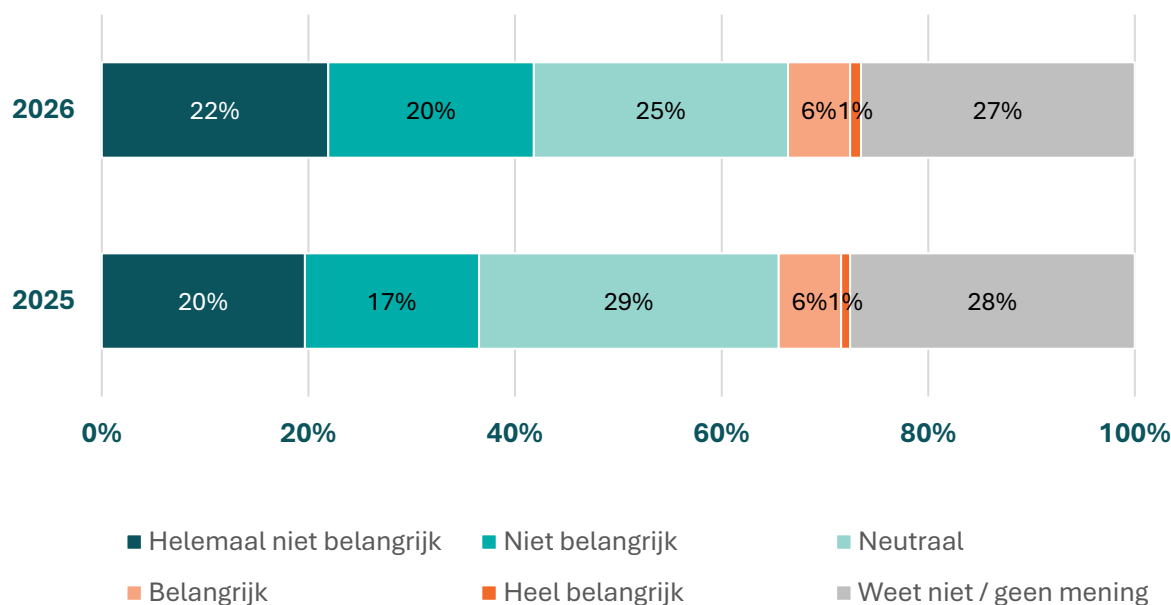

Sociale norm: belang dat burens hechten aan voorbereiding wordt relatief laag ingeschat

Er kan sprake zijn van een sociale norm in de straat of de buurt om je voor te bereiden op wateroverlast. We stelden aan alle inwoners de volgende vraag: denk je dat je burens het belangrijk vinden dat jij jezelf hebt voorbereid op wateroverlast? De meeste inwoners zeggen dat hun burens hier neutraal tegenover staan (25%) of geven aan dit niet te weten (27%). In totaal denken ruim twee op de vijf inwoners dat hun burens het helemaal niet belangrijk (22%) of niet belangrijk (20%) vinden dat zij zichzelf hebben voorbereid op wateroverlast. Een relatief klein deel is van mening dat hun burens hier wel belang aan hechten: 6 procent van de inwoners denkt dat hun burens het belangrijk vinden dat ze zich voorbereiden op wateroverlast en één procent denkt dat dit voor hun burens heel belangrijk is. In 2025 was het deel dat verwacht dat hun burens hier neutraal tegenover staan iets groter (29% t.o.v. 25%).

Figuur 3.7 – Denk je dat je buren het belangrijk vinden dat jij jezelf hebt voorbereid op wateroverlast?

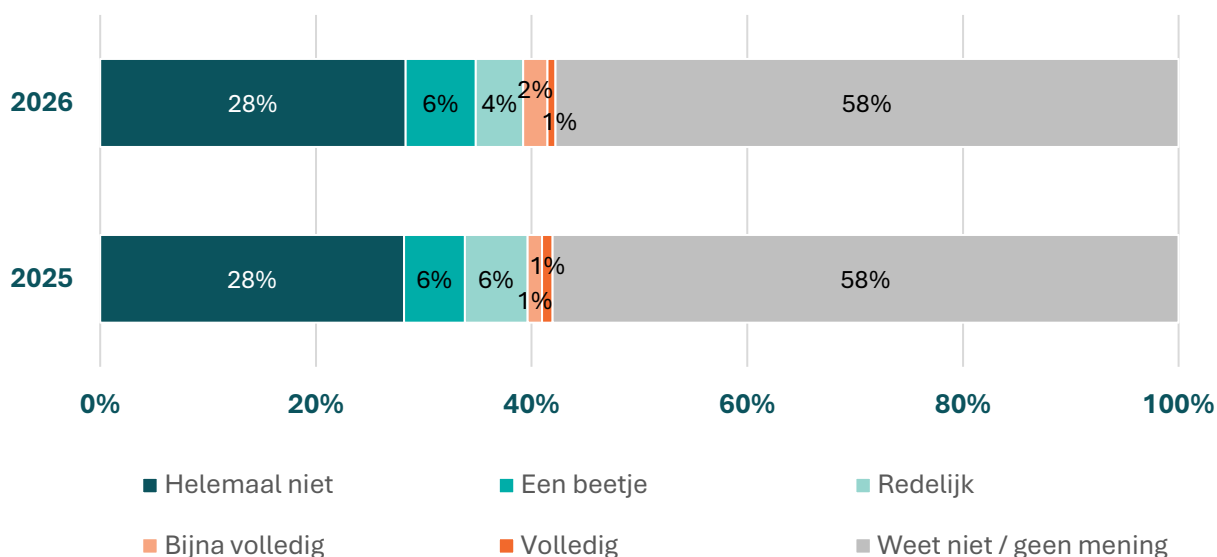
Basis: inwoners van Limburg (n = 1.183).

Meeste inwoners weten niet of hun buren zich hebben voorbereid op wateroverlast

Meer dan de helft van de inwoners van Limburg (58%) weet niet of hun buren zich hebben voorbereid op wateroverlast. Dit impliceert mogelijk dat inwoners het hier niet met elkaar over hebben. Bijna drie op de tien inwoners geven aan dat hun buren zich helemaal niet hebben voorbereid. Volgens een relatief klein deel hebben hun buren zich bijna volledig of volledig voorbereid (respectievelijk 2% en 1%).

Figuur 3.8 – Hebben jouw buren zich voorbereid op wateroverlast? Basis: inwoners van Limburg (n = 1.183).

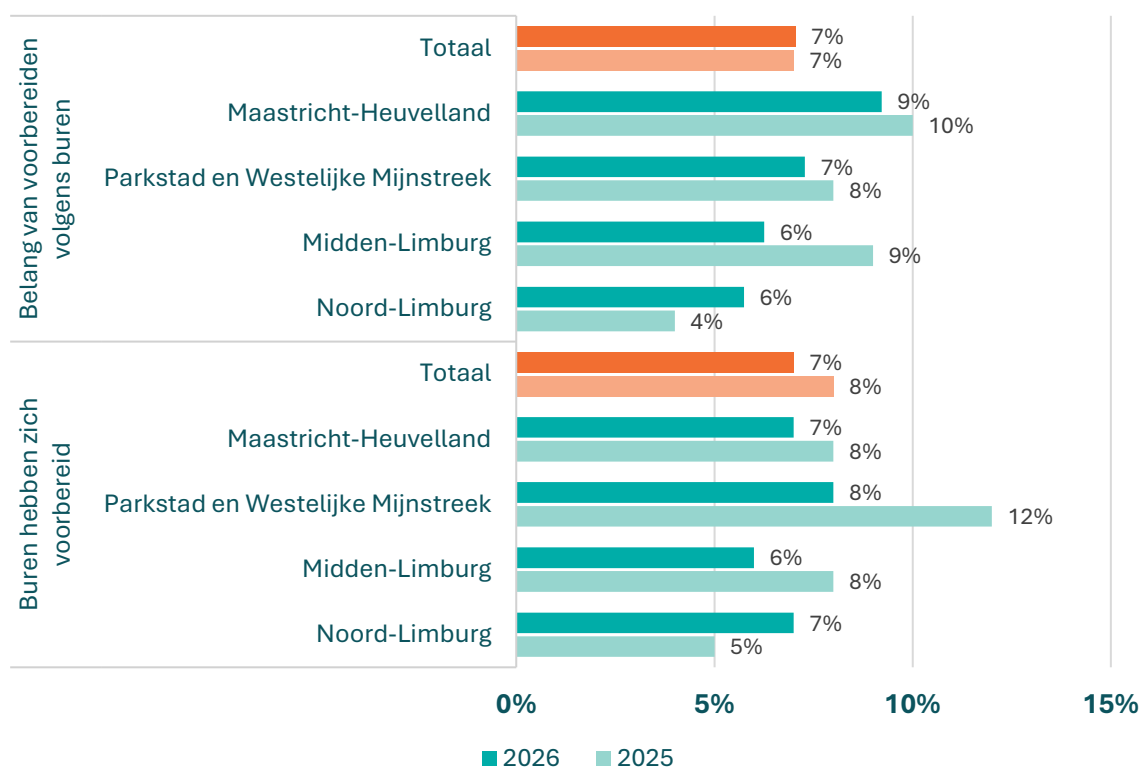
Geen regionale verschillen bij sociale norm voorbereiding op wateroverlast

In het werkgebied Maastricht-Heuvelland geeft negen procent van de inwoners aan dat hun burens het (heel) belangrijk vinden dat zij zich hebben voorbereid op wateroverlast. Er zijn in dit opzicht geen verschillen tussen de werkgebieden. In vergelijking met 2025 is er geen verschil in het percentage inwoners dat denkt dat hun burens dit belangrijk vinden.

In de regio Parkstad en Westelijke Mijnstreek geeft een tiende van de inwoners aan dat hun burens zich hebben voorbereid op wateroverlast (10%). Ook hier zijn geen verschillen tussen de werkgebieden. In Parkstad en Westelijke Mijnstreek en Midden-Limburg zijn minder inwoners dan in 2025 die denken dat hun burens zich redelijk hebben voorbereid (respectievelijk van 9% naar 4% en van 6% naar 0%; niet zichtbaar in de grafiek).

Figuur 3.9 – Percentage dat denkt dat hun burens het (heel) belangrijk vinden dat zij zichzelf hebben voorbereid op wateroverlast (% (heel belangrijk) en percentage waarvan de burens zich (bijna) volledig of redelijk hebben voorbereid op wateroverlast (% (bijna) volledig of redelijk). Naar werkgebied.

Basis: inwoners van Limburg (n = 1.183).

3.5 Hulp overheid en verdeling van verantwoordelijkheden

In deze paragraaf gaan we eerst in op de hulp die Limburgers willen vanuit de overheid als het gaat om voorbereiding op wateroverlast. Vervolgens komen de rollen en verantwoordelijkheden van de overheid versus inwoners aan bod.

3.5.1 Hulp vanuit de overheid

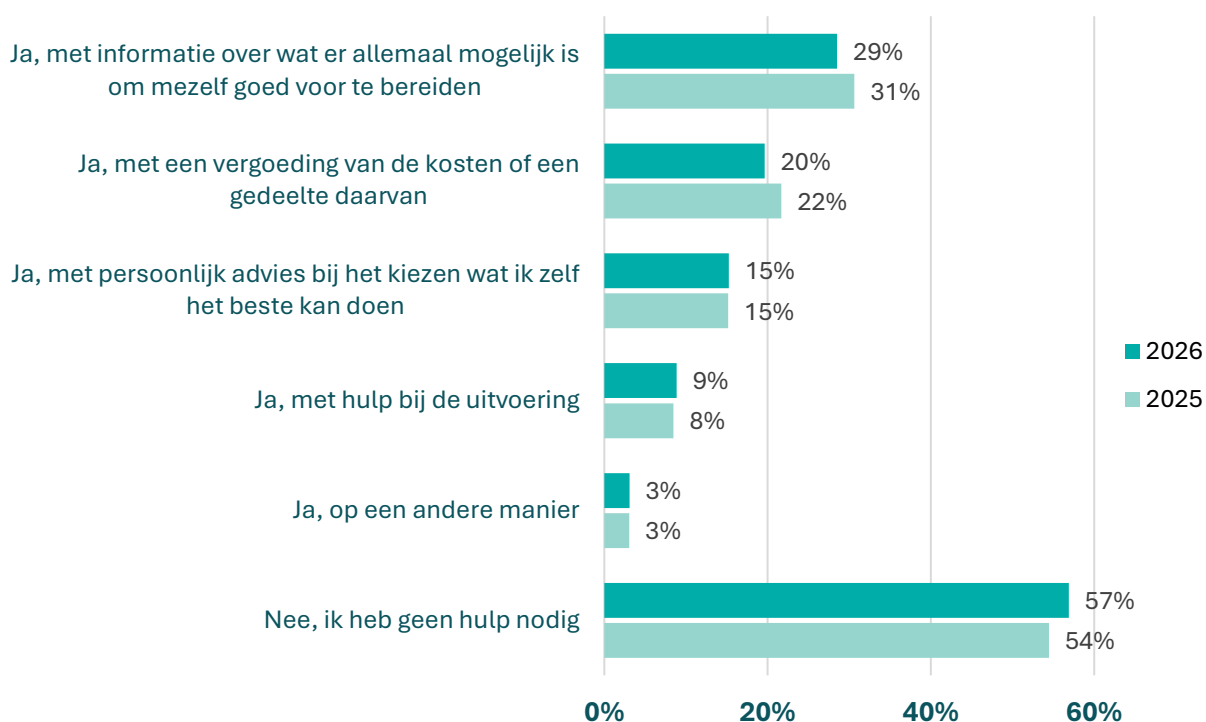
Minder dan de helft heeft behoefte aan hulp vanuit de overheid bij voorbereiding op wateroverlast

Een meerderheid van de Limburgers (57%) heeft naar eigen zeggen *geen* hulp nodig vanuit de overheid om zichzelf voor te bereiden op wateroverlast. In totaal heeft 43 procent van de inwoners dus wel behoefte aan hulp. Informatie over wat er allemaal mogelijk is om jezelf voor te bereiden wordt door hen het meest genoemd (29%). Een vijfde van de inwoners (20%) heeft behoefte aan een (gedeeltelijke) vergoeding van de kosten. Verder wil 15 procent graag persoonlijk advies vanuit de overheid bij het maken van hun keuze en wenst 9 procent ook daadwerkelijk hulp bij de uitvoering. Er zijn geen verschillen in hulpbehoeften van inwoners richting de overheid tussen 2025 en 2026.

Drie procent van de inwoners wil graag op een ‘andere’ manier hulp ontvangen vanuit de overheid om zichzelf voor te bereiden op wateroverlast. Zo pleiten sommige inwoners bijvoorbeeld voor een beter beheer van riolering en waterafvoer en het vergroenen van de gemeente. Andere inwoners trekken dit breder en stellen dat de overheid wateroverlast helemaal moet voorkomen of maatregelen vergoeden.

Figuur 3.10 – Wil je hulp ontvangen vanuit de overheid om jezelf voor te bereiden op wateroverlast? Meerdere antwoorden mogelijk.

Basis: inwoners van Limburg (n = 1.183).

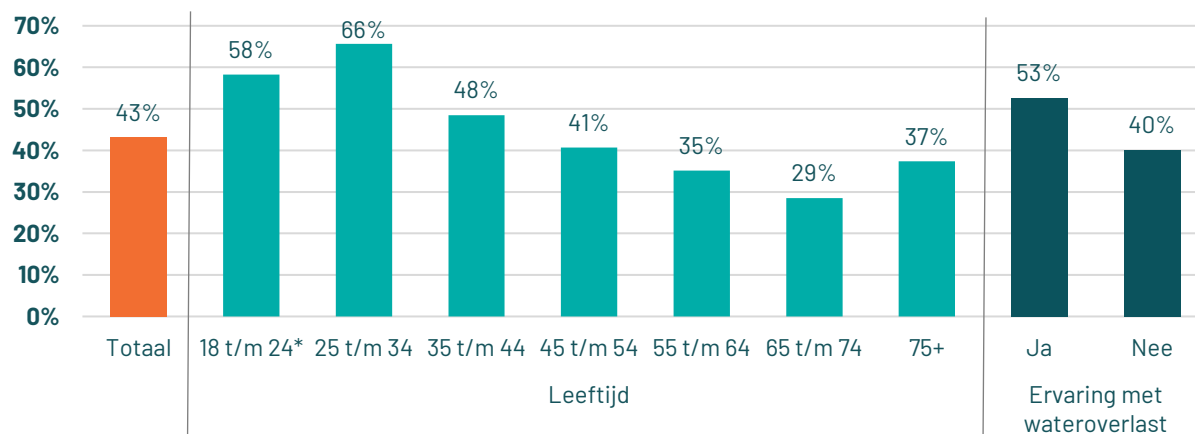

Jongere inwoners hebben meer behoefte aan hulp vanuit de overheid

Figuur 3.11 laat zien dat de behoefte onder inwoners aan hulp van de overheid kleiner wordt naarmate de leeftijd toeneemt. De jongere leeftijdsgroepen (18-34 jaar) hebben meer behoefte aan hulp vanuit de overheid dan inwoners van 55-74 jaar. Daarnaast hebben inwoners die zelf ooit wateroverlast hebben meegemaakt meer behoefte aan hulp vanuit de overheid dan inwoners die deze ervaring niet hebben (53% versus 40%).

Figuur 3.11 – Percentage inwoners dat hulp wil ontvangen vanuit de overheid om zichzelf voor te bereiden op wateroverlast. Naar leeftijd en ervaring met wateroverlast.

Basis: inwoners van Limburg (n = 1.183).

*De resultaten voor de leeftijdsgroep 18-24 jaar oud zijn gebaseerd op een relatief klein aantal waarnemingen (n=32).

De lezer dient deze uitkomsten daarom als indicatief te beschouwen.

Inwoners met een hoge risicoperceptie meer behoefte aan hulp vanuit de overheid

De behoefte van inwoners aan hulp vanuit de overheid om zich voor te bereiden op wateroverlast hangt samen met hun persoonlijke risicoperceptie. Van de inwoners die denken dat de kans (heel) groot is dat zij zelf te maken krijgen met wateroverlast, wil bijna driekwart hulp ontvangen vanuit de overheid (73%). Voor inwoners met een lage risicoperceptie is dit 32 procent. Er is ook een samenhang tussen het hebben van zorgen over wateroverlast en de behoefte aan hulp vanuit de overheid bij voorbereiding hierop: inwoners met minder zorgen willen geen hulp vanuit de overheid, terwijl inwoners met zorgen wel graag hulp ontvangen. Deze samenhang was er in 2025 niet.

Tabel 3.4 – Hulp ontvangen vanuit de overheid om zichzelf voor te bereiden op wateroverlast X Risicoperceptie en Zorgen over wateroverlast.
 Basis: inwoners van Limburg (n in tabel).

	Risicoperceptie persoonlijk*		Zorgen over wateroverlast	
	Lage risicoperceptie (n=635)	Hoge risicoperceptie (n=152)	Helemaal geen of niet zoveel zorgen over wateroverlast (n=798)	Enige of veel zorgen over wateroverlast (n=382)
Percentage dat hulp wil ontvangen vanuit de overheid	32%	73%	32%	67%
Percentage dat geen hulp wil ontvangen vanuit de overheid	68%	27%	68%	33%

*De kleuren in de tabel geven aan wat de significante verschillen tussen de groepen zijn. De groepen die blauw gekleurd zijn, hebben een significant hogere score dan de groepen die roze gekleurd zijn.

*Risicoperceptie is gebaseerd op de volgende vraag: Hoe groot is volgens jou de kans dat jij zelf wateroverlast meemaakt binnen nu en 5 jaar? (Lage risicoperceptie = kans is (heel) klein, hoge risicoperceptie = kans is (heel) groot). In de tabel zijn de categorieën ‘niet klein/niet groot’ (n=147) en ‘weet ik niet’ (n=14) niet getoond.

3.5.2 Rolverdeling overheid-inwoners

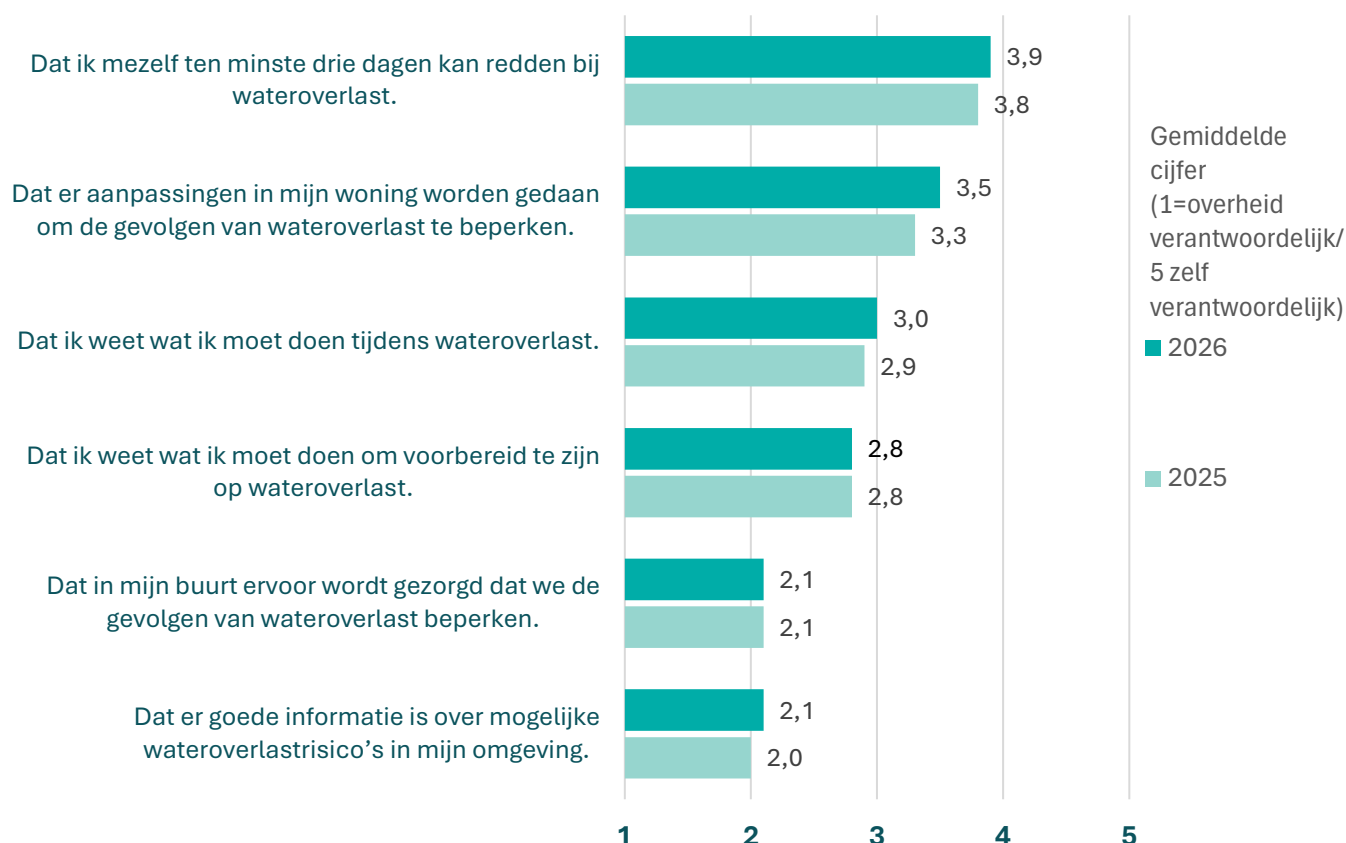
Overheid verantwoordelijk voor goede informatie, inwoners voor zelfredzaamheid bij wateroverlast

We legden aan inwoners verschillende uitspraken voor over hoe zij en de overheid zich kunnen voorbereiden op wateroverlast. Wij vroegen bij wie volgens hen de verantwoordelijkheid ligt: bij de overheid, bij henzelf of bij beiden? Figuur 3.12 laat voor iedere uitspraak de gemiddelde score zien. Hoe hoger de score, hoe meer inwoners zichzelf hiervoor verantwoordelijk achten. Een score links van de rode lijn betekent dat inwoners per saldo vinden dat de overheid meer verantwoordelijkheid draagt en een score rechts van de rode lijn dat zij hier zelf meer verantwoordelijk voor zijn. Inwoners vinden dat de meeste verantwoordelijkheid voor de overheid ligt bij het bieden van goede informatie over mogelijke wateroverlastrisico’s in hun omgeving (score 2,1). De verantwoordelijkheid ligt het meest bij de inwoners zelf om zichzelf minstens drie dagen te redden bij wateroverlast (score 3,9). Als het gaat om aanpassingen aan de woning om de gevolgen van wateroverlast te beperken, vinden inwoners ook dat zij hier zelf meer voor verantwoordelijk zijn dan de overheid (score 3,5).

Toename individueel gevoel van verantwoordelijkheid

Meer inwoners vinden zichzelf verantwoordelijk dan in 2025. Er is een stijging te zien in het gevoel van verantwoordelijkheid voor het maken van aanpassingen in de eigen woning om de gevolgen van wateroverlast te beperken (3,3 naar 3,5), voor goede informatie over mogelijke wateroverlastrisico’s in eigen omgeving (2,0 naar 2,1) en voor het idee dat inwoners zelf weten wat ze moeten doen tijdens wateroverlast (2,9 naar 3,0).

Figuur 3.12 – In hoeverre vind je dat de overheid verantwoordelijk is, of dat je zelf verantwoordelijk bent?
Gemiddelde score*.
 Basis: inwoners van Limburg (n = 1.138).

* De scores in bovenstaande figuur zijn gemiddelde scores die tonen in welke mate inwoners vinden dat de overheid of zichzelf verantwoordelijk zijn voor verschillende manieren om wateroverlast te voorkomen. De score loopt van 1 tot 5, waarbij 1 staat voor ‘de overheid is helemaal verantwoordelijk’ en 5 staat voor ‘ik ben zelf helemaal verantwoordelijk’. Naarmate de score toeneemt, vinden inwoners dus in grotere mate dat zij zelf verantwoordelijk zijn.

Jongere inwoners vinden aanpassingen in hun woningen om de gevolgen van wateroverlast te beperken vaker de verantwoordelijkheid van de overheid

Inwoners van 18 t/m 54 jaar vinden vaker dat de overheid verantwoordelijk is voor het doen van aanpassingen in hun woning om de gevolgen van wateroverlast te beperken dan 75-plussers (Tabel 3.5). Meer 45-plussers voelen zichzelf verantwoordelijk om zich ten minste drie dagen te kunnen redden bij wateroverlast dan 18- tot 24-jarige inwoners.

Bewoners van een koopwoning vinden aanpassingen aan de woning vaker hun eigen verantwoordelijkheid

Ook naar woningtype zijn er verschillen zichtbaar. Er zijn twee zaken die inwoners die in een koopwoning wonen meer hun eigen verantwoordelijkheid vinden dan inwoners die in een huurwoning wonen: dat er aanpassingen aan de woning worden gedaan om de gevolgen van wateroverlast te beperken (ten opzichte van vrije sector en sociale huur) en dat ze zichzelf minstens drie dagen kunnen redden bij wateroverlast (ten opzichte van sociale huur).

Inwoners die eerdere ervaring hebben met wateroverlast leggen verantwoordelijkheid informatieverstrekking minder vaak bij de overheid neer

Ten slotte vinden inwoners die zelf ooit wateroverlast hebben ervaren, dat de verantwoordelijkheid voor dat er goede informatie is over mogelijke wateroverlast minder vaak bij de overheid ligt dan inwoners die nooit wateroverlast hebben meegemaakt.

Tabel 3.5 - In hoeverre vind je dat de overheid verantwoordelijk is, of dat je zelf verantwoordelijk bent? Gemiddelde score (1-5)*. Naar leeftijd, woontype en ervaring met wateroverlast.

Basis: inwoners van Limburg (n = 1.183).

	Dat er goede informatie is over mogelijke wateroverlast- risico's in mijn omgeving.	Dat in mijn buurt ervoor wordt gezorgd dat we de gevolgen van wateroverlast beperken.	Dat ik weet wat ik moet doen om voorbereid te zijn op wateroverlast.	Dat ik weet wat ik moet doen tijdens wateroverlast.	Dat er aanpassingen in mijn woning worden gedaan om de gevolgen van wateroverlast te beperken.	Dat ik mezelf ten minste drie dagen kan redden bij wateroverlast.
Kenmerk						
Leeftijd						
18 t/m 24 jaar	1,8	2,4	2,5	2,7	3,2	3,4
25 t/m 34 jaar	2,1	2,1	2,7	3,0	3,2	3,8
35 t/m 44 jaar	2,0	2,2	2,8	3,0	3,5	3,7
45 t/m 54 jaar	2,0	2,1	2,8	3,1	3,4	4,0
55 t/m 64 jaar	2,1	2,1	2,9	3,1	3,5	3,9
65 t/m 74 jaar	2,1	2,0	2,9	3,0	3,6	4,0
75+	2,2	2,2	2,9	3,3	3,9	4,1
Woningtype						
Koopwoning	2,1	2,2	2,8	3,1	3,6	3,9
Huurwoning in vrije sector	1,8	2,0	2,7	3,1	3,0	3,9
Sociale huurwoning	1,9	1,9	2,6	2,9	2,8	3,6
Ervaring met wateroverlast						
Ja	2,0	2,1	2,7	3,1	3,4	3,9
Nee	2,1	2,2	2,8	3,0	3,5	3,9

*De kleuren in de tabel geven aan wat de significante verschillen tussen de groepen zijn. De groepen die blauw gekleurd zijn, hebben een significant hogere score dan de groepen die roze gekleurd zijn.

* De gemiddelde score loopt van 1 tot 5, waarbij 1 staat voor 'de overheid is helemaal verantwoordelijk' en 5 staat voor 'ik ben zelf helemaal verantwoordelijk'. Naarmate de score toeneemt, vinden inwoners dus in grotere mate dat zij zelf verantwoordelijk zijn.

4 Communicatie

In dit hoofdstuk staat de communicatie over het thema wateroverlast centraal. We gaan eerst in op het onderwerp ‘informatie over voorbereiden op wateroverlast’. Dit gaat over het zoekgedrag van inwoners hoe zij zich kunnen voorbereiden op wateroverlast. Daarna bespreken we het onderwerp ‘informatie over dreigende wateroverlast’. Via welk communicatiemiddel ontvangen inwoners het liefst informatie over crises bij wateroverlast? Tot slot komt de bekendheid met het programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg (WRL) en een aantal websites aan bod.

4.1 Informatie over voorbereiden op wateroverlast

In deze paragraaf gaan we in op het zoekgedrag van inwoners voor informatie over hoe ze zich kunnen voorbereiden op wateroverlast. Dit zoekgedrag splitsen we vervolgens uit naar leeftijd, ervaring met wateroverlast, (persoonlijke) risicoperceptie en zorgen over wateroverlast.

Helpt inwoners zoekt informatie op over hoe ze zich kunnen voorbereiden op wateroverlast

Er zijn verschillende plekken waar inwoners informatie kunnen opzoeken over hoe zij zichzelf kunnen voorbereiden op wateroverlast. In totaal geeft 51 procent van de inwoners aan dat zij informatie (zouden) opzoeken over hoe ze zich kunnen voorbereiden, 49 procent doet dit niet.⁶ De top vijf plekken waar men informatie opzoekt om zichzelf voor te bereiden op wateroverlast is:

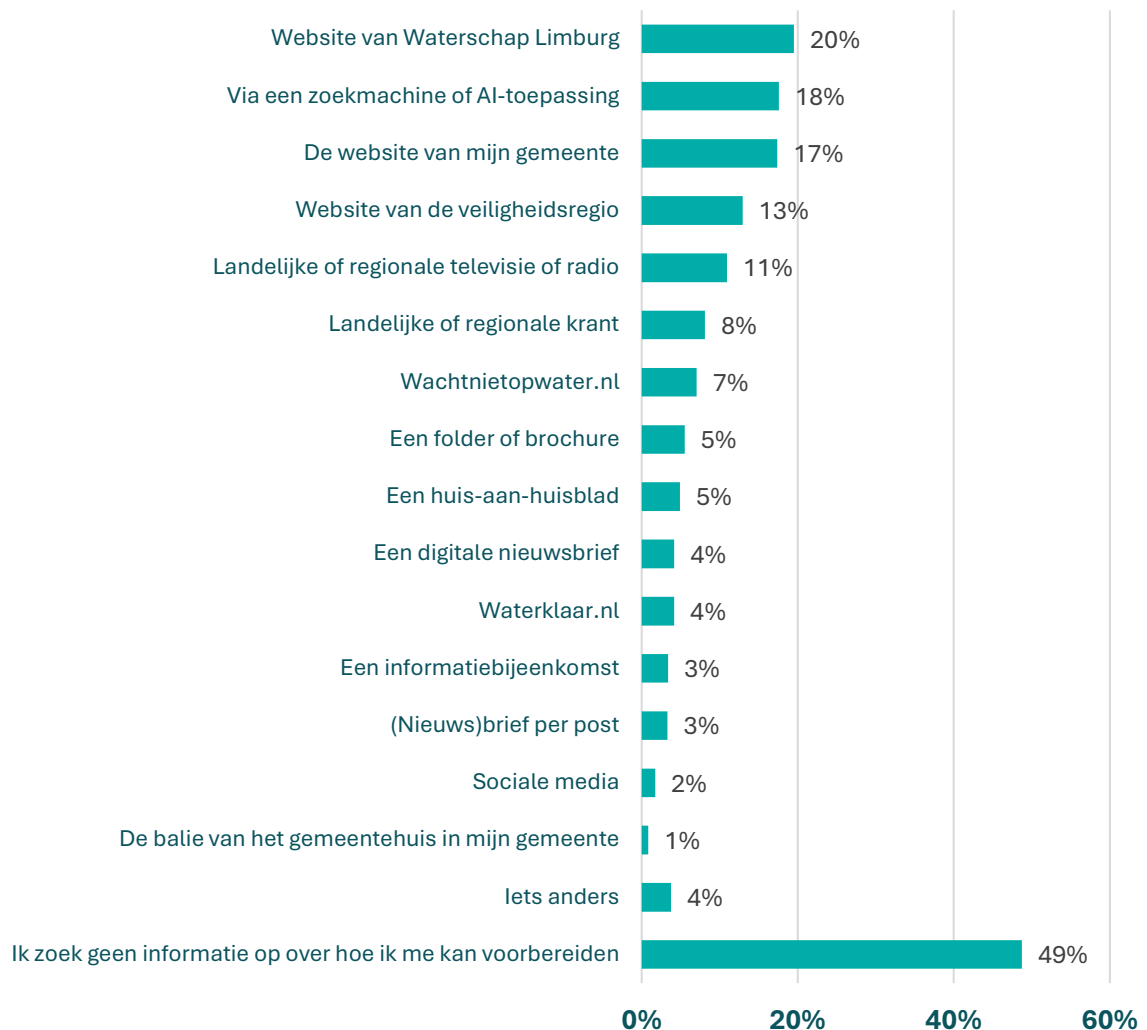
- 1 website van Waterschap Limburg (20%);
- 2 via een zoekmachine of AI-toepassing (18%);
- 3 de website van de gemeente (17%);
- 4 website van de veiligheidsregio (13%);
- 5 landelijke televisie of radio (11%).

Via de websites Wachtnietopwater.nl en Waterklaar.nl zoeken respectievelijk 7 en 4 procent van de Limburgers op hoe ze zichzelf kunnen voorbereiden op wateroverlast (Figuur 4.1).

⁶ Vanwege een aantal veranderingen in de antwoordcategorieën is geen zuivere vergelijking met 2025 mogelijk. Zo zijn antwoordcategorieën gesplitst (bijv. ‘een folder, brochure of nieuwsbrief op papier’ is gesplitst in ‘een folder of brochure’ en ‘(nieuws)brief per post’), zijn categorieën samengevoegd (bijv. ‘landelijke televisie of radio’ en ‘regionale televisie of radio’ is één categorie geworden), uitgebreid (bijv. ‘Via een zoekmachine (zoals Google, Bing)’ is geworden: ‘Via een zoekmachine of AI-toepassing (zoals Google, Bing, ChatGPT, Gemini)’ of weggelaten (zoals de website van Rijkswaterstaat en de Provincie Limburg).

Figuur 4.1 – Waar zoek je informatie over hoe jij jezelf kunt voorbereiden op wateroverlast?
Meerdere antwoorden mogelijk.

Basis: inwoners van Limburg (n = 1.183).

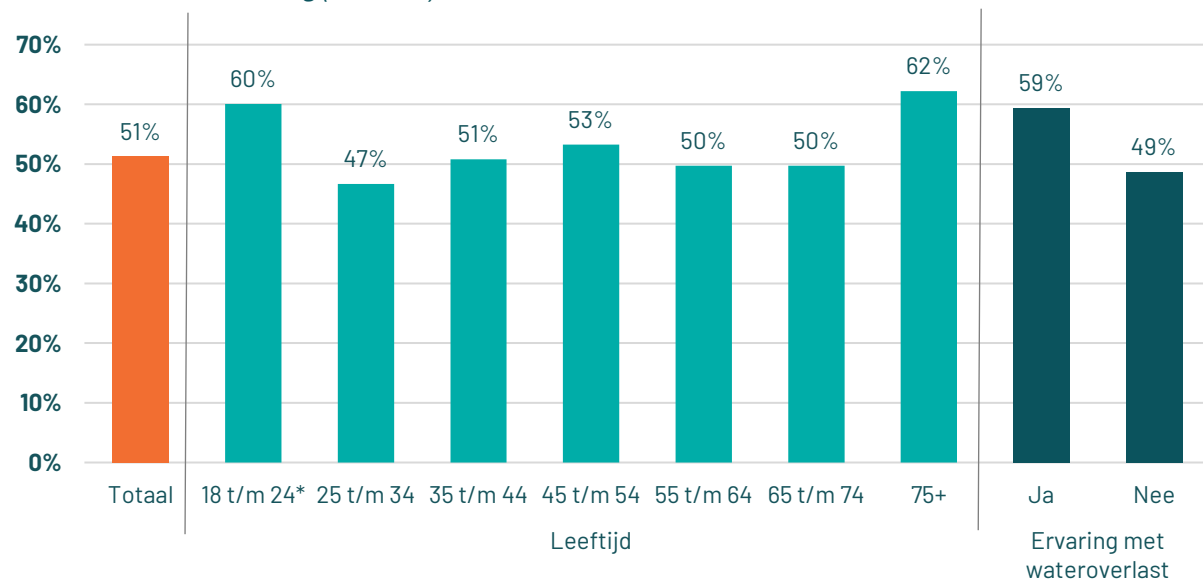

Oudere inwoners zoeken het vaakst informatie op over hoe ze zich kunnen voorbereiden

In totaal zoekt 51 procent van de Limburgers informatie op over hoe ze zich kunnen voorbereiden bij wateroverlast. Uitgesplitst naar leeftijd zijn geen significante verschillen zichtbaar. Hoewel er op het niveau van de zeven leeftijdsgroepen geen verschillen zijn, is dit wel het geval tussen de inwoners die wel en geen wateroverlast hebben ervaren. Van de inwoners die zelf ervaring hebben met wateroverlast heeft 59 procent informatie opgezocht over hoe ze zichzelf kunnen voorbereiden op wateroverlast. Van de Limburgers zonder ervaring met wateroverlast heeft ongeveer de helft dit gedaan (49%).

Figuur 4.2 – Opzoeken informatie over hoe je jezelf kunt voorbereiden op wateroverlast (% dat op één of meerdere plekken informatie opzoekt). Naar leeftijd en ervaring met wateroverlast.

Basis: inwoners van Limburg (n = 1.183).

* De resultaten voor de leeftijdsgroep 18-24 jaar oud zijn gebaseerd op een relatief klein aantal waarnemingen (n=32). De lezer dient deze uitkomsten daarom als indicatief te beschouwen.

75-plussers gebruiken vaker websites van overheden en traditionele media voor informatie

Er zijn verschillen naar leeftijd bij de middelen die Limburgers gebruiken voor informatie over hoe ze zichzelf kunnen voorbereiden op wateroverlast (Tabel 4.1). Inwoners van 75 jaar en ouder kiezen, in vergelijking met Limburgers van 25-34 jaar, vaker voor de websites van decentrale overheden, traditionele media als de landelijke of regionale krant en het bezoeken van informatiebijeenkomsten. De 75-plussers gebruiken echter minder vaak een zoekmachine of AI-toepassing als Google of ChatGPT. De jongste vier leeftijdsgroepen maken het meest gebruik van zoekmachines of AI-toepassingen.

Tabel 4.1 - Waar zoek je informatie over hoe jij jezelf kunt voorbereiden op wateroverlast?
Meerdere antwoorden mogelijk. Naar leeftijd.
 Basis: inwoners van Limburg (n = 1.183).

	Leeftijdsgroep						
	18-24 (n=32)*	25-34 (n=119)	35-44 (n=100)	45-54 (n=126)	55-64 (n=254)	65-74 (n=405)	75+ (n=174)
Wachtnietopwater.nl	10%	10%	9%	4%	7%	5%	6%
Waterklaar.nl	5%	2%	7%	2%	6%	4%	3%
De website van mijn gemeente	22%	9%	16%	16%	20%	19%	27%
Website van Waterschap Limburg	23%	14%	22%	18%	20%	19%	32%
Website van de veiligheidsregio	12%	13%	18%	10%	10%	12%	19%
Landelijke of regionale televisie of radio	2%	9%	10%	12%	9%	14%	17%
Landelijke of regionale krant	6%	1%	11%	6%	6%	12%	19%
Een folder of brochure	5%	5%	8%	5%	6%	5%	5%
(Nieuws)brief per post	4%	3%	5%	5%	2%	2%	2%
Een huis-aan-huisblad	4%	3%	3%	10%	4%	5%	8%
De balie van het gemeentehuis in mijn gemeente	0%	1%	0%	1%	1%	1%	2%
Een informatiebijeenkomst	0%	1%	2%	4%	4%	4%	7%
Een digitale nieuwsbrief	0%	3%	6%	4%	4%	5%	6%
Sociale media, namelijk	0%	3%	1%	1%	2%	2%	0%
Via een zoekmachine of AI-toepassing (zoals Google, Bing, ChatGPT, Gemini)	27%	23%	25%	20%	17%	10%	5%
Op een andere manier	5%	0%	3%	8%	3%	5%	6%
Ik zoek geen informatie op over hoe ik me kan voorbereiden	40%	53%	49%	47%	50%	50%	38%

*De kleuren in de tabel geven aan wat de significante verschillen tussen de groepen zijn. De groepen die blauw gekleurd zijn, hebben een significant hogere score dan de groepen die roze gekleurd zijn.

*De resultaten voor de leeftijdsgroep 18-24 jaar oud zijn gebaseerd op een relatief klein aantal waarnemingen (n=32).

De lezer dient deze uitkomsten daarom als indicatief te beschouwen.

Inwoners met hoge risicoperceptie zoeken vaker informatie op over mogelijke voorbereiding

Inwoners die denken dat de kans dat ze zelf wateroverlast meemaken (heel) groot is, zoeken meer informatie op over hoe ze zich kunnen voorbereiden op wateroverlast dan inwoners met een lage risicoperceptie (65% tegenover 44%, zie Tabel 4.2). Ook tussen zorgen over wateroverlast en het opzoeken van informatie is er sprake van samenhang. Het percentage inwoners dat zich enige of veel zorgen maakt over wateroverlast zoekt, in vergelijking met inwoners geen tot weinig zorgen, meer informatie op over het voorbereiden op wateroverlast (67% t.o.v. 43%).

Tabel 4.2 – Informatie opzoeken over voorbereiden X Risicoperceptie en Zorgen over wateroverlast.

Basis: inwoners van Limburg (n in tabel).

	Risicoperceptie persoonlijk*		Zorgen over wateroverlast	
	Lage risicoperceptie (n=792)	Hoge risicoperceptie (n=129)	Helemaal geen of niet zoveel zorgen over wateroverlast (n=798)	Enige of veel zorgen over wateroverlast (n=382)
Zoekt wel informatie op over voorbereiden op wateroverlast	44%	65%	43%	67%
Zoekt geen informatie op over voorbereiden op wateroverlast	56%	35%	57%	33%

*De kleuren in de tabel geven aan wat de significante verschillen tussen de groepen zijn. De groepen die blauw gekleurd zijn, hebben een significant hogere score dan de groepen die roze gekleurd zijn.

*Risicoperceptie is gebaseerd op de volgende vraag: Hoe groot is volgens jou de kans dat jij zelf wateroverlast meemaakt binnen nu en 5 jaar? (Lage risicoperceptie = kans is (heel) klein, hoge risicoperceptie = kans is (heel) groot). In de tabel zijn de categorieën 'niet klein/niet groot' (n=236) en 'weet ik niet' (n=34) niet getoond.

4.2 Informatie over dreigende wateroverlast

Informatie over dreigende wateroverlast vindt plaats door waterschappen, veiligheidsregio's, gemeenten en het Rijk (Rijkswaterstaat). Dit heet ook wel crisiscommunicatie. Deze communicatievorm valt niet binnen de verantwoordelijkheid van het programma WRL. Samen met Waterschap Limburg werkt WRL wel aan de (door)ontwikkeling van een 'early warning system'. Deze verbeterde prognosetools met geavanceerde technieken moeten leiden tot snellere en meer accurate informatie over (dreigende) wateroverlast, zodat overheidsorganisaties en inwoners tijdig in actie kunnen komen. Daarom hebben we aan inwoners gevraagd hoe zij geïnformeerd willen worden over dreigende wateroverlast. Daar gaat deze paragraaf over.

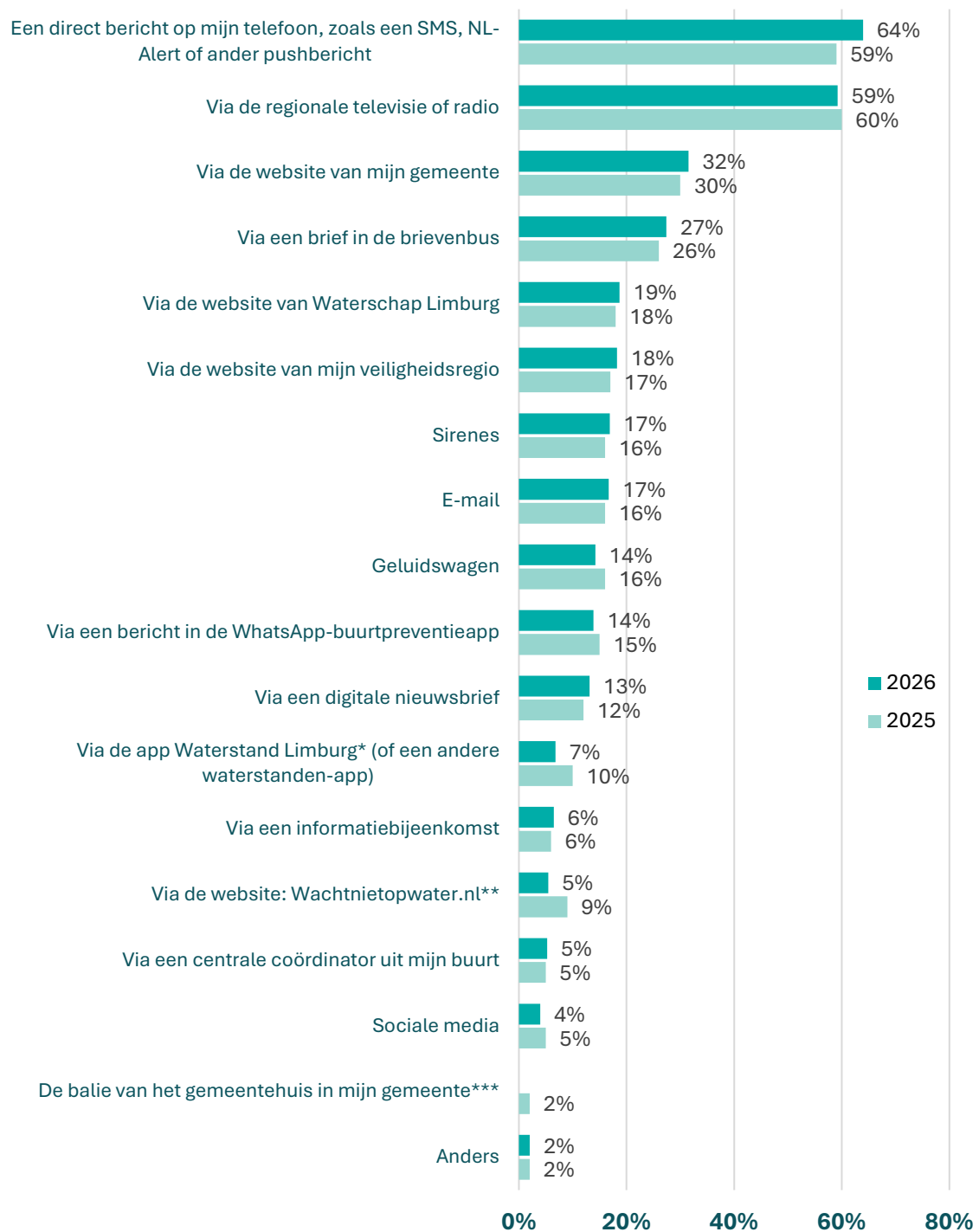
Communicatie over dreigende wateroverlast liefst via regionale televisie of radio of pushbericht

De overheid kan inwoners op verschillende manieren informeren en waarschuwen bij de dreiging van wateroverlast. Twee kanalen springen er duidelijk uit: een direct bericht op de telefoon, zoals een SMS of NL-Alert (64%) en de regionale televisie of radio (59%). Dit zijn voor een meerderheid van de Limburgers de gewenste kanalen (Figuur 4.3). Daarnaast geeft 32 procent van de inwoners de voorkeur aan informatie via de website van de gemeente en 27 procent via een brief in de brievenbus. Daarna volgt een middengroep van kanalen die door ongeveer een zesde van de Limburgers wordt genoemd: de website van Waterschap Limburg, de website van de veiligheidsregio, sirenes, e-mail, geluidswagens, een bericht in de Whatsapp-buurtpreventieapp en een digitale nieuwsbrief. De overige kanalen worden minder genoemd.

In vergelijking met 2025 willen meer inwoners geïnformeerd worden via een direct bericht op de telefoon (van 59% naar 64%). De verschillen bij twee andere informatiemiddelen (informatie via de website

Wachtnietopwater.nl en de app Waterstand Limburg) zijn hoogstwaarschijnlijk toe te schrijven aan subtiële veranderingen in de formulering van de antwoordoptie.

Figuur 4.3 – Hoe wil jij geïnformeerd worden over dreigende wateroverlast? Meerdere antwoorden mogelijk.
Basis: inwoners van Limburg (n = 1.183).

* In 2025 inclusief de toevoeging (of een andere waterstanden-app)

** In 2025 was de formulering: Via één centrale website: Wachtnietopwater.nl

*** Vervallen in 2026.

Leeftijd

Er zijn verschillen tussen leeftijdsgroepen bij de informatievoorkeuren bij dreigende wateroverlast:

- Inwoners van 55-plus willen minder dan jongere inwoners een pushbericht op hun telefoon ontvangen (45-61% tegenover 67-82%).
- De voorkeur voor de regionale televisie of radio is het grootst in de leeftijdsgroepen 45 t/m 54 jaar, 65 t/m 74 jaar en 75-plus (65-68%).
- De voorkeur voor een brief in de brievenbus, is het grootst bij inwoners van 25 t/m 34 jaar (43%) en het laagst bij inwoners van 55 t/m 64 jaar (19%).

Ervaring met wateroverlast

Inwoners die al eens eerder wateroverlast hebben meegemaakt willen, in vergelijking met inwoners zonder eerdere ervaring met wateroverlast, vaker geïnformeerd worden via:

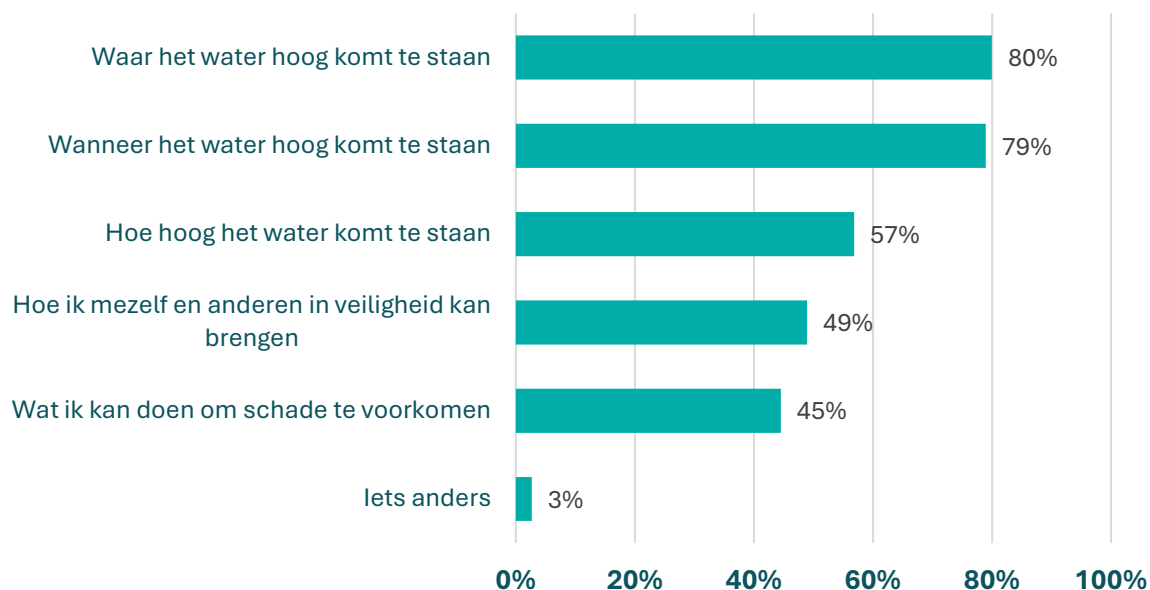
- de website van de gemeente (37% t.o.v. 30%);
- de website van Waterschap Limburg (26% t.o.v. 16%);
- de app Waterstand Limburg (12% t.o.v. 5%);
- via een pushbericht op de telefoon (65% t.o.v. 57%).

Inwoners zonder ervaring met wateroverlast hebben vaker de voorkeur om per brief geïnformeerd te worden (29% t.o.v. 22%).

Acht op de tien inwoners (80%) willen weten waar het water komt te staan ((Figuur 4.4). Een vergelijkbaar deel (79%) wil gewaarschuwd worden wanneer het water hoog komt te staan. Twee op de drie Limburgers willen weten hoe hoog het water komt te staan (57%). Bijna de helft van de inwoners van Limburg (49%) wil weten hoe ze zichzelf en anderen in veiligheid kunnen brengen bij een waarschuwing voor wateroverlast. Daarnaast wil 45 procent weten wat zij kunnen doen om schade te voorkomen.

Figuur 4.4 – Kan je aangeven wat je precies wilt weten als je gewaarschuwd wordt over wateroverlast?
Meerdere antwoorden mogelijk.

Basis: inwoners van Limburg (n = 1.183).

Jongere inwoners hebben meer behoefte aan informatie over wanneer het water te hoog komt te staan
Er zijn verschillen tussen leeftijdsgroepen als het gaat om de soort informatie die ze precies willen ontvangen:

- Inwoners tot 65 jaar geven, in vergelijking met oudere inwoners, de voorkeur aan informatie over wanneer het water hoog komt te staan. Deze behoefte neemt af naarmate de inwoners ouder worden.
- Inwoners tot 45 jaar hebben een grotere behoefte aan informatie over hoe ze schade kunnen voorkomen in vergelijking met inwoners van 55 jaar en ouder. Deze behoefte neemt af naarmate de leeftijd toeneemt.
- Inwoners tot 55 jaar willen gewaarschuwd worden hoe zij zichzelf en anderen in veiligheid kunnen brengen bij wateroverlast. Ook deze behoefte neemt af naarmate de leeftijd stijgt.

Er zijn geen zichtbare verschillen waargenomen tussen de informatiebehoefte van inwoners die zelf eerder wateroverlast hebben meegemaakt ten opzichte van inwoners die dit niet hebben meegemaakt.

Tabel 4.3 - Kan je aangeven wat je precies wilt weten als je gewaarschuwd wordt over wateroverlast? Meerdere antwoorden mogelijk. Naar leeftijd en ervaring met wateroverlast.

Basis: inwoners van Limburg (n = 1.183).

	Leeftijdsgroep							Ervaring met wateroverlast	
	18-24 (n=32)*	25-34 (n=119)	35-44 (n=100)	45-54 (n=126)	55-64 (n=254)	65-74 (n=405)	75+ (n=147)	Ja (n=306)	Nee (n=877)
Wanneer het water hoog komt te staan	92%	90%	89%	86%	76%	68%	55%	78%	79%
Waar het water hoog komt te staan	89%	86%	82%	81%	78%	77%	68%	77%	81%
Hoe hoog het water komt te staan	73%	60%	60%	59%	56%	51%	51%	57%	57%
Wat ik kan doen om schade te voorkomen	76%	65%	53%	45%	34%	30%	29%	47%	44%
Hoe ik mezelf en anderen in veiligheid kan brengen	73%	65%	62%	52%	42%	34%	28%	44%	50%
Iets anders	0%	1%	2%	3%	4%	4%	3%	3%	2%

*De kleuren in de tabel geven aan wat de significante verschillen tussen de groepen zijn. De groepen die blauw gekleurd zijn, hebben een significant hogere score dan de groepen die roze gekleurd zijn.

*De resultaten voor de leeftijdsgroep 18-24 jaar oud zijn gebaseerd op een relatief klein aantal waarnemingen (n=44).

De lezer dient deze uitkomsten daarom als indicatief te beschouwen.

Inwoners hebben beter beeld hoeveel tijd ze nodig hebben na waarschuwing voor wateroverlast

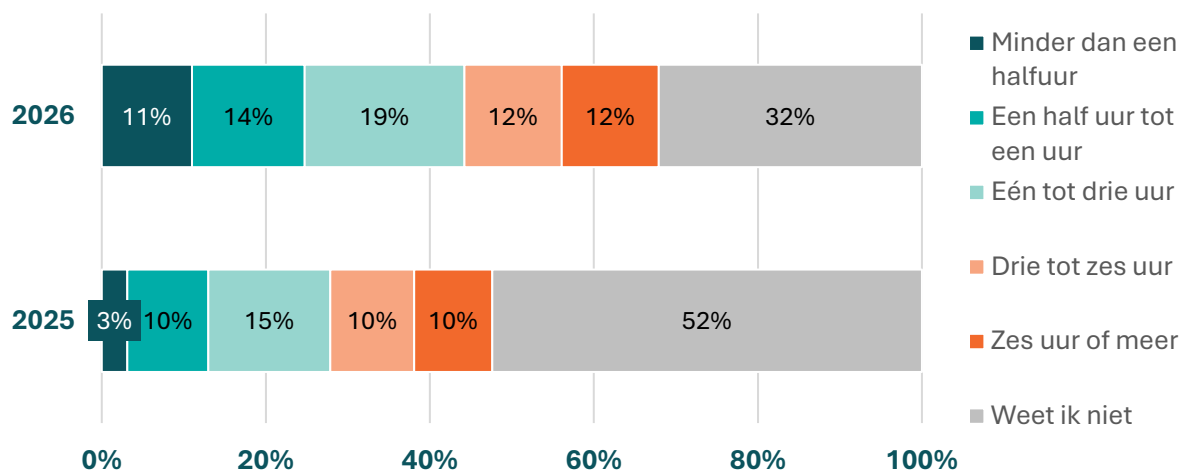
Zeven op de tien Limburgers (68%) kunnen een inschatting geven hoeveel tijd zij nodig hebben om zich voor te bereiden op wateroverlast. Dit percentage is gestegen ten opzichte van 2025 (48%). De mediane voorbereidingstijd die Limburgers nodig hebben is twee uur. Elf procent van de Limburgers geeft aan dat zij minder dan een halfuur nodig hebben om zich voor te bereiden op wateroverlast (Figuur 4.5). Een op de zeven inwoners (14%) heeft hier een half uur tot een uur voor nodig. Een op de vijf inwoners (19%) heeft één tot drie uur nodig om zich voor te bereiden op wateroverlast. Twaalf procent denkt drie tot zes uur nodig te

hebben en een gelijk percentage heeft minimaal zes uur nodig om zich voor te bereiden. Een derde (32%) weet niet hoeveel tijd ze nodig hebben om zich voor te bereiden op wateroverlast.

In vergelijking met 2025 hebben inwoners een beter beeld van hoeveel tijd ze nodig hebben om zich voor te bereiden; het percentage dat het niet weet, is gedaald van 52 procent naar 32 procent. Het deel dat zich binnen een uur kan voorbereiden, is gestegen van 13 procent naar 25 procent.

Figuur 4.5 – Hoeveel tijd heb je nodig om je voor te bereiden op wateroverlast?

Basis: inwoners van Limburg (n = 1.183).

Werkgebied

Er zijn weinig verschillen waargenomen tussen de werkgebieden als het gaat om de tijd die inwoners nodig hebben om zich voor te bereiden op wateroverlast. Het enige verschil is dat de ingeschatte voorbereidingstijd in Parkstad en Westelijke Mijnstreek en Noord-Limburg hoger ligt dan in Maastricht-Heuvelland. Er zijn in Parkstad en Westelijke Mijnstreek en Noord-Limburg namelijk meer inwoners dan in Maastricht-Heuvelland die zes uur of meer nodig hebben (18-22% t.o.v. 8%).

Leeftijd

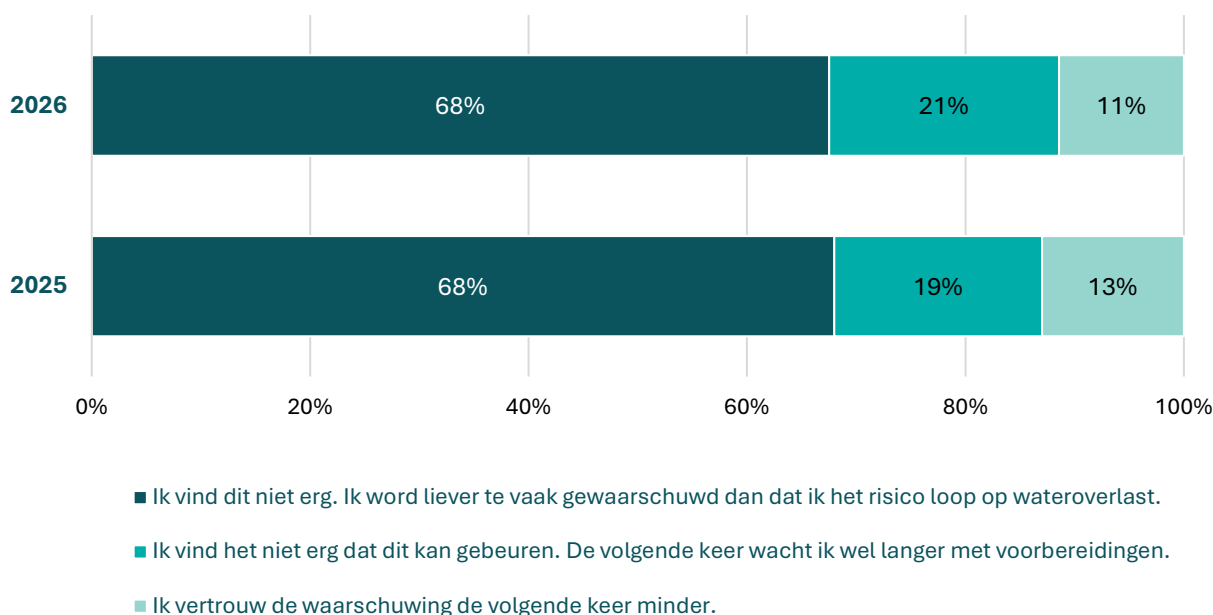
Het aandeel inwoners dat niet weet hoeveel voorbereidingstijd ze nodig hebben, ligt bij oudere inwoners (65-plus) hoger dan bij jongere inwoners (18 t/m 64 jaar): respectievelijk 42 procent tot 54 procent tegenover 24 procent tot 34 procent.

Meeste inwoners worden liever te vaak gewaarschuwd dan verrast door wateroverlast

We vroegen aan inwoners wat zij ervan zouden vinden als zij een waarschuwing ontvangen voor dreigende wateroverlast en zich hierop voorbereiden, maar er vervolgens toch geen wateroverlast is geweest. Ruim twee derde van de Limburgers (68%) geeft aan dit niet erg te vinden. Zij worden liever te vaak gewaarschuwd dan dat ze het risico lopen op wateroverlast (Figuur 4.6). Ongeveer één op de vijf inwoners (21%) vindt het niet erg om onterecht een waarschuwing te krijgen, maar wacht de volgende keer wel langer met voorbereidingen. Tot slot geeft 11 procent aan dat zij de waarschuwing de volgende keer minder vertrouwen. Deze percentages zijn vergelijkbaar met 2025.

Figuur 4.6 – Er is toch geen wateroverlast geweest. Wat zou je hiervan vinden?

Basis: inwoners van Limburg (n = 1.183).

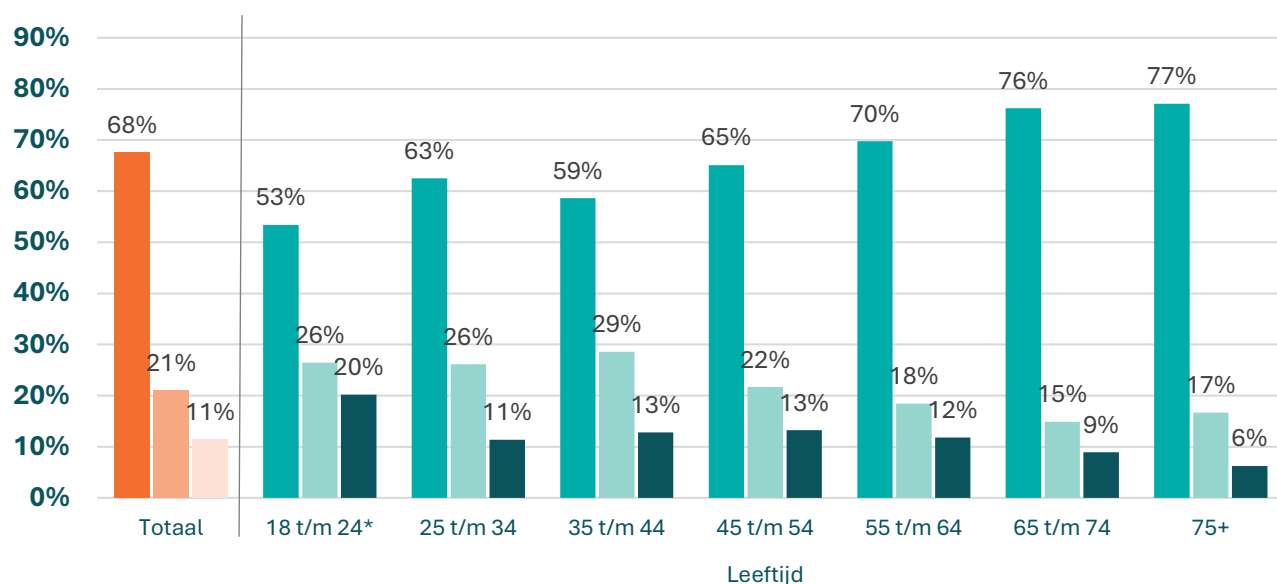

Oudere inwoners minder moeite met onterechte waarschuwing voor dreigende wateroverlast

Oudere inwoners vinden het minder erg als zij onterecht worden gewaarschuwd voor dreigende wateroverlast dan jongere inwoners. Van de 18- t/m 24-jarigen geeft 53 procent aan het niet erg te vinden en liever te vaak te worden gewaarschuwd, bij de 25- t/m 34-jarigen ligt dit percentage op 63 procent. Inwoners van 65 jaar en ouder geven het vaakst aan dit niet erg te vinden (76%-77%). Daarnaast schaadt een onterechte waarschuwing voor wateroverlast minder vaak het vertrouwen van oudere inwoners in zulke waarschuwingen. Bij de 25- t/m 34-jarigen is het percentage dat aangeeft de volgende keer de waarschuwing niet te vertrouwen het hoogst (20%). Dit wijkt af van de 65-plussers (8%).

Figuur 4.7 - Er is toch geen wateroverlast geweest. Wat zou je hiervan vinden? Naar leeftijd.

Basis: inwoners van Limburg (n = 1.183).

- Ik vind dit niet erg. Ik word liever te vaak gewaarschuwd dan dat ik het risico loop op wateroverlast.
- Ik vind het niet erg dat dit kan gebeuren. De volgende keer wacht ik wel langer met voorbereidingen.
- Ik vertrouw de waarschuwing de volgende keer minder.

4.3 Bekendheid programma WRL en websites

In deze paragraaf komt ten eerste de bekendheid van inwoners met het programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg aan bod. Vervolgens gaan we in op de websites Wachtnietopwater.nl, de WaterhoogteWijzer en Waterklaar.nl.

4.3.1 Programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg

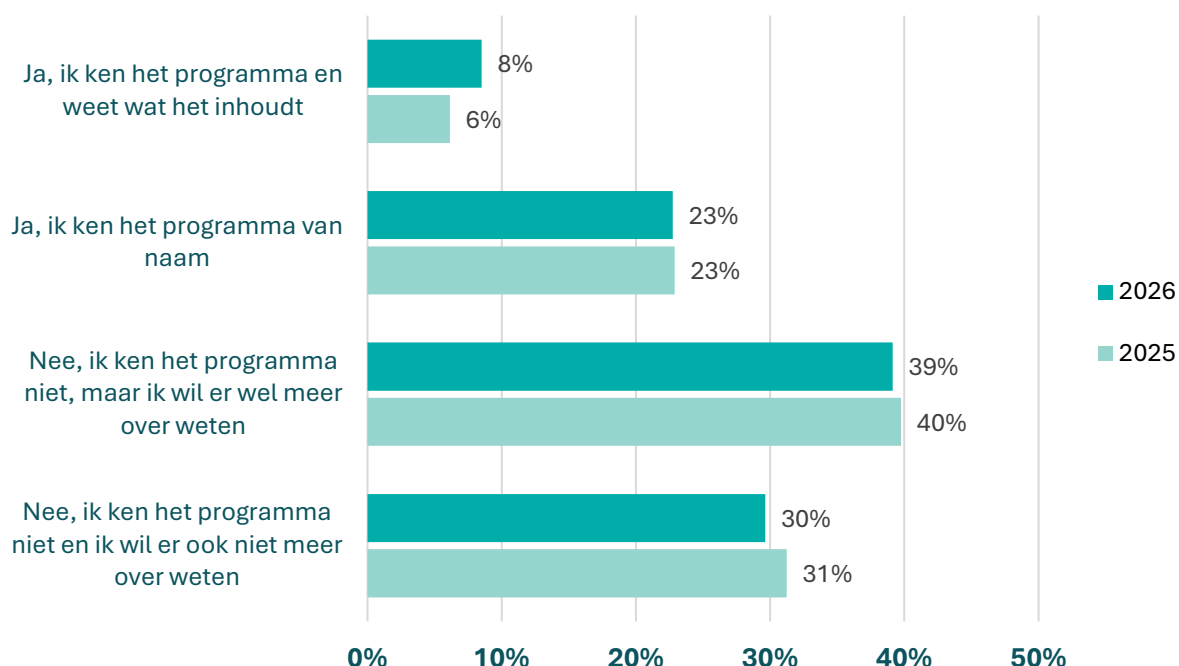
Drie op de tien inwoners kennen het programma WRL minimaal van naam

Een klein deel van de inwoners, namelijk 8 procent, kent het programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg (WRL) en weet ook wat het inhoudt (Figuur 4.8). Dat is iets meer dan in 2025 (6%). Met name in het werkgebied Noord-Limburg is de inhoudelijke bekendheid gestegen. Bijna een kwart van de inwoners (23%) kent het programma alleen van naam. Vier op de tien inwoners (39%) zijn niet op de hoogte van het programma, maar willen er wel meer over weten. Drie op de tien Limburgers (30%) zijn niet bekend met het

programma en hebben ook geen behoefte aan meer informatie hierover. De bekendheid van het programma is verder vergelijkbaar met 2025.

Figuur 4.8 – Ken je het programma Waterveiligheid en Ruimte in Limburg?

Basis: inwoners van Limburg (n = 1.183).

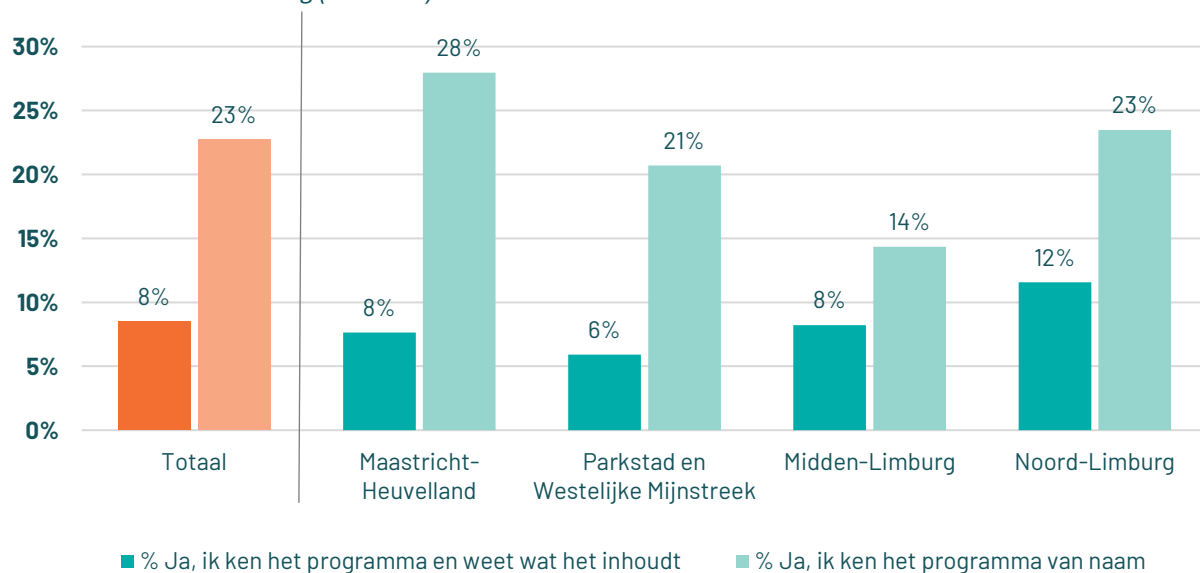

Inhoudelijke bekendheid WRL het hoogst in Noord-Limburg

In werkgebied Noord-Limburg (12%) weten meer inwoners wat het programma WRL inhoudt dan in de overige werkgebieden (6-8%). Er is echter alleen een significant verschil waargenomen tussen werkgebied Noord-Limburg en Maastricht-Heuvelland. Een grotere groep inwoners kent het programma WRL alleen van naam. Hoewel er enige variatie is in het percentage inwoners dat het programma alleen van naam kent (van 14% in Midden-Limburg tot 28% in Maastricht Heuvelland), verschillen de werkgebieden in dit opzicht niet significant van elkaar (Figuur 4.9).

In werkgebied Noord-Limburg zijn inwoners in 2026 positiever over WRL dan in 2025 (een stijging van 62% (zeer) positief naar 85% in 2026).

Figuur 4.9 – Bekendheid met het programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg. Naar werkgebied.
Basis: inwoners van Limburg (n = 1.183).

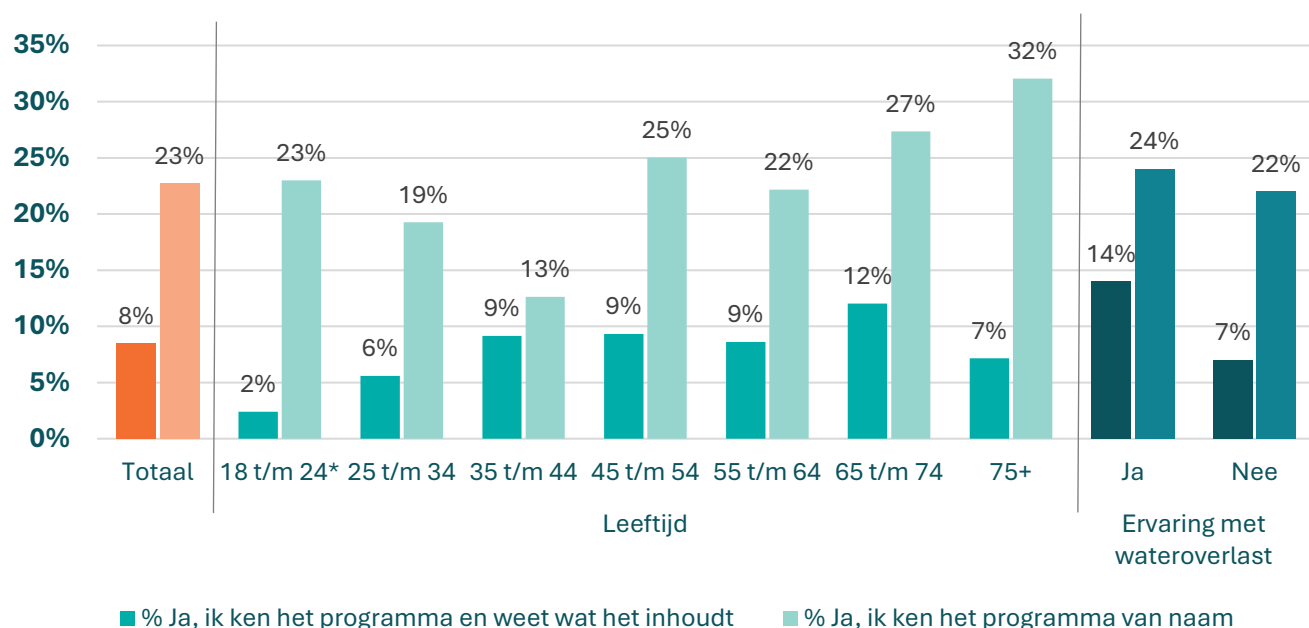

WRL meest bekend onder inwoners van 65-74 jaar en mensen met ervaring met wateroverlast

Wanneer we bekendheid van het programma WRL afzetten tegen leeftijd en de ervaring met wateroverlast, blijkt dat de 65- t/m 74-jarigen - net als in 2025 – het meest bekend zijn met het programma WRL. Van deze groep kent 39 procent het programma inhoudelijk of van naam. De bekendheid onder Limburgers van 35-44 jaar is met 22 procent duidelijk lager. Het percentage inwoners dat het programma kent én weet wat het inhoudt, verschilt niet per leeftijdscategorie (Figuur 4.10).

De bekendheid met het programma WRL laat ook een verschil zien tussen inwoners met en zonder ervaring met wateroverlast. Inwoners met ervaring met wateroverlast zijn het meest bekend met het programma WRL (38% tegenover 29%).

Figuur 4.10 - Bekendheid met het programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg.
Naar leeftijd en ervaring met wateroverlast.
 Basis: inwoners van Limburg (n = 1.183).

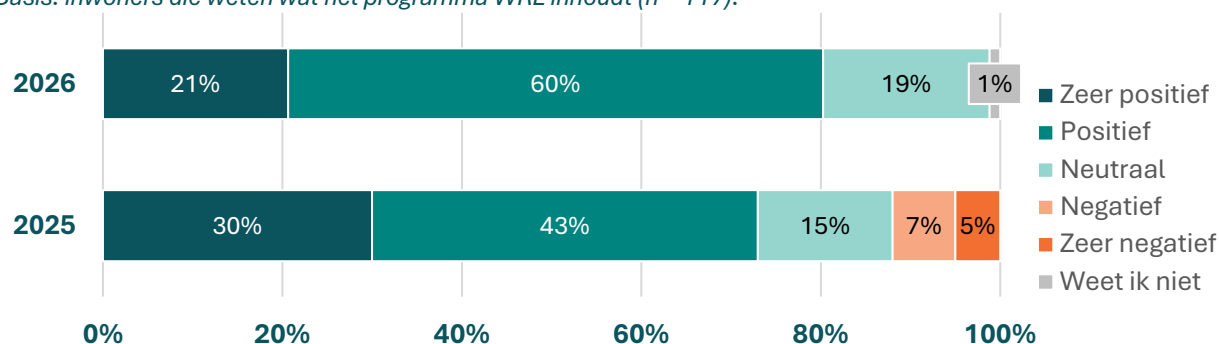
* De resultaten voor de leeftijdsgroep 18-24 jaar oud zijn gebaseerd op een relatief klein aantal waarnemingen (n=32). De lezer dient deze uitkomsten daarom als indicatief te beschouwen.

Inwoners positiever over WRL dan in 2025

De inwoners die weten wat het programma WRL inhoudt, konden vervolgens aangeven wat ze van dit programma vinden (Figuur 4.11). Van de inwoners die weten wat het programma inhoudt, is 60 procent positief en 21 procent zeer positief over het programma. Afgerond gaat het om 80 procent van de betreffende groep inwoners.⁷ Dit lijkt weliswaar iets hoger dan in 2025 (73%), maar vanwege de relatief kleine aantallen is deze stijging niet significant. Van de inwoners die weten wat het programma inhoudt, is niemand (zeer) negatief over WRL. In 2025 was (afgerond) 11 procent (zeer) negatief over WRL.

Figuur 4.11 – Wat vind je van dit programma?

Basis: inwoners die weten wat het programma WRL inhoudt (n = 117).

⁷ Visueel gaat het om 81 procent (=21% + 60%), maar als met meer decimalen wordt gerekend, gaat het om afgerond 80,3 procent.

Nadat inwoners hebben aangegeven wat ze van het programma vinden, konden ze ook aangeven *waarom* ze dat vinden. Inwoners die (zeer) positief zijn over het programma, zeggen vooral dat zij het probleem van wateroverlast herkennen en de inspanningen waarderen die gedaan zijn om dit in de toekomst te verminderen, zoals verbeteringen aan de infrastructuur. Er is ook waardering voor preventieve maatregelen. Enkele citaten die dit illustreren:

“Achterstallig onderhoud wordt aangepakt.”

“Belangrijk ook om toekomstige schade te beperken.”

“De kans op overstromingen wordt hierdoor kleiner.”

“Er wordt iets gedaan aan de oorzaak van het probleem en niet alleen aan de gevolgen.”

“Het werk wat tot nu toe gedaan is heeft al zeer positief gewerkt dus kan het alleen maar nog beter worden.”

Enkele inwoners die neutraal zijn over het programma vinden dat, hoewel de plannen goed bedoeld zijn, het allemaal lang duurt voordat er echt iets gebeurt. Anderen zijn sceptisch omdat zij nog niet echt kunnen zien of alles ook echt werkt en vinden dat er weinig ruimte is voor hun eigen inbreng.

“Te weinig daadkracht bij relevante instanties.”

“Op papier ziet alles goed uit. Het probleem zijn de mensen en systemen zelf die hier mee moeten omgaan.”

“Weinig uitleg en soms onbegrijpelijke plannen en uitvoering.”

“Omdat het voor sommige gebieden dringend nodig is.”

“Er worden wat handvatten aangereikt om de hele boel nog eens te inventariseren. Echter bij een overstroming komt het water hier tot een hoogte van 120 cm.”

4.3.2 Wachtnietopwater.nl, WaterhoogteWijzer en Waterklaar.nl

We vroegen aan inwoners of zij Wachtnietopwater.nl, de WaterhoogteWijzer en Waterklaar.nl kennen en of ze deze websites/tools ook wel eens hebben bezocht. Hierbij werd steeds een screenshot van de website/tool getoond.

Bekendheid met Wachtnietopwater.nl gestegen

Op de website Wachtnietopwater.nl is informatie te vinden hoe je je kunt voorbereiden op wateroverlast en schade kunt verminderen. Wachtnietopwater.nl is bij 15 procent van de inwoners bekend.⁸ Zes procent van de Limburgers heeft deze website daadwerkelijk bezocht (Figuur 4.12). Zowel de bekendheid als het gebruik van de website is gestegen ten opzichte van 2025. Hierbij past de kanttekening dat we niet daadwerkelijk het gebruik van de website hebben gemeten; het gaat om zelfrapportage door inwoners.

⁸ De optelling van beide categorieën (bekend en bezocht: 6,5%; bekend, maar niet bezocht: 8,1%) is 14,6%. Dit is afgerond 15 procent.

Ruim een op de vijf inwoners bekend met WaterhoogteWijzer

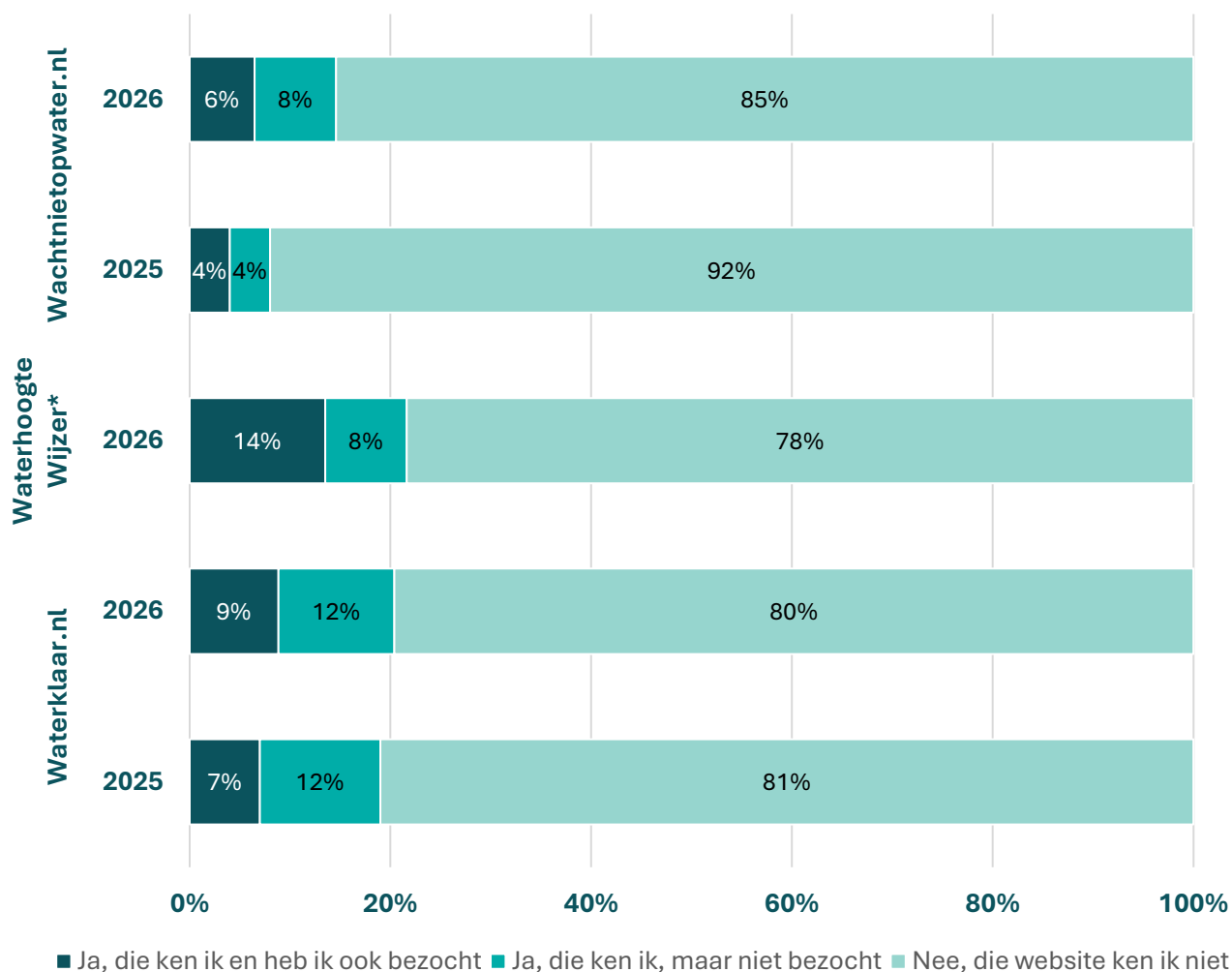
Dit jaar werd ook gevraagd naar de bekendheid van de WaterhoogteWijzer. Dit is een tool op Wachtnietopwater.nl waarmee inwoners hun adres kunnen bekijken en zien hoe hoog het water kan komen. Ook is te zien wat je kunt doen om schade te voorkomen of te beperken. De WaterhoogteWijzer is bij 22 procent van de Limburgers bekend. Veertien procent van de inwoners geeft aan dat ze de tool ook hebben bezocht (Figuur 4.12).

Twee op de tien Limburgers kennen Waterklaar.nl

Een andere website is Waterklaar.nl. Op Waterklaar.nl is informatie te vinden over hoe je je eigen terrein klimaatadaptief kunt inrichten. Zo beperk je overlast door water, droogte en hitte. Waterklaar.nl is bij ongeveer 20 procent van de Limburgers bekend. Negen procent van de inwoners geeft aan dat ze de website ook hebben bezocht (Figuur 4.12). Deze percentages zijn vergelijkbaar met 2025.

Figuur 4.12 – Ken je deze website? Zo ja, heb je deze website/tool weleens bezocht?

Basis: inwoners van Limburg (n = 1.183).

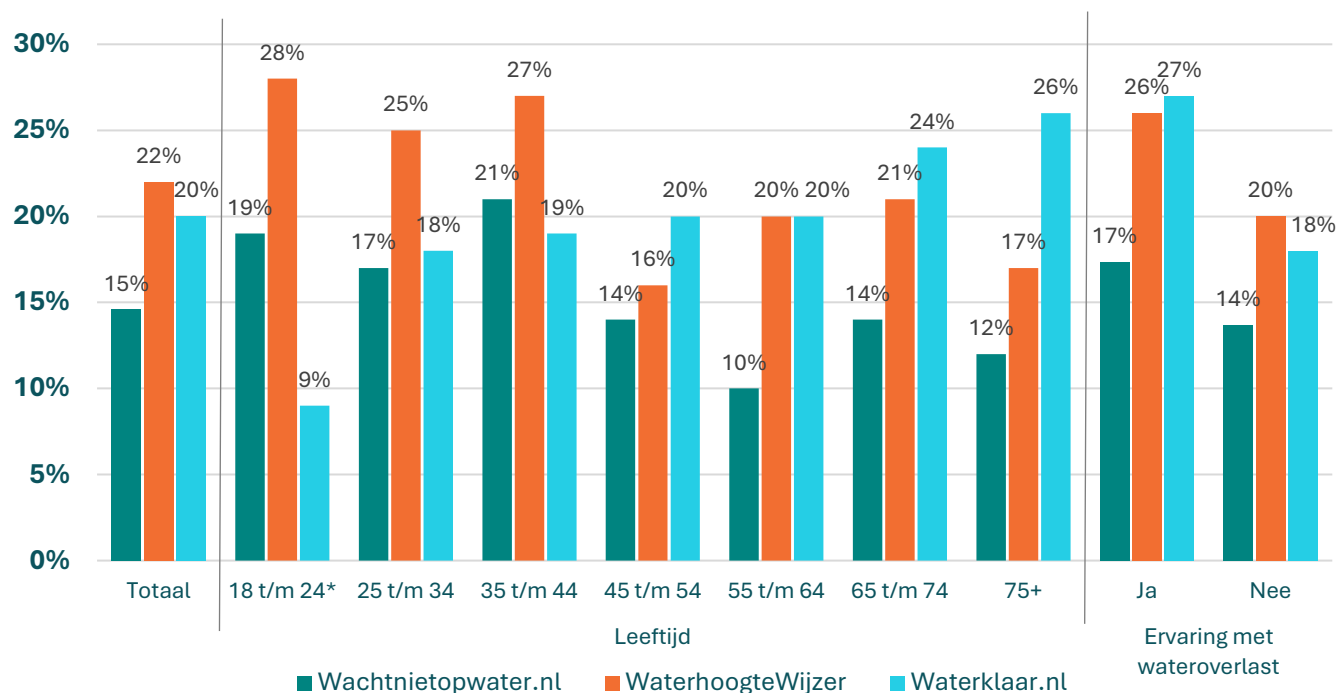

* Nieuw in 2026.

Geen verschil in bekendheid informatiebronnen naar leeftijd, wel naar ervaring met wateroverlast

De bekendheid met de websites/tools Wachtnietopwater.nl en de WaterhoogteWijzer varieert niet per leeftijdsgroep: inwoners van alle leeftijden zijn hier ongeveer even bekend mee (Figuur 4.13). Ook wanneer we kijken naar de persoonlijke ervaring met wateroverlast, zijn er voor deze twee informatiebronnen geen verschillen in bekendheid zichtbaar. In 2025 was er bij Wachtnietopwater.nl nog wel een verschil te zien: inwoners die wateroverlast hadden ervaren, kenden de website vaker dan inwoners zonder deze ervaring. Dit ligt anders voor de website Waterklaar.nl: inwoners die ooit wateroverlast hebben meegemaakt, kennen deze website in 2026 vaker dan inwoners zonder die ervaring. De verschillen tussen de leeftijdsgroepen zijn hier net als bij de twee andere websites/tools niet significant.

Figuur 4.13 – Bekendheid met websites Wachtnietopwater.nl, Waterklaar.nl en WaterhoogteWijzer (% Ja, ik ken de website of ik heb de website bezocht). Naar leeftijd en ervaring met wateroverlast.
Basis: inwoners van Limburg (n = 1.183).

*De resultaten voor de leeftijdsgroep 18-24 jaar oud zijn gebaseerd op een relatief klein aantal waarnemingen (n=32). De lezer dient deze uitkomsten daarom als indicatief te beschouwen.

A Bijlagen

A.1 Overzicht respons

Tabel A.1 – Overzicht respons naar persoonskenmerken (geslacht, leeftijd, opleiding en werkgebied)

Kenmerk	Aantal (ongewogen)	% Ongewogen	% Gewogen
Geslacht			
Man	633	54%	49%
Vrouw	547	46%	50%
Anders/onbekend	3	0%	0%
Leeftijd			
18 t/m 24 jaar	32	3%	5%
25 t/m 34 jaar	119	10%	18%
35 t/m 44 jaar	100	9%	12%
45 t/m 54 jaar	126	11%	13%
55 t/m 64 jaar	254	22%	22%
65 t/m 74 jaar	405	34%	21%
75+	147	12%	8%
Opleiding			
Laag	178	15%	23%
Midden	453	38%	42%
Hoog	552	47%	35%
Werkgebied			
Maastricht-Heuvelland	273	23%	20%
Parkstad en Westelijke Mijnstreek	398	34%	36%
Midden-Limburg	90	8%	7%
Noord-Limburg	422	36%	37%

Contactgegevens

Ipsos I&O

Zuiderval 70
7543 EZ Enschede
053 - 200 52 00

Amstelveenseweg 760
1081 JK Amsterdam
020 - 607 07 07

Ericssonstraat 2
5121 ML Rijen
020-607 07 07

